

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Fölemelik a kamatlábat.

Budapest, szeptember 25.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsának tegnapi ülésén Pranger vezértitkár kilátásba helyezte, hogy a jegybank leszámítási kamatlábat október első hetében felemelik. Hogy ez mit jelent, azt a múlt esztendő szomorú tapasztalatai után igazán nem kell bővebben magyarázni. S ami a legfelháborítóbb a dologban, megmagyarázta azt is, hogy ennél a kamatlábemeléssel nem a nemzetközi pénzpiac helyzete, hanem egyes-egyedül a bank üzleti érdeke a döntő.

A jegybank adómentes jegyirtaléka még mindig 17 millió korona, de Pranger valószínűnek tartja, hogy ultimókor már jelentékeny adóköteles bankjegy lesz forgalomban. S a jegybank az adóterhet nem akarván viselni, azt az üzleti világra akarja áthárítani. Tehát még az a mentsége sincs meg, ami tavaly megvolt, hogy az aranyát kell védelmeznie a kiözönlés ellen, hanem egyes-egyedül a jegybank üzleti érdeke az, amit a kereskedelem és ipar kárára szolgálni akar. Pedig még azt sem lehet mondani, hogy a hitel annyira igénybe volna véve, hogy a nagy bankjegyforgalmat a hitelszükséglet növekedése idézte volna elő, mert az Osztrák-Magyar Bank pénztárában kétszázötvennégy millió koroná-

val kevesebb a váltó- és lombardhitel, mint volt tavaly. A konjunktúra hanyatlását tehát a jegybank legutolsó kimutatása is elárulja s ha a bankjegyforgalom mégis nagyobb, mint tavaly ilyenkor volt, ennek oka éppen a nemzetközi pénzpiacnak reánk nézve kedvező helyzete. A devizaárfolyam ugyanis oly kedvező, hogy a bankba 145 millió korona értékű külföldi arany özönlött, amiért a jegybank bankjegyeket adott. Tehát nemcsak az fog történni, hogy a bank a devizákon is nyer, hanem az is, hogy még a hitelkeresőkön is eret fog vágni, üzleti haszna tehát kétszeres lesz.

Ha tekintetbe vesszük ezt a körülményt s főleg azt, hogy a külföldi aranyért és devizákért adott bankjegyek forgalma nem eshetik a kereskedelem és ipari hitelszükséglet terhére, hogy tehát a banknak sem az aranyának védelmére nem kell a kamatlábfelemelés, mert hisz a külföldről a kelletnél sokkal több, sőt már sokkal több arany özönlik a bank pénztáraiba s hogy a kereskedelmi és ipari tulspekuláció korlátozásának szüksége sem forog fenn, mert hisz nemcsak, hogy tulspekuláció nincs, hanem a szó teljes értelmében pang az egész üzletmenet, hogy tehát ez sem indok a kamatlábemelésre, hanem maga Prange is csak a bank üzleti érdekeit tudja felhozni és pedig azt, hogy az öt százalé-

kos jegyadó a hitelkeresőkre hártíttassék át, akkor a legbecstelenebbnek, a legbűnösebbnek kell deklarálni a jegybank kamatlábpolitikáját.

És ha a jegybanknál rendszeresített kormánybiztosi állások nem bábokkal volnának betöltve, hanem gazdaságilag képzett s a gazdasági élet szükségletei iránt érzékkel bíró emberekkel, akkor elképzelhetetlen volna, hogy a nagyközönség teljesen védtelenül legyen kiszolgáltatva a jegybank üzleti érdekeinek.

De van Pranger kamatlábpolitikájának még egy másik rugója is. Egy be nem vallott, de mélyen fekvő. S mi valójában ebben látjuk most a kamatlábemelés igazi célzatát. A magyar országgyűlés új ülészaka megkezdődött, s ezzel az önálló magyar banknak kérdése ismét aktuális lett. A magyar kormány a kiegyezési tárgyalások alatt kötelezettséget vállalt arra, hogyha az Osztrák-Magyar Bank a szabadság meghosszabbítását fogja kérni, úgy nem tér ki a tárgyalások elől. Ez azonban még nem jelent semmit. Ebben az Osztrák-Magyar Bank nem lát még garanciát arra, hogy a szabadság meg is hosszabbítatik, s hogy a magyar országgyűlés és főleg a függetlenségi párt nem fog mindvégig a szabadság meghosszabbításának ellene szegülni. Pranger ur tehát ugyanazt a taktikát akarja

A kis forradalmár.

Írta: Gagyhó Dénes.

(Utánnovomás tilos.)

Nagyobb nemzetközi piac nincs a párisi másodrangu éttermeknél, ahol képviselve van a világ minden élő népe, a heigolandi eskimótól a délamerikai négerig. Érdekes csoportok verődnek össze s beszédben akkora a bábeli zűrzavar, hogy maga Mesophanti sem tudna eligazodni. Csak a szolgáló pinczér nem veszíti el fejét, ő ismer mindenkit, tudja, hogy ez az asztal az angoloké, másik a lengyeleké, amaz a magyaroké, legtávolabb, a sarokban, az orosz forradalmároké.

Ez utóbbi a leghirhedtebb. Vendégei közé hosszuhaju, piszkoskezű piktorok, bitóiaszökte zsurnaliszták, suhancz egyetemi hallgatók, divatjammult-ruhás, villogószemű nők tartoztak. Nem szívesen láttak maguk között idegent, de nem is ment szívesen senki a társaságukba. Veszedelemnek látszott a velük való érintkezés: örökös konspiráltak, a fejüket összedugva sugdosztak, a legujabb pétervári eseményeket tárgyalták, minden tizedik szavuk vér, gyilkosság, revolver volt s az emberi élet — önmaguké is — nem ért többet előtük, mint egy csirkéé, melynek nyakát lelkiifurdalás nélkül nyisszenti el a konyhaszolgáló.

És folyton vigyázták őket. Titkosrendőrök, politikai ágensek kísérték minden lépésüket s figyelték szavakra, hogy idejekorán alkalmatlanná tessék, kegyetlen szándékukban meg tudják akadályozni. Mert sok vér száradt a lelkiismeretükön. Közülök nem egynek van a neve rászögezve az akasztófára, mivel gazdája eltűnt

az ítélet végrehajtása elől. Ha kézrekeríthetnék, bizonynyal nem szőne többé cselet a hatalmas miniszterek ellen és nem törne a szent atyuska életére. De nem bolond egyik is, hogy kitegye a lábát Páris határából, ahol minden szabad, mondhat, cselekedhetik az ember szájaize szerint, anélkül, hogy bántódása esnék. Jó itt a halálraosztott szökevénynek!

Valamelyik este, mikor teljes volt a vendégszoru a Voltaire-utcai csapszékbén, egy idegen ur telepedett egyik üres asztal mellé. Nézték minden oldalról, de senki sem ismerte. Alig tette elébe a pinczér az étlapot, sugár leánya nyitott be. Kicsiny, de arányos termetű nő volt, arcán sok báj és naivság, előkelő izléssel öltözve. Nem lehetett több tizenhét-tizenöölcz esztendősnél. Körülnézett, mintha keresne valakit. Odafordult a muszka-asztal felé is, de hirtelen oldalt vágott s a magános fiatalembertől kért engedelmet, hogy melléje ülhesse.

Emez udvariasan kínálta meg székekkel, lesegítette róla a kabátot, amint jólnevelt és uri társaságban forgó emberhez illik.

Mosolyogva köszönte meg a szíveséget.
— Nagyon hálás vagyok, — szölt. — Igazán, nincs párja a francia kedvességnek.

— Bizony nincs, elismerem én is. De ha személyemre alkalmazta, kisasszony, ezt a megjegyzést, kénytelen vagyok megvallani, hogy gyöngédsége czélt tévesztett, a dicséret nem engem illet.

— Hogyan? Nem értem, miért ne illetné meg?

— Nem vagyok francia.

— Ah, ugy! Azért ez nem változtat a dolgon. Olyan gavallér volt, akár egy francia. Bizonyosan régóta lakik Párisban.

— Na, nem olyan régóta. Négy-öt napja

mindössze. Nincs is ismerősöm senki, azért vagyok ilyen elhagyatott.

— Akárcsak én. Tegnapelőtt érkeztem a pétervári expresszszel s ma jöttem ide először.

— Tehát orosz, vagy lengyel.

— Orosz vagyok. És maga?

— Magyar.

— Ennek nem örülök, nem szeretem a magyarokat. Ők ölték meg a nagyapámat.

— Magam sem rajongok az orosz nemzetért. Magyaroknak egyáltalán nincs oka rá. Hiszen tudja miért? — nem kell magyaráznom.

— Tudom. Nagy tévedés volt apáinktól, amit tettek, de bűnhődnek' érte. Különösen a czári hatalom bűnhődik. Nem telik bele sok idő, amikor végképp megszenved azért a sok gonoszágért, melyet eddig elkövetett. Nincs mesze a halála órája! És a temetésen dalolunk, tánczolunk örömlünkben, nemhogy sirnánk. Ez a temetés lesz Oroszország legnagyobb ünnepe, — az orosz nép feltámadása. Ott leszek ám én is! Őlök, gyilkolok még, ha kell, nem is egyszer, százszor. Odaadom pénzem, ékszeremet, pedig sok van; odaadom testemet, lelkemet, ha szükséges, csak diadalunk legyen...

Fanatikusán beszélt tovább, szemében fenyegető láng gyuladt meg, arcáról a szendőség és gyermekes ártatlanság eltűnt, olyannak látszott, mint egy démon, szinte félelmes volt rá nézni. Szomszédja azt sem tudta, hová legyen a csodálkozástól. Inkább tréfára fogta a dolgot s évődve kérdezte:

— Ugyan, maga akar ölni? Ezekkel a gyenge, csöpp kezekkel, hová a kés bele sem fér, melyek a pisztolyt el sem bírják? Azt sem tudja, hogyan kell elsütni, talán nem is látott revolvert életében.

— Azt hiszi?

most is követni Ausztria érdekében, mint amelylyel tavaly a kiegyezés megkötését s a közös vámterület megújítását kikényszerítette. A magyar gazdasági életet hitelmegszorítással s kamatlábemelésével alapjában akarja megrendíteni, hogy erőnk se legyen, kedvünk sem ahhoz, hogy a gazdasági harcot felvehessük. A pénzpiacra s a gazdasági életben ismét olyan borzalmas állapotokat akar felidézni, hogy mint tavaly öngyilkossággal lett volna határos az önálló vámterületre való áttérés, most öngyilkossággal legyen egyenértékű az önálló jegybank felállítása. S ma már minden beavatott tudja, hogy novemberben és decemberben ugyanaz a pénzügyi állapot fog megisméjlődni, ami tavaly akkora pusztítást vitt véghez s épp akkor, amikor 1200 millió korona az Osztrák-Magyar Bank aranyfedezete.

Mert, hogy az Osztrák-Magyar Bank erre már rég készül, az kétségtelen. Hisz abból a körülményből, hogy néhány hónappal ezelőtt Pranger üzleti titoknak jelentette ki a váltóbenyújtások, hitelfokozások s visszafizetések összegét, s hogy ennek a tőzsdével való közlését egyszerre betiltotta, világos, hogy a sajtó és a szakkörök ellenőrzését akarta kizárni. Elejét akarta venni annak, hogy a magyar közvélemény ellenőrizhesse, mennyiben szolgálja a jegybank a magyar hitelügyeket s így kénye-kedve szerint állapíthassa meg pénzügyi politikáját, anélkül, hogy a kritika pozitív adatokra hivatkozhatnék. Mikor ezt látjuk, mikor tudatára ébredünk annak, hogy a jegybank nemcsak nem akarja a magyar gazdasági élet szükségleteit kielégíteni, hanem egyenesen merényletet tervez a magyar gazdasági élet ellen, akkor igazán nem

lehet csodálni, hogy az egész ország az önálló magyar jegybank felállítását sürgeti s hogy sem az áldozatoktól, sem az átmeneti állapotnak előrelátható nehézségeitől nem riad vissza.

S nem is szabad visszariadni. Mert ha az Osztrák-Magyar Bank 1200 millió K aranyfedezet mellett, mikor a hitelszükséglet 147 millióval kevesebb, mint tavaly volt s mikor az aranybeözlés még egyre tart, felemeli a leszámítási kamatlábat, akkor igazán nem szabad visszariadnunk attól, hogy a felállítandó önálló jegybank kezdetben esetleg csak magasabb kamatlábbal lesz képes a paritást megvédeni. Mert a magas kamatláb mindig hátrányos ugyan a kereskedelmi életben. De akkor legalább az a tudatunk lesz meg, hogy azt a gazdasági önállóságunk kivívása érdekében fizetjük s nem azért, mert egy ellenséges, idegen jegybank bennünket gazdaságilag tönkre akar tenni.

Mert tönkre akar tenni.

Budapest, szeptember 25.

Andrássy ünneplése a Ferencvárosban. A ferencvárosi függetlenségi és 48-as párt mint társaskör e hónap 24-én politikai estét rendezett. Az új tágas körhelyiség (Ráday-utca 61.) szűknek bizonyult a megjelent nagyszámu polgárok befogadására. Tompa Antal pártelnök üdvözölte a polgárságot, míg dr. Gebhardt Károly elnök ékes szavakkal gróf Andrássy Gyula belügyminisztert köszöntötte, aki a választói jog megalkotásánál a magyar faj szupremáciáját meg fogja védelmezni. Az összejövetelről gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a következő táviratot küldötték: „A ferencvárosi függetlenségi és 48-as pártkör mint társaskör a mai nagy összejövetelén megragadjuk az alkalmat és bizalommal s lelkesedéssel üdvözöljük Nagyméltóságodat, hogy a választói jog reformjának előkészítésénél édes hazánk és fajúnk érdekeit sikeresen védelmébe vette. Hazafias nagy munkájához kitartást kívánunk.”

kezébe adja a gyilkot, mint maga? Nem szánja az életüket, megindulás nélkül dobja a hóhér karjaiba?

— Rosszul itéli meg a viszonyokat. Nem ismeri, nem érti a forradalmi tanács szándékait. Senkit sem kényszerít munkára, sőt el sem fogadja akárki közreműködését. A párt is csak többszörös aláíratra és kemény próba után veszi fel tagjait. Minket, valamennyiünket egy nagy eszme hevít: a szabadság. Érdekében készek vagyunk minderre: vért ontunk, gyúogatunk és rabolunk; egy jajszó nélkül megyünk a bitóra vagy viseljük élethossziglan a rabbilincset; vagy élünk számkivetetten, nyomorúságban. De nem is adatik mindenkinek, hogy szolgálatot tehesen a szent ezélnak: született oroszoknak kell lennie, idegen származásnak ki vannak zárva a nemzeti küzdelemből. Tízennyolcz esztendősnél ifjabbnak nincs helye közöttünk. Aki pedig eynyí időt ért, tudja már, legalább tudnia kell, hogy mit szabad, mit nem szabad tennie, tudnia kell mi a kötelessége. Hogy mi, nők is közöttük vagyunk, azon itközük meg? Látja, nélkülünk sem mire sem tudnának menni, mi vagyunk a leghasznavehetőbb harcosok. Mi győzünk mindenütt, ha másképp nem, esókkal, ha így sem törrel... A jövő nemzedék köszönete lesz a béruink: ez a hit, e messze dícsőség egyedüli jutalmunk — ezért harczolunk, ezért halunk meg.

Szenvedélyes vita fejlődött a két vendég között. Figyelmesek lettek rá mások is, kivált a forradalmi asztalnál. Összesúgtak hárman-négyen, aztán egyik férfi felkelt és hozzájuk ment Oroszul szólt a leányhoz, így felelt ez is. Rövid szóváltás után a szép forradalmár elbucszott a magyar ifjútól.

— Barátaim hívják, ők vannak ott, közéjük megyek. Ne vegye rossz néven, hogy elhagyom. De mennem kell! Köszönöm a barátságot.

Darvas József közigazgató gyújtó hatású beszédet intézett a polgárokhoz, amelyet zajos tetszéssel és tapssal fogadnak. Beszéltek még: Minke Béla igazgató, a X. kerületi függetlenségi és 48-as párt elnöke, dr. Hatala Péter egyetemi tanár, Vaskó György iskolaigazgató, Pollák Lipót, továbbá dr. Kertész Manó, Duka Imre főjegyző, Schlesinger I. igazgató. Az estélyen a Ferencváros előkelő hölgyei közül is számosan résztvettek.

Tanácskozások Kossuth Ferencznél. Ma délelőtt folytatták Kossuth Ferencznél a választói jog kérdésében a tanácskozásokat a függetlenségi párt vezető emberei, akik között a kormány tagjai közül gróf Apponyi Albert és Günther miniszterek, továbbá Mezőssy Béla és Meskó László államtitkárok is résztvettek a tanácskozásokban. Az értekezlet délelőtt 10 órától déli félkettőig tartott. Mint-hogy a képviselők túlyomó része a hosszabb parlamenti szünetre való tekintettel a fővárosból elutazott, a pártklubokban most nincs nagyobb élet, s a felmerült nagyfontosságú kérdésekben szünetel a politikai diskusszió. De azért az érdeklődés napról-napra mind nagyobb lesz a választói jog nagyjelentőségű problémái iránt. Itt említjük meg, hogy gróf Andrássy Gyula a multkor hivatkozott Asquith angol miniszterelnök kijelentésére. Andrássy szavait azonban — mint illetékes helyről velünk közlik — a hírlapírókat informáló képviselők tévesen adták vissza. Andrássy nem mondotta azt, hogy Asquith igyekezni fog hazájában is behozni a plurális szavazati jogot, hanem csak annyit, hogy ő azt tartja a leghelyesebb átmenetnek, a korlátolt választási jogból az általánosra.

A berlini nagykövet a királynál. Félhivatalosan jelentik: Szögyény-Marich László, berlini nagykövet, aki szabadságát rendszeren csóori birtokán tölti és ezen időben szokott rendszeren ő felségénél kihallgatáson jelentkezni, most, mielőtt berlini állomáshelyére visszatérne, kihallgatást kért a felségtől. A király ma délelőtt fogadta kihallgatáson a nagykövetet. Ugyancsak ezt az alkalmat használta fel Szögyény-Marich László arra is, hogy többi ismerőseinél és a minisztereknél megtegye a szokásos látogatásait.

A miniszteri tanácskozások. Báró Beck osztrák miniszterelnök és báró Aehrenthal külügyminiszter budapesti tartózkodásuk ideje alatt — mint jelentették — hosszabb időn keresztül tanácskoztak Wckerle Sándor miniszterelnökkel. Jól értesült forrásból eredő hírek szerint a miniszterek konferenciája a legközelebbi delegációk tárgyalási anyagával függ össze. A miniszterek megállapították annak a trónbeszédnek szövegét, amelylyel a király a delegációkat meg fogja nyitni. Érthető érdeklődéssel várják a trónbeszédet, mert a legutolsó delegációk óta a külpolitikai helyzet nagy változáson ment keresztül. A balkáni kérdésben jelentős fordulat történt: olyan új helyzet állott elő, amelyet nem hagyhat szó nélkül a trónbeszéd. Hasonló érdeklődésre számíthat a trónbeszédnek az a része, amely a bosnyák ügyeket érinti, különösen azért, mert ezuttal nemcsak a szokásos kijelentéseket várják, hanem annak az elvnek megismertetését is, amely Bosznia beligazgatását a jövőben irányítani fogja. Bécsi politikai körökben arról is beszélnek, hogy a trónbeszédből a monarchia belső ügyeire (?) vonatkozó kijelentések sem fognak hiányozni s a miniszterek konferenciáján főleg erről volt szó, mert figyelniök kell arra, hogy ugy Magyarország, mint Ausztriában a közvélemény kívánságai lehetőleg összhangban legyenek egymással. Más forrásból eredő hírek szerint a Romániával kötendő kereskedelmi szerződésnek szövege is ezen a miniszteri konferencián került szóba. Megállapították a tárgyalások időpontját is: október 5-én kezdődnek Bécsben. Félhivatalosan jelentik, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter tegnap délután hosszabb látogatást tett báró Aehrenthal közös külügyminiszternél.

A bankbizottság naplója. A jegybank kérdésében is legközelebb összeül a bankbizottság, hogy a

- Persze, hogy azt hiszem.
- Tudja miért jöttem Párisba?
- Mialatt, költeni a pénzt. Azért özönlének ide a világ minden részéből. Igaz, vannak, kik a büntető paragrafus elől menekülnek Párisba.
- Nohát, én nem mulatni jöttem, hanem — mondjuk úgy, amint maga felelte ki magát — a büntető paragrafus elől futok.
- Lehetetlen!
- Pedig úgy van. Nem olvasott semmit a Dimitrieff tábornok ellen elkövetett merényléről?
- De igen, gondolom, tegnap olvastam a Tempsban. Egy kis fia rálőtt a tábornokra, azonban nem veszedelmes a sebesülése, mert csak a karját találta.
- Tudja-e, ki volt az a kis fia?
- Maga nem, mert leány.
- Pedig én voltam, itt a revolver is, nézze! Szoknyája zsebébe nyúlt, kivett belőle egy könnyű Browning-revolvert s az asztalra tette.
- Fiurubába öltöztem, — folytatta, — úgy támadtam meg Dimitrieffet. A merénylet után közrefogtak barátaim és míg a rendőrség észrevette volna, letépték rólam az áruhát s az enyémet húzták rám. Így nem ismert meg senki azonban a forradalmi tanács javaslatára el kellett hagynom Szent-Pétervárat. Még aznap Párisba indultam, most itt vagyok.
- Micsoda könnyelmű teremtés! Látszik hogy gyermek, nem tudja, mit tesz és mit beszél. Nem fél, hogy elárulom?
- Nem! Franciaország nem adja ki a politikai bűnösöket, — aztán nagy biztosíték előttem a maga személye is. A magyar nem üldözte soha kik a népszabadságért küzdöttek. Biztos vagyok hogy maga sem tenné meg. Nincs igazam?
- Igaza van. Köszönöm! Egyet azonban nem értek ebből a titokzatos dologból. Van lelke a forradalmi vezetőségnek, hogy ilyen kis lány

További teendők tekintetében megállapodásra jusson. Ma osztották szét a bizottság tagjai között a szakértők kihallgatásáról felvett naplót. Ebbe még Kornfeld nyilatkozata nincs felvéve, miután a felett a bizottság még nem határozott.

Szép kis jubileum. Az egész horvát sajtó pártkülönbség nélkül vezércikkben foglalkozik a magyar-horvát kiegyezés megkötésének 40-ik évfordulójáról, melyet tudvalevőleg 1868 szeptember 24-én a horvát országgyűlés lelkesedéssel elfogadott és amelyet ugyanezen év november 8-án a király szentesített. A Starcevic-párt lapjai kedvezőtlenül nyilatkoznak a törvényről, amely ellenkezik közjogi elvekkel. A horvát-szerb koalíció lapjai azonban, melyek valahányszor a magyar kormányval vagy magyar politikusokkal pourparlékat akarnak kezdeni, a kiegyezés alapjára tudnak állani, hevesen támadják a kiegyezést és gyalázzák a letűnt nemzeti pártot, amely állítólag oka annak, hogy ez a törvény életbelépett. A Srbobran, a koalícióhoz tartozó önálló szerb párt-organum, a többek közt a következőket mondja a kiegyezésről: Hazugságból született, hazugságban éltél! Az unionista sajtó azonban, amely most már teljesen csatlakozott báró Rauch bánhoz, a kiegyezés nagy értékét és jelentőségét hangsúlyozza, de nem mulasztja el, hogy annak nagy hiányaira rámutasson s azt mondja: Az igazságosság és a józan politikai belátás parancsolja azonban, hogy a kiegyezést azzal az értékkel mérjük, amelyvel létrejöttkor bírt és amelyvel negyven év után ma is bír: megvédelmezője a horvát autonómiának és értékes záloga a nemzet fennállásának. Ez volt a kiegyezés, ez maradt máig és ez lesz a jövőben is. Báró Rauch kezében vannak az eszközök arra, hogy kiküszöbölje a kiegyezés fogyatékosságait, melyek zavarossá teszik és hogy az 1868-iki alkotásnak visszaadja azt az életrealitást és vonzerőt, melyel kezdetben felruházták és amelyet a horvát-szerb koalíció által okozott khaoszban majdnem elvesztett.

A képviselőház az aradi vértanúk ünnepélyén. A képviselőház elnöki hivatala értesíti a képviselőház tagjait, hogy az aradi vértanúk emlékeztére október hó 6-án rendezendő gyászünnepre meghívták a képviselőházat. A képviselőház elnökének intézkedése szerint a képviselőház küldöttségét Thaly Kálmán képviselő fogja vezetni. Ugyancsak ő fogja a képviselőház koszorúját elhelyezni. Azon képviselők, akik az ünnepélyen a küldöttségben megjelenni kívánnak, sziveskedjenek azt a képviselőház elnöki hivatalával október hó 3-ig bezárólag tudatni.

A nagyszerb lázadás. Zágrábból jelentik: Az „Obzor” jelentése szerint Vanzas főállamügyész nyugdíjaztatását kérte, mert nem ért egyet Accurti és Kossutics ügyészeknek a felségárulási perben tanúsított eljárásával. Vanzas elutasítást tett eziránt a kormánytól, mely azonban a főállamügyész álláspontját nem fogadta el. Vanzas utódja Accurti ügyész lesz.

A radikális szerbek és a nemzetiségi párt. Musiczky Dóme, Manojlovics János és Mrksics Jásó orsz. képviselők, kik a szerb radikális pártba tartoznak, tudvalevőleg még mindig tagjai a nemzetiségi pártnak, amelybe a jelen országgyűlési ciklus elején léptek be. A nevezett képviselők azonban az utóbbi időben a nemzetiségi párt értekezletein nem vettek részt és kizárólag a szerb egyházi ügyeknek szentelték tevékenységüket. A nemzetiségi pártban már régen rossz szemmel nézik, hogy ez a három szerb képviselő mindenben a kormány kedvében jár el és most legutóbb is Bogdanovicsra, a kormány jelöltjére szavaztak és ennek megválasztása érdekében mindent elkövettek. Növelte az animozitást a szerb képviselők ellen az a körülmény is, hogy ők a nemzetiségi párt által kezdeményezett ellenkoalícióba nem akartak belépni, sőt a pluralis választójog ellen indított agitációban sem akartak részt venni. Ilyen körülmények között a nemzetiségi párt elnöksége azzal a tervvel foglalkozik, hogy föl fogja szólítani a szerb képviselőket, hogy lépjenek ki a nemzetiségi pártból.

Politikai hangulatok.

I. Idegen beavatkozás.

Az osztrák ellenség újból elérkezettnek látta az időt, hogy akcióba lépjen ellenünk. Mint minden alkalommal, amikor észreveszi, hogy Magyarországon megsokasodnak a gondok és amikor azt gondolja, hogy oldaltámadással gyengíteni lehet a hadállást. A birodalmi szociálisták bécsi gyűlése, a klerikálisok és a nemzetiségi csoportosulása ilyenféle oldaltámadás. Különösen pedig jelentős a tény, hogy most az osztrákok feje a magyarországi választói reform miatt fáj. Denunciálások esnek. Amíg a király Budapesten tartózkodik, az alatt fel akarják forgatni a bécsi utczát, hogy aztán jelenthessék az uralkodónak, miképpen szállottak sikra az ő nimbuszáért. Denunciálások keletkeznek, hogy minálunk nem akarnak olyan választói jogot adni a népnek, aminőt a feisleges ur ígért. Hogy a bécsi nép e miatt lázad és megostromolja majd — a Burgot. Talán kegyeskednének egyuttal azzal is fenyegetőzni, hogy a bécsi nép felfegyverkezik és betör Magyarországra. Hogy eljön segíteni a budapesti utczai tüntetőknek és a parlament előtt csoportosulni fog, esetleg benyomul a képviselőházba és valamelyik vezére ott felolvasson és kihirdet egy választási törvényt, nem olyat, aminőt mi akarunk, hanem azt, amit ők kívánnak. És a magyar parlamentben ez aktusnál ott lesznek a magyarországi nemzetiségi képviselők és bár mandátum nélkül, letelepesznek a kiűzendő magyar képviselők helyébe a nemzetközi szociálisták és az osztrák klerikálisok és aztán kihirdetik az új szabadság pontozatait előbb bent, majd kiint a szabad ég alatt az ország népének, oláhu, tótul, németül, esetleg magyarul is. És elkövetkezik az a nap, ameyről a világtörténelemben beírják:

— A bécsi szociálisták és klerikálisok hozták el Magyarország népének az alkotmányos jogok egyenlőségét és hozzácsatolták az országot a világszabadságok birodalmához . . .

Csak eképpen lehet elképzelni a felforgatók ábrándjait és az idegen beavatkozás célját. Mert az abszurdumig lehet vinni a következtetéseket, mihielyt megtörténhetik az az abszurdum, hogy osztrák területen tartanak gyűlést a mi belső dolgunkban s ott akarják megállapítani, hogy milyen legyen a magyarországi választási reform. Mintha nem eleget diktálnának nekünk Bécsből, most még népgyűlések és kongresszusok is diktálnának. Hogy talán azt szeretnék, jusunk mi is olyan állapotba, mint aminőben Ausztria van az ő választási rendszere mellett. Hogy ha ők betegek, mi is fekdjünk ágyba. S e gyülekezéshez jelentkeznek résztvevőül magyarországi lakosok, a köztük élő nemzetközi szociálisták, akik elmennek Bécsbe, bepanaszolni ott Magyarországot és denunciálni bennünket, az ottani denuncziálók részére anyagot, argumentumokat és fegyvereket adni, melyekkel ránk törhetnek. A budapesti gyűlések, mint előfutárok szerepeltek. A bécsi összeüvétel után megint Budapesten lesznek gyűlések s ezeken megtörténnek a beszámolások. Továbbá pedig a szociálisták, parasztpártiak, a Kristóffy-féle haladó-radikálisok és a nemzetiségi tömörülni akarnak, mint ellenkoalíció, amiképpen Bécsben is összefogózkodnak, akik utálják egymást, csak azért, hogy annál biztosabban okozhassanak kárt nekünk.

Ki igazodik el e bonyodalmakon? Ki gondolt arra, hogy ilyesmi lehetséges, hogy a magyar állam tagjai elmehessenek idegen területre tüntetni ellenünk és hogy onnan visszajöve, e tényük igazolására és dicsőítésére még idehaza

gyűléseket rendezzenek? Hisz ez már nem is bonyodalom, ez már anarchia volna. Valjon mit szólna az osztrák kormány, ha Magyarországon, Budapesten rendeznének olyan gyűléseket, melyeken az osztrák belügyeket tárgyalnák s ezeknek intézésére akarnának befolyást gyakorolni, például valamelyik ausztriai ellenséges nemzetiség agitátorainak bevonásával. Milyen audendum verbum . . . lenne! És mit tennének azokkal, akik e gyűlésen való szereplésük után viszatérnének Bécsbe?

Kiváncsiak vagyunk, hogy most mi lesz. Meddig tart a türelem és melyek lesznek a következmények.

Egy azonban bizonyos. Ez az, hogy hasonló tüntetések a választói reform tartalmát és sorsát nem befolyásolhatják. Ez a reform csakis a mi ügyünk maradhat, mint belső ügy és mint nemzeti ügy. Az agitációk pedig minél merészebbek és minél illetéktelenebbek, annál kevésbé tehetnek kárt. Mert a magyar népet az ilyen túlzások inkább felvilágosítják és a jó utra térítik, mintsem megromthassák. Mert legalább annyit mindenki tud, különösebb magyarázatok nélkül is, hogy aki ellenségeinkkel szövetezik, az maga is ellenségünk.

II. Cseréparabok.

Budapest utczáin éjjel-nappal furnak, faragnak, építenek, kalapálnak. Itt-ott az építések miatt az utat elzárják és a kalapálások lármája miatt egész házsorok lakossága nyugtalanul tölti az éjszakákat. Miért folyik ez a lázas munka? Talán a lakásdrágaságon akarnak villámgyorsasággal segíteni s ezért építenek éjjel-nappal s e miatt forgatják fel a várost? Avagy munkanélkülieket foglalkoztatnak s mert nagyon sok a munkanélküli, hát éjjelre is gondoskodnak dolgról. Esetleg az olcsó kenyérsütő-helyeket építik, vagy konkuráló mészárszékeket, hamisítatlan teinek elárúsító-sátrakat. Ilyen célokért szívesen el lehetne szenvedni a kalapálást.

De nem. A nagy sürgés-forgás, a megcsiztett erővel folyó munka nem ily célok miatt történik. Hanem csak látványosság miatt. A spanyol király fog bevonulni Budapestre és felmegy látogatóba a Várba, neki csinálnak diadalkapukat és emelnek póznákat. Az Andrássy-uton egy valóságos épület lesz a diadalkapu és szobrászmunka is kerül rája.

Mennyi pénzbe kerül az az öröm, hogy egyszer egy valóságos uralkodó Budapesten látogassa meg a magyar királyt. Ha Bécsbe mennek koronás fejedelmek, annak a városnak alig van valami kiadása, ellenben állandóan és folytonosan nagy jövedelme van abból, hogy ott székel a császár, az udvar és a diplomácia.

Mi az ilyen ritka örömről is túlságosan ráfizetünk. Elismerjük: nem valami illedelmes dolog a vendéglátáskor felpanaszolni a költségeket. De ugy véljük — bár szokatlan lett volna — a vendéget sokkal jobban megtszítettük volna, ha azt a több százezer forintot, amibe ezek a kalapálások kerülnek, a szegénység enyhítésére fordítottuk volna és közöljük a spanyol királylyal, hogy az ő budapesti időzésének alkalmából és tiszteletére néhány ezer inséges embernek a rossz sorsán segítünk.

Az aradi gyásznap évfordulója közeledik és már jelentkeznek a résztvevők.

Az ünnepély a kegyelet ünnepe. A függetlenségi párt testületileg hivatalos küldöttséggel vesz részt. Vannak, akik ezt nem értik, továbbá vannak, akik attól tartanak, hogy a gyászünnepen való részvétel ellenkezik bizonyos címekkel és rangokkal, melyeket a király adományoz.

Holott nincs igazuk. Mert a király által megkedvelt embereknek annál inkább jussuk van megjelenni ily nemzeti ünnepeken, minél inkább teljesíteni akarják ama kötelességüket, hogy az uralkodó és a nemzet közti félreértéseket megszüntessék.

Mert a király joggal kételkedhetnék őszinteségükben, ha a régi érzések megtagadását tapasztalná, amely érzéseket ő sohasem sorozhatott a bűnök közé. Avagy abban kételkednék, hogy azok az érzések valóban őszinték voltak.

A cseh obstrukció.

— Ujabb botrányok a tartománygyűlésen. —

Budapest, szeptember 25.

A csehek tartománygyűlésének mai ülése is botrányokkal kezdődött. A cseh képviselők az elnöki emelvény körül csoportosultak s nem engedték meg a német képviselőknek, hogy az elnöki asztalhoz eljuthassanak. Lobkowitz herceg tartományi marsal elfoglalta helyét s felszólította a képviselőket, hogy menjenek a helyükre. Minthogy a képviselők ennek a felszólításnak nem engedelmességek, az elnök elhagyta a termet. A pártvezéreknek végre sikerült rábírnia a képviselőket, hogy helyüket elfoglalják, amire aztán az elnök megnyitotta az ülést s a tárgyalás zavartalanul folyt. A német képviselők obstrukciós bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyben elhatározta, hogy ha Lobkowitz herceg azoktól a német képviselőktől, akik a jegyzőkönyvhöz akarnak hozzászólni, megvonja a szót, azonnal megkezdik a technikai obstrukciót és névszerint való szavazások indítványozásával meg fogják akadályozni a tartománygyűlésnek minden további munkáját.

Ujabb jelentések szerint a tartománygyűlés mai esti ülése viharosabb volt a tegnapiénál is. A német képviselők lármásan tiltakoztak az esti ülés ellen, amely szerintük házszabályellenes és követelték az ülés bezárását. Emiatt heves vita kerekedett s közben a csehek szónokai szidták a németeket, akik egyre azt kiáltották: Bezárni az ülést!

Részletes tudósítás szerint a tartományi marsall este hét óra husz perczkor konstatálja, hogy a Ház határozatképes. (Élénk helyeslés és taps a csehek-nél.)

Dr. Pergelt emelkedik szólásra, hogy tiltakozzék a tartományi marsallnak a mult ülésen tett azon kijelentése ellen, hogy a tartománygyűlés nem határozatképes, továbbá az ellen, hogy az esti hét órára kitűzött ujabb ülésre csak hat órákor kézbesítették a képviselőknek a meghívókat.

(Kiáltások a németeknél: Ez hallatlan! Hiszen ez jótörés! Nagy zaj.)

Szónok hosszabban indokolja tiltakozását. A tartományi marsall megszakítja és figyelmezteti, hogy csak arra adott neki engedelmet, hogy tiltakozását jelentse be. (Élénk helyeslés és taps a csehek-nél; nagy zaj és ellentmondás a németeknél.)

Pergelt: Már eljutottam beszédem végéhez. (Izgatott kiáltások és zaj a németeknél.) Ugy találjuk, hogy a tartománygyűlésre való meghívás és a napirend bejelentése nem felel meg annak a szellemnek, amelynek tartományi törvényhozásunkban uralkodnia kell, (Élénk helyeslés.) hogy tehát a mai esti ülés nem jogérvényes és hogy ez ellen tiltakozunk. (Viharos hosszantartó helyeslés és taps a németeknél.) Ami ezen esti ülésen történik, érvénytelen és a leg-határozottabban tiltakozom ezen ülés megtartása ellen. (Ujabb hosszantartó taps és helyeslés a németeknél.)

Dr. Skarda a cseh képviselők nevében ellentiltakozást jelent be. (Élénk helyeslés a csehek-nél.) A tartományi marsal újból elrendeli a délutáni ülésen sikertelen névszerinti szavazást. A teremben nagy a láрма, úgy, hogy a felolvasott neveket nem értik. Nagy zaj, éles füttyök. Szavazás alatt a németek részéről ismételt ily kiáltások hallhatók: Bennünket nem értesítették! Ez új ülés! Először fel kell olvasni a napirendet! Nagy zaj, éles füttyök.

A névszerinti szavazás után a tartományi marsal a következőket jelenti: Bátor vagyok konsta-

tálni, hogy Wüst javaslatát 120 szavazattal 1 ellenében elfogadták, hogy tehát a tartományi marsallal egyetemben 122 képviselő van jelen, a tartománygyűlés ennélfogva határozatképes. A tartományi marsal ezután Wüst képviselőnek megadja a szót beszédének folytatására. (Viharos éljenzés, helyeslés és taps a csehek-nél, nagy zaj és közbekiáltások a németeknél. Éles füttyök és sipjelek, egyesek az asztalt verik, számos képviselő a lábával dobog. Viharos zaj a németeknél, újabb füttyök és sipolások, a padokat verdesik, a karzatról czukorkát dobnak Wolff képviselő felé. Egyszerre megszűnik a zaj és a német képviselők a Wacht am Rhein három strófáját elénekelik. A tartományi marsal egyre a csengőt rázza, de nem képes a lármát megszüntetni. Amidőn a német képviselők befejezik éneküket, a csehek zajosan és ironikusan tapsolnak. Viharos láрма a németeknél.)

A tartományi marsal kénytelen az ülést berekeszteni. Minthogy a nagy zajban nem értik meg, magához hívja a gyorsírókat és nekik diktálja a hához intézett azon jelentést, hogy az ülést berekeszti és a legközelebbi ülést szerdára, e hó 30-án délelőtt 10 órára tűzte ki. A napirend: Körner javaslata a tartományi választási rend ügyében, Pachman javaslata a tartományi rend módosítása és Kubr javaslata a tartománygyűlési választási rend revíziója dolgában.

Az ülés nyolcz órákor véget ért. A képviselők az ülés berekesztése után még a teremben maradnak, ahol németek és csehek között éles szóharc támad s hevesen tárgyalják az esti ülés eseményeit. Csak fél kilencz órákor ürül ki a terem, ugyanekkor távoznak a karzat látogatói is.

A cseh tartománygyűlésen történt botrányok miatt báró Beck miniszterelnök Budapesten a királytól rendkívüli meghatalmazást fog kérni a helyzet orvoslására.

KÜLFÖLD.

Németország fegyverkezése. Sir Oliver Lodge angol tudós cikket irt egy angol lapba, amelyikben élénk fantáziával azt feltegeti, hogy Németország nem Anglia ellen épít új hadihajókat, de meghagyja a világot ebben a téves hitben, hogy ezáltal tulajdonképeni célját elföldhesse. Berlinben számolnak azzal az eshetőséggel, hogy az osztrák-magyar monarchia felhomlik és ebben az esetben Németország rá akarja tenni kezét egy földközi tengeri kikötőre. Minthogy Franciaország és Olaszország ezt elleneznék, Németország erős flottát épít, hogy ezzel a két hatalommal szembeállhasson.

A marokkói bonyodalom. A francia külügyminiszteriumhoz közel álló Petit Parisien tudni véli, hogy Franciaország kész a német kormányt és a francia-spanyol jegyzék egyes pontjai tekintetében további garanciális kijelentéseket tenni és más pontok tekintetében pedig, így például a szent háborúnak eredetileg Muley Hafidtól követelt dezavválása tekintetében koncessziókra hajlandó. Franciaország más garanciákkal fog e tekintetben megelégedni. Mihelyt a többi hatalmak válasza megérkezik, Franciaország a spanyol kormányval közvetítő és kiegészítő jegyzék fogalmazása iránt lép érintkezésbe. Az a találkozás, mely holnapután Pichon külügyminiszter és a holnapután Párison átutazó spanyol külügyminiszter között fog történni, valószínűleg főként ezt a célt fogja szolgálni.

Több francia lap jelenti, hogy Muley Hafid azoknak a serifeknek és ulemáknak, akik az algezirási akta elismerésére vonatkozó ígéretet helytelenítik, kijelentette, hogy tisztán marokkói vagyis semmiféle francia vagy spanyol keretekkel ellátott rendőrség szervezéséhez fog hozzájárulni. Szintugy nem fogja elismerni az állami bankot, miután nem tűrheti a külföldi beavatkozást Marokkó pénzügyeibe.

Az orosz sajtó és a boszniai kérdés. Az a jelentés, hogy a boszniai kérdés foglalkoztatni fogja a delegációt, nagyon felizgatta az orosz sajtót. A „Novoje Vremja” mai száma azt írja, hogy ez a hír élénk világot vet az utolsó hónap eseményeire: A zágrábi összeesküvésre, Bülow herceg békés hangu beszédére, a Gesow afférre, a bolgár királyság ké-

szülő proklamálására és Ferdinánd fejedelem grandiozus fogadtatására Budapesien. De a mostani megjelentetés még nagyobb, mint volt a szandzsák vasut. Remélhetőleg ez az új extravagancia éppen olyan fiaskóval fog végződni, mint a szandzsák vasut terve.

Hasonló hangon ír a Slovo is, amelynek cikke azt hangoztatja, hogy a végcél Németország elörsnyomulása Saloniki-ig. Az orosz közvélemény tiltakozik egy olyan politika ellen, amely csak azért, hogy Berlinben tetszést szerezzen, az orosz nemzeti ideált sérti.

Angol katolikusok a kormány ellen. Londoni jelentések szerint az eucharisztikus körmenetnek a kormány részéről történt betiltása a választások kiemenetelére nagy befolyással lesz. Newcastleben, ahol Renwick unionista jelölt, Shortt liberális és Hartley Alderman szocialista jelölt állnak egymással szemben, a katolikus klérus valamennyi templomban a következő felhívást olvastatta fel és függesztette ki:

„A választás alkalmából figyelmeztetjük a katolikus választókat, hogy hatalmukat használják fel elveik megvédésére. Iskoláink ebben a pillanatban közvetlen veszélyben forognak. Mindenki gondolja meg, hogy szavazatával a katolikus iskolák fentartását segíti elő. Ez alkalommal továbbá ünnepélyesen tiltakozunk a kormány ama eljárása ellen, hogy az oltári szentség nyilvános körülhordozását betiltotta. Ezt mi vallásunk legszentebb misztériumain ejtett durva sérelemnek tekintjük.”

A proklamációt a selinusi püspök és számos egyházi méltóság irta alá. A felhívás felolvasása a hívekre mély benyomást tett. Ez az első eset, hogy vallási mozzanatok a választásokat jelentékenyen befolyásolják és még kérdés, hogy az egyház támadása nem lesz-e a kormányra nézve sokkal végzetesebb, mint hogyha türelmi politikát folytatva, a saját embereinek a haragját vonta volna magára. Mert ez utóbbiak már csak a saját pártdeklük szempontjából is kevésbé működtek volna a kormány ellen, míg így egy csapásra legalább is kétmillió választót veszített a kormány.

A perzsa válság. Tebrisz bombázása, amelylyel a kormány tegnapi fenyegetőzött, mindössze hat lövéshől állott, amely a nagy távolság miatt semmi kárt sem tett. A naczionalisták nagy előkészületeket tesznek, hogy a támadásnak ellenálljanak. A torlaszokat ásóval, kapával és kaszával fölfegyverkezett emberek védelmezik. A konstantinápolyi perzsa bizottság fölhívására tegnap az összes Konstantinápolyban élő perzsák bezárták üzletüket és ezrivel gyülekeztek, hogy a perzsiai helyzetről tanácskozzanak. Elhatározták, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel harcolni fognak a sah ellen s föl fogják szólítani a konstantinápolyi perzsa követet, hogy állásáról mondjon le.

Törökországi események. Egy Trapezuntban megtartott választógyűlésen az ifju-törökök erélyesen tiltakoztak Sabah Eddin herceg programja ellen, amelyet veszedelmesnek tartanak. A gyűlés igen viharosan folyt le. Az egyik szónokot, aki a herceg mellett agitált, megverték. Azok az eddig folyó törekvések, hogy az ifjutörök-bizottság Szalonikiban székelő vezetőségét Konstantinápolyba helyezték át és amelyek támogatására arra hivatkoztak, hogy a törvényes kormány is Konstantinápolyban székel és hogy Törökország kisázsiai birtokai sokkal nagyobbak, mint az Európában fekvő török birtokok s így az előbbieknél felgyelete és vezetése Szalonikiben nehézségekbe ütközik, nem sikerültek, bizonyára a szalonikii 3. hadtest tisztikarának ellenzése miatt. Ezért az ifjutörök mellékkormány, székhelye továbbra is Szaloniki marad.

Néhány európai és kisázsiai helységből azt jelenti, hogy az ifjutörök helyi komité, illetve a parancsnokló tiszték és a benszültt mohamedán előkelők között szakadás és civódások támadtak. Az ilyen esetek az ifjutörök komité hírnevét és tekintélyét több helyen aláássák. Bizonyos jelekből az következtethető, hogy a szenátusi kérdés körül küzdelem fog keletkezni. Az alkotmány értelmében a szultán kinevezheti a szenátorokat. Az ifjutörök és a sajtó kebelében azonban arra a módosításra törekcsenek, hogy a kinevezéseket a minisztertanács terjeszse elő. Ögróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövet tegnapi bemutatta a nagyvezérnek Blum pasát,

a Wiener Creditanstalt igazgatóját. A porta körlegyzéket intézett a berlini szerződés hatalmaihoz, melyben felszólítja őket, hogy a keleti vasutaknak Bulgária részéről történt megszállása ügyében a szerződésben foglalt lépéseket megtegyék.

A török-bolgár konfliktus.

Budapest, szeptember 25.

A keleti vasutak bolgár vonalának a bolgár katonaság által való megszállása még mindig igazgatottságban tartja a diplomáciai köröket. A bolgár kormány a közvélemény nyomása alatt, vonakodik a megszállott vonalat visszaadni a keleti vasut-társaságnak. A török kormány ezzel szemben igen erélyes álláspontot helyezkedik s kétségbe vonja Bulgáriának azt a jogát, hogy egy török társaság tulajdonát képező vasutvonalat katonailag megszálljon. A nagyhatalmak a török álláspont mellett foglalnak állást és óva intik a bolgár kormányt elhamarkodott lépéstől. A Gesov-afférban a porta már engedékenyebb és minden lehetőséget megtesz, hogy az ügyet végleg elsimítsa.

Mai hireink a következők:

A keleti vasutak miatt támadt konfliktust diplomáciai körökben nem tartják veszedelmesnek, sőt ellenkezőleg, általános az a vélemény, hogy az ellentétek el fognak simulni. Tulnyomó az a felfogás, hogy Bulgária a megszállott vasutvonalat ki fogja adni. A porta második jegyzéke követeli, hogy a bolgár kormány feltétlenül adja ki a keleti vasutat s nem osztja a szófia-i kormányt az az álláspontját, hogy ez a kérdés belügye Bulgáriának. A bolgár kormány elhatározására a keleti vasutak megszállásánál az is döntő volt, hogy a sztrájk idején Konstantinápolyból katonai vonatot küldtek a bolgár határra. Ezzel szemben Fanta, a vasut konstantinápolyi képviselője a leghatározottabban kijelenti, hogy a sztrájk alatt egyetlen-egy mozdonyt sem fűtöttek be. Bulgária déli vidékein egyes községekben népgyűléseket tartottak a keleti vasut-társaság ellen és más városokban a jövő vasárnap lesznek ilyen gyűlések, amelyekben azt követelik, hogy Bulgária teljesen vegye hatalmába a kelet-ruméliai vasutvonalat.

A bolgár kormány még nem közölte feltételeit, amelyek mellett kész a megszállott vasutvonalat kiadni. A porta első jegyzékében kelet-ruméliai vasutról volt szó s ez sértette a bolgár kormányt, mire a minisztertanács meglehetősen határozott hangon azt válaszolta, hogy a porta beavatkozását visszautasítja, mert ennek a kérdésnek a rendezése kizárólagos belügy Bulgária és a keleti vasut-társaság között. A bolgár vasuti igazgatóság már megkezdte a mozdonyok kiszolgáltatását.

Beavatott körökben beszélnek, hogy Bulgária már legközelebb ki fogja kiáltani függetlenségét. Feltehető, hogy ez a lépés Németország közvéleménye előtt kedvező megítélésben fog részesülni, noha a német birodalom Törökország irányában barátságos érzülettel viseltetik, de feltehető, hogy bonyolultokra nem fog vezetni a függetlenség proklamálása.

A keleti vasutak és a bolgár kormány között függőben lévő ügyről az angol lapok is bővebben foglalkoznak. A Morningpost a következőket írja: A bolgár kormány eljárása provokálása a török kormánynak, amelyért előbbi tartozik majd a felelősséget viselni. Anglia részéről, amely a múltban talán legjobb barátja volt, Bulgária nem fog bátorítást kapni.

A Daily News ezt írja: A bolgárok iránt szerencsétlen multjuk folyamán viseltetett rokonszenvünk csak gáncsolhatjuk őket mostani eljárásukért, amely alkalmas megzavarni a reményteljes jövőt, amelyre az ifjutörököknek pedig joguk volna. Bulgária ama követelése, hogy névleg is független legyen, amint hogy tényleg az, természetesen és jogosnak mondható. Ha a törökök ezt koncedálnák a bolgároknak, úgy feladatuk Macedóniában lényegesen könnyebbé válnék. Kormányunk iránt Szófiában és Konstantinápolyban egyforma tisztelettel viseltetnek, emélfogva nem is lehetne nálánál természetesebb közvetítőt találni.

A Daily Graphic azt írja: Bulgária függetlenségének javasolt proklamálása Törökország kihívását s a berlini szerződés megsértését jelentené és könnyen nemzetközi bonyodalmat vonhatna maga után. Emélfogva bizhatunk abban, hogy Ferdinánd fejedelem, aki annyiszor adta jelét politikai bölcsességének, ebben az irányban semmit sem fog tenni.

A „Times” írja: A Törökország és Bulgária közötti jegyzékváltás első pillantásra olyannak látszik, hogy veszélyeztetheti a két ország viszonyát. A török kormány kétségtelenül törvényes birtokosa a keleti vasutak legnagyobb részének; a vasut-társaság csak bérlő. A bolgár kormánynak nincs semmiféle joga a török vonalrészhez. Bulgária egyetlen mentése ama vád ellenében, hogy olyasmit tartott visza, ami nem az övé, hogy saját védelmére cselekedett. A társaság jogai oly világosak, mint a török kormányéi. Éppoly világos, hogy a bolgár kormány megsérti mind a kettőt. Kétségkívül ez volt az álláspontja a szófia-i osztrák-magyar és német diplomáciai képviselőknek is, amidőn a külügyminiszternél lépéseket tettek. Jogi kérdésekről van itt szó. Rövid időn belül Bulgáriának arra a meggyőződésre kell jutni, hogy rá nézve az alkotmányos Törökország megerősödése nagy értékkel bír. Szerencsére a konstantinápolyi sajtó és kormány csodálatraméltó hidegvérűséget és méltóságot őriz meg, amely különben a legutóbbi változások óta mindenkor tapasztalható volt. A komoly ellentét nem ment minden veszélytől, de amennyiben Bulgária önmagától avagy mások befolyása alatt nem provokálja hirtelen tettel a viszályt, a békés elintézés nincsen kizárva.

Konstantinápolyból jelentik: A porta szófia-i biztosához küldött és a bolgár kormányhoz intézett szóbeli jegyzékét, amelynek fejtegetései a helyzetet még jobban kiélesítették volna, visszavonta. A porta ezt nyilván diplomáciai befolyás folytán tette.

A porta immár csak azt kéri, hogy Gesovot küldjék vissza Konstantinápolyba, hogy az incidenst barátságosan elintézhesse. A Jeni Gazetta, a nagyvezér lapja tözsdei spekulációnak mondja azt a híresztelést, hogy Törökország és Bulgária közt háború van kitörőfélben és kijelenti, hogy nem tudja elhinni, hogy az európai sajtó hasonló véleményen legyen.

Egy újabb jelentés szerint Paprikow külügyminiszter ragaszkodik ahhoz, hogy Bulgária a saját üzemeiben tartsa meg a keleti vasutak bolgár vonalát s kijelenti, hogy ettől nem szabad tágitani, még ha több kormány bele is bukik, mert Bulgária déli vidékeinek lakossága fenyegetődik, hogy erőszakkal meg fogja akadályozni a vasutvonal kiadását. A nép fenyegetődik, hogy a sinekre fekszik, ha újból a keleti vasut-társaság vonatai közlekednének.

A porta második jegyzéke feltétel nélkül követeli a keleti vasut vonalának kiszolgáltatását és újból hangsúlyozza, hogy nem osztja a bolgár kormánynak azt az álláspontját, mely szerint ez a konfliktus Bulgária belügye.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestvármegye az iskolai zászlóaljok érdekében. F azek az Ágoston alispán rendeletet bocsátott ki a vármegye főszolgabíróihoz, polgármestereihez és a községi elöljáróságokhoz az iskolai zászlóaljok szerelvényeinek beszerzése tárgyában. A rendelet többek közt ezt mondja: A beérkezett jelentésekből örömmel értesültem, hogy igen sok községnek képviselőtestülete megértette az iskolai zászlóalj megalkotásához fűzött reményeimet és felfogta azon fontos hivatást, amelyet ezen intézmény be fog tölni, ha továbbra is lelkesedéssel és nem szűnő kintartással dolgoznak megvalósítása érdekében. A folyó évi költségvetésbe felvett összeg, mivel a tanzászlóaljokat a múlt tanévben még nem alakították meg, tanítói javadalmazásra nem használható fel; tanítói javadalmazásra azon összeg lesz felhasználható, mely a jövő 1909. évi költségvetésbe vétetik fel, míg az idei költségvetésbe beállított összeg az 1908—1909. tanévben megkezdendő gyakorlatozásokhoz szükséges szerelvények beszerzésére fordítandó. Ezen szerelvények a községben alakítandó századok számarányához képest: 1. dob és trombita, 2. fapuskák, a tanulók átlagos számánál 1—2 darabbal több, 3. ahol még fennmaradó összeg áll rendelkezésre és a fegyverrel bántó tudó egyén a katonai oktató, célzó lövő fegyver a szükséges felszerelési tárgyakkal.

Zemplénmegye törvényhatósága népes közgyűlést tartott Metzner Gyula főispán elnöklésével, amelyen elhatározták, hogy az önálló magyar jegybank fölléltatása érdekében felír a kormányhoz. Elhatározta ezenkívül a közgyűlés, hogy kéri fogják, hogy Zemplén vármegye tiz kerületre osztassék és Szabolcs vármegye néhány szomszédos községét Zemplénhez csatolják, Szabolcsmegye azon főíratá-

hoz, amelyben kéri, hogy Hajdumegye több községe Szabolcsához csatoltassék, hozzájárultak. Főíratot intéztek a kormányhoz, hogy a Rákóczi-muzeumot Kassa helyett Borsiban, Rákóczi szülővárosában állítsák fel. Ha ez lehetetlen, vegyék meg szülőházát Windischgrätz Lajos hercegtől és megfelelően alakítsák át. Azután megejtették a választásokat.

Nagybecskerekén a megyei képviselőtestületi választásokat november hóban, az általános tisztújítást decemberben ejtik meg.

Akire az anarkisták haragszanak

Minden magyar ember bizonyára mélyen tiszteli a nemes spanyol nemzetet és nem kevésbé nemes királyát, Alfonzót, e néven a tízenharmadikat. Semmi kifogása se lehet senkinek az ellen, hogy Alfonzo Budapesten látogatja meg Ferencz Józsefet. Sőt akadnak bizonyára bőven olyanok is, kik büszkének arra, hogy a nyurga spanyol király végig fog kocsizni vagy négy utcán. Azok, kik úgy vélekednek, hogy nekünk ugyan Alfonzo se ingünk, se gallérunk, szintén nem nézhetnének görbén ezekre a királynapokra, ha ezek a királynapok bizonyos kelemetlenséggel nem járnának.

A spanyol királynak ugyanis már régóta a férjai vannak az anarchistákkal. Mikor megházasodott, olyan virágcsokrot dobta nászkocsijába az anarchisták, amelyekben bomba robbant föl. Mikor Párisban volt, ismét találkozott haragosaival és a találkozást fölrobbant bomba, véres holttestek, szétszaggatott segédtestek tették emlékeztetővé.

Természetesen, mikor a fiatal király környezetébe látta, hogy az anarchisták nem egykönnyen térnek el véleményüknél kissé zajos módon való nyilvánításától, elhatározta, hogy úgy vigyáz reá, mint a himes tojásra. Azóta, ahová csak ment, eltakarítottak utjából embert, anarchistát, állatot — talán még a levegőt is megrikították körülötte.

Most, hogy Budapestre jön, „megteszik a megfelelő óvintézkedéseket.” Ez annyit jelent, hogy szuronyok sorfala között fog bevonulni a magyar fővárosba; az utcákat, melyeken végig fog haladni, órákkal megérkezése előtt hermetizálja el. A házakat végig fogják vizitálni, nem-e rejtőzött el bennük Alfonzónak valamelyik haragosa. Rendőr, detektív, katonai talpon lesz, hogy a spanyol királynak valami baja ne essék.

Ílát hiszen senkise kíván annak a derék fiatal embernek még könnyű náthát sem. Hanem önkéntelenül fölmerül ez a kérdés: mi közünk van nekünk mindehhez? Mi közünk van nekünk ahhoz, hogy Alfonzóra megapprehendáltak az anarchisták? Miért ne mehessen az ember október elsején délután két órakor a rendes kávéházába? Miért forgatják föl egy városrész életét három órára? Miért kell ott ebben az időben szünetelnie az életnek?

Még megértenők a dolgot, ha a német császárról, vagy a muszka czárról, vagy olyan ország fejedelméről lenne szó, melylyel valamilyen összeköttetésben vagyunk s amelylyel valamilyen politikát csinálunk. De Spanyolországgal semmiféle kombinációban nem vagyunk és a vele való kereskedelmi összeköttetésünk is oly gyöngye ér, hogy alig lehet észre venni.

Miért kell hát nekünk elszenvetnünk mindazokat a következtetéseket, melyek Alfonzo utazásaival járnak? Miért kell esetleg kitenünk Budapestet egy anarchista-merénylet színhelyének és ezzel vagy száz báméskodót a halálnak? Ha a spanyol király suitejének nem lennének rendes tartozékai a borzas anarchisták, szívélyes isten hoztát kiáltana feléje mindenki — mint

ahogy a perzsa sah felé kiáltották az örömteljes csók-jassát. Eljenezni ugyan fogják így is Alfonzót, még a katonasorok mögül is, de ezek az „előintézkedések” határozottan kellemetlenek lesznek sok ember szempontjából.

Persze, ezek a filiszter elmékedések nem érinthetik Alfonzó személyét. Ő szegény, mint mondják, igen szimpátikus ifjú, két gyermeke van s annyira naczionalista, hogy az angol származású felesége akaratával szemben, spanyol dadát szerződtetett babáihoz — ő nem tehet arról, hogy személyisége nem nyerte meg az anarchisták tetszését. De viszont az az anya sem tehet arról, akinek éppen október elsején délután két órakor fog kelleni orvosságért szaladnia és a katonasorral miatt nem juthat el gyorsan a legközelebbi gyógyszerárba.

EGYHÁZAK.

— (Az új budai szerb püspök.) Bogdanovics Luczián püspöknek patriárkává történt megválasztása folytán a budai szerb püspökség üresedésbe jött. Beavatott körökben elterjedt hírek szerint a püspökségre az egyetlen jelölt dr. Zubkovic Imre archidiakonus, temesvári szentszéki jegyző. Zubkovic Imre, ki Zubkovic Arzén közigazgatási híró fia, a gör. kat. szerb egyház lelkesítő karának egyik legképzettebb tagja, ki a külföldön végezte tanulmányait. Megválasztása azonban csak a jövő évben fog történni, mert a budai püspökség egyelőre üresedésben fog maradni.

— (Kálvin-szövetség.) Szalay József református lelkész, egyháza megbízásából felhívásban fordul most hírsorsosaihoz, akiket a „Kálvin-szövetségbe” való belépésre szólít föl. A Kálvin-szövetség rendes tagjai 5 korona, a segítő tagok 1 korona tagdíjat fizetnek évenként. Tagnak lehet jelentkezni levelező-lapon is Petri Elek lelkésznel Budapest, Kálvin-tér 7. és Bernáth István titkárnál.

— (Bogdanovics patriárka beiktatása.) Karlóczáról jelentik, hogy a király Bogdanovics Lucziánnak patriárkává történt megválasztását megerősítette. A szerb egyházi kongresszus október 3-án ülést tart, melyen a választást jóváhagyó királyi kéziratot fel fogják olvasni. Október 4-én lesz az új patriárka ünnepélyes beiktatása.

— (Református lelkészek kongresszusa.) A református egyház körében élénk érdeklődéssel tekintenek a most kezdődő református lelkészi kongresszus elé, amelynek programján több általánosabb érdekű kérdés is szerepel. Szó lesz többek között a Ne Temere pápai encziklikáról, a jezsuita-rend recepciójáról, az amerikai lelkészek csatlakozásáról és több a lelkészek anyagi és egyéb érdekeit érintő fontos kérdésekről. A gyűlést nem mint eredetileg tervezték, a Nemzeti Múzeumban, hanem az új város-háza dísztermében fogják megtartani. Vasárnap este a kongresszust megelőzőleg előértekezlet lesz a Kaszás-féle vendéglőben (VII., Akácfa-utca 1.). Hétfőn a református főgimnáziumban a választmány fog tanácskozni. Hétfőn este a Dréher-féle sör-sarokban ismerkedési estélyen találkoznak a kongresszusi tagok. A kongresszus tanácskozásai kedden kezdődnek. A tanácskozásokat istentisztelettel nyitják meg, amelyet a Kálvin-téri templomban Csergely Antal mezőtúri lelkész fog tartani.

— (Zenés mise.) A budavári koronázó Mátyás-templomban szeptember 27-én délelőtt 10 órakor zenés nagy misét tartanak, mely alatt előadtnak: Beliczay Gyula F-dur miséje, Demény Dezső „O sacrum”-a és Hoppe Rezső „Anima nostra”-ja. A szöveget Vavrincez Mór, Lángné Brunner Irén, Juhász Ferencz, Várady Sándor és ifj. Odry Lehel éneklék.

AZ EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Impressziók a berlini újságíró-kongresszusról.

Berlin, szeptember 23.

Sokáig tervezték, azután sokáig haboztak, végre megcsinálták: a XII-ik sajtókongresszus Berlinben tanácskozik. Fényes, hatalmas a keret, amelyben az ünnepségek lefolynak, teljesen méltó Németországhoz, csak félve bujkáló, óvatosan eltompított hangokból lehet következtetni, hogy a nagy ragyogás alatt egy kis, most már egyre gyöngülő reszketés bujkál, valami olyan zavar féle, amit az olyan házigazda érez, akinek a vendégek megérkezése előtt „jelenetei” voltak a feleségével.

Ezek a hangok leptek meg a megérkezésemnél. Csodálkozva tapasztaltam, hogy a berlini sajtó keveset ír a sajtókongresszusról, ha ír, szerényen, csaknem alázatosan fogalmaz és minden sorában bátoritanul kockáztatja meg, hogy a sajtó mégis csak nagyhatalom, hogy ne tessék a nagyságos közvéleménynek olyan nagyon rosszat gondolni, mert az újságíró még sem az az utolsó ember, akinek gondolják és majd megmértöztetik látni, nagyságos közvélemény, milyen jó és becsületes fiuk vagyunk mi. Nem igaz, amit Bismarck mond az újságírókról, hivatkozunk jobb czézekre, akik nyájasabban ítélték rólunk. Ugy bizony, kérem alássan.

Végtelenül meglepett ez a hang és még jobban meglepett, amikor ugyanez a tenor, csak hogy jóval hatalmasabban, kicsengett a különféle hivatalos beszédekből. Elámultam, hogy itt hogy gondolkoznak a sajtóról és munkásairól és most már értettem, miért haboztak azzal, hogy a tanácskozások helyéül Berlint válaszzák.

Kutatnom kellett az erős antizsurnaliszta érzelmek okait és ily közelről nem volt nehéz megtalálni néhány nyomós okát. Összemértem a német sajtó helyzetét a miénkkel és nyomban meglátszott, hogy mennyivel nehezebb a német sajtó helyzete, mint a miénk. Minden fegyvere visszarug, minden lövése magát a célzót sebesíti meg. Ha a hadsereget támadja — milyen hálás és szimpátiákat szerző téma ez nálunk — a nemzeti önérték fölmordul és megveti az újságírókat, aki a dicsőséges sereget, a császár büszkeségét, a nemzeti személynét bántani merésze. Ha a császárt támadja, a katonák „drill” dolgozik a fegyvelmezett emberekben és haragosan kergetik el maguk mellől a szentségtörőt, aki az imperatort egy szóval bántani merte. A kormány a császárt, a miniszter a császárt, ahhoz nyulni nem szabad, aki pedig ez ellen ír: svihák, világfelforgató, hazátlan szociálalista. Természetes, hogy ez az önértékes, fölfogásban konzervatív nép nem szerethet egy hadat, amely tradíciók ellen tör, nem ismer kegyeletet és az által, hogy bírál, csaknem ellensége hazájának. Nálunk, ha mindezek a tényezők közreműködnének, talán dacosan küzdő vagy dacosan hallgató sajtó keletkezne, de itt másként állnak a dolgok. A fényes utcák ragyogó kirakataiból a császár tekint le katonás szigorúsággal a járólókra és ez a katonás szigorúság benne van mindenben. Itt nem lehet, vagy nem tanácsos okoskodni s innen van, hogy a berlini sajtó — talán mert legközelebb van a császárhoz — ilyen szelid, csaknem alázatos.

Ennyit el kellett mondani előzményképpen, mert ezek voltak az első impressziók, amelyeket itt szereztünk. Sietve hozzá kell tennem, hogy amittől a rendezők tartottak, nem következett be, mert az igazán fényes ünnepségeket nem zavarja diszonáns hang. Németország félretette antizsurnaliszta érzelmeit és kiváló vendég-szeretettel, méltóan ahhoz a magas pozícióhoz, amelyet a sajtó elfoglal, látja vendégül határai közt a világsajtót. Kormány, város, különféle testületek pazarnál-pazarabb estélyeket rendeznek az idegen újságírók tiszteletére és minden ünnepségen megjelennek a legmagasabb funkcionáriusok, kancellár, miniszterek, főpolgármester és katonai méltóságok. A tanácskozásra a kormány átengedte a birodalmi gyűlés gyöngyös palotáját és az üléstermen kívül a kongresszisták rendelkezésére áll az olvasó, íróterem, a buffet és a posta, amelyen külön bélyegzővel — az internacionális sajtó bélyegzőjével — látják el leveleinket.

Ebben a palotában volt az első fogadtatás. A miénkhez hasonló kupolacsarnok yakító gy-

lanyfényben uszott s I. Vilmos császár fehér márványszobrá körül nemzetközi társaság járt-kelt. Németek, francziák, angolok, spanyolok, portugálok, dánok, svédok, magyarok, olaszok, japánok társalogtak minden nyelven. Egy sarokban Dernburg gyarmatügyi államtitkár beszélget két francia újságíróval, másutt Beseler igazságügyminiszter folytat eszmecsere néhány külföldi vendéggel.

Másnap délelőtt volt a kongresszus ünnepélyes megnyitása, melyen a kancellár nevében Schön külügyi államtitkár üdvözölte a kongresszust. Okos, nyugodt beszédét mondott, melyben elismerte a sajtó nagy erejét, de ebből a beszédből sem hiányzott a czélzás arra, hogy a hatalommal visszaélni nem szabad és a sajtó iránti szeretet egykor maj meg fog erősödni(!).

Az eddigi ünnepségek közt a legérdekesebb Bülow birodalmi kancellár garden partyja volt. Délután öt órakor kocsin, automobilon, gyalog érkeztek a vendégek, akiket a palota vesztibülében puderes hajú lakájok serege fogad. Egy öles természetű portás minden érkezőt köszönt, kétszer a földre koppantva aranygombos botjával, azután kék és sárga libériás inasok a kertbe vezetik a vendégeket. Bülow felöltöben és czilinderben szeretetreméltóan fogadja a külföldi hírlapírókat és kéri, hogy érezzék jól magukat nála. Érdekes a kép. Az óriási angol kertben, sárguló lombbal teleszórt pázsiton csoportokban csevegnek szalonkabátos urak, világos öltözékű hölgyek, fényes egyenruhájú katonatisztek, a csoportok közt a lakájok fürgé serege jár és kínálja a frissítőket. Hatalmas platánfák alatt áll a gazdag büfét, amelyre a spádés szertartásmester intésére folyton újabb és újabb tállakat helyeznek. A beszéd, amelyet Bülow mondott, szeretetreméltó volt és nagyon jó benyomást keltett.

Mindennél jobban érdekelték azonban a termek, amelyekben egyszer Bismarck élt és dolgozott. Sorra jártuk őket. A falakon mindenütt a császár és a vaskancellár képei, egyébként is sok minden emlékeztet a legnagyobb államférfiak egyikére. Bismarck egykori dolgozószobája úgy áll, mint annak idején. Az óriási íróasztalon, amelyen egykor Európa sorsát intézték, most is ott hevernek a ludtollak, amelyekkel a vaskancellár írt, ott fekszenek vastag szines ceruzái és egy kis porcelán lap, amelyre jegyezni szokott. A falon I. Vilmos császár képe, minden sarokban Bismarck-relikviák.

Bülow dolgozószobája is a legnagyobb mértékben érdekes. A mostani kancellár is ludtollal ír — tiz is liever az asztalán — és Bülow is ugyanazokat a vastag szines ceruzákat használja, amelyeket Bismarck. Pedánsul kihelyezve ezekből is van az asztalán vagy tizenöt darab. A falakon köröskörül a császári kegy megnyilatkozásai: látképes levelezőlapok, amelyek a császár küldött különféle utairól. Ceruzával teleírt lapok, bizalmas üdvözlétekkel, amelyet jó barátok szoktak küldözni egymásnak. Az egyik példátul ez áll:

„Ma esik az eső, nem mehetünk sehová. A feleségem és én tiszteltetjük, Vilmos!”.

A többi még egyszerűbb. Két-három szó, egy üdvözlés és az egyszerű névalírás. De felütnő, hogy mindenhol a császár kedves embereinek. Néhány helyről boldog újévet kíván, máshonnan amateur-fényképeket küld egy-egy tréfás megjegyzéssel. Találunk „anzixokat” az angol királytól, az orosz czártól, amelyeken az uralkodók egész bizalmasan köszöntik a kancellárt.

Hét óra volt, amikor távoztunk a gyönyörű helyről, hogy átöltözködjünk és részt vegyünk a város által rendezett lakomán. Persze pazar volt ez is és az aranyláncos városi tanácsosok, élükön Kirstner főpolgármesterrel, mindent megtettek, hogy jól érezzük magunkat.

És mi jól éreztük magunkat, mert amit a hangulat körül netalán elmulasztott az öreg polgármester, azt pótolta a még öregebb rajnai bor. Egy kongresszistának végre is, ha feladata magaslátán áll, nem lehet szentebb kötelessége, mint inni, no és ez ellen nem lehetett panasza Berlin város nagydemü tanácsának.

Urai Dezső.

A kolera réme.

— A pétervári hatóság lelkiismeretlensége. —

Budapest, szeptember 25.

Pétervárott a pánik a kolera terjedése miatt tetőpontját érte. Mindenki fél, mindenki reszkét a rettentő betegségtől. A kétségbeesett lakosság nehéz vádjá zúdul a hatóságra, mely nem sietett idejekorán a kellő óvintézkedésekkel a vész rohamos terjedését megakadályozni. A hatóság csak akkor kezdett eszmélni, mikor a fertőzés első tünetei jelentkeztek, nem hederítettek rá semmit s így a rém a várost teljesen készületlenül találta. Ekkor aztán kapkodtak fülhöz-fához, száz dolgot akartak egyszerre elvégezni s ez még növelte a bajt.

Még most sem teszi meg a hatóság teljes mérvben a szükséges óvintézkedéseket. Nem fordítanak időformán semmi gondot a város higiénikus voltának javítására. Megengedik, hogy a fertőzött ivóvizet még mindig használja az inficiált lakosság. Az utcákon felhalmozódott szemét pedig valóságos termőtalaja a kolera-bacillusoknak. Nem ezeken változtat a pétervári hatóság, hanem megtölti a lapoknak a cenzura nélküli tudósítást. S ezért Oroszország örökös veszedelmé maradt Európára nézve, mert ha a tél beálltával a megbetegedések apadnak is, de tavasszal, mikor a bacillusok dermedtségükkel felélednek, újra megtelnek a halottas kamrák a hullák ezreivel. Ujra nem fogják tudni őket eltemetni.

Tudósításaink a következők:

Pétervárott tegnapról ma délig 357 új kolera-megbetegedés és 162 haláleset jutott a hatóság tudomására. Az összes betegek száma 1806.

A hatóság orvosok úgy vélekednek, hogy a kolerajárvány elérte tetőpontját és két-három hét múlva csökkenni fog. Az obuchowi kórházban borzalmasak az állapotok. A városi egészségügyi hivatal az ottani főorvostól a következő táviratot kapta: A halottasház tömve van holttestekkel, amelyek garnadában hevernek egymáson. A családok nem találják meg halottaikat. Kolerában elhunytak össze vannak keverve más holttestekkel. A panaszoknak se vége, se hossza.

A hadügyminisztérium bizottságot küldött ki a katonai akadémiában fellépett kolera okainak megvizsgálására. A megbetegedések közvetlenül azután történtek, mintán a kadétiskola szakácsa megkapta a kolerát.

Odesszában már negyven-ötven koleraeset fordult elő, de a járványt ennek ellenére még nem állapították meg hivatalosan és nem hozták a lakosság tudomására.

Varsóban egy öreg asszony, aki tegnapelőtt nagy betegesen érkezett oda Pétervárról, tegnap ázsiai kolerában meghalt. Egy manchesteri angol kereskedő, aki szintén Pétervárról ment oda, kolerában megbetegedett s tegnap a kórházban meghalt.

Brüsszelből jelentik: A francia-belga határon szigorúan ügyvelnek az Oroszországból és Németországból érkező utasokra. Még a görög hercegek és hercegnők is, akik Dániából Párisba utaztak, orvosi ellenőrzésnek vetették alá magukat.

Bécsben az oroszországi kolerajárvány behurcolásának megakadályozására a kormány az Oroszországból érkező utasok tekintetében tett egészségügyi intézkedéseken kívül elrendelte, hogy az összes Oroszországból érkező egyének a határállomáson öt napos egészségügyi zárlat alatt maradjanak, hogy esetleg tapasztalható kolergyanus megbetegedések esetén megfelelő intézkedések történhessenek. Ezenkívül a hatóságokat utasították, hogy az ilyen járvány esetén eddig eszközölt intézkedések közül azokat, amelyek legjobban beváltak, a legszélesebb méretekben vigyék keresztül és ellenőrizzék.

Rigában ma konstataáltak az első halálos kimeneteli koleraesetet.

Bárczy István polgármester ma d. e. föntiárt Andrassy belügyminiszternél és referált azokról az óvintézkedésekről, a melyeket a főváros a kolera-veszedelem behurcolása ellen tett és tenni fog. Ez alkalommal a polgármester fölvetette a védekezés tetemes költségének kérdését is és a törvényre való hivatkozással kifeltette, hogy a költségeket az

államnak kell fedeznie. A kolera ellen való védekezés dolgában különben holnap anket lesz a belügyminisztériumban.

Vasuti összeütközés Ujpesten.

— Megakadt a forgalom. —

Budapest, szeptember 25.

A főváros határában, Palota-Ujpest állomása előtt ma este tíz órakor két tehervonat összeütközött. Az összeütközés, amelynek tulajdonképeni oka még nincsen földerítve, egészen különös módon történt, amennyiben az egyik vonat a másikat két, egymást keresztező sínpárnának metszőpontján valósággal derékon szelte. A szerencsétlenségnek szerencsére csak két könnyebb sebesültje van, az anyagi kár azonban igen tetemes, a forgalom pedig a nyugati pályaudvaron teljesen megakadt. Így a keleti expressz-vonat, amelynek főleg órakor éjjel kellett volna megérkeznie, sem tudott bejönni. Palota-Ujpest állomásáról kocsikon hozták be az utasokat a fővárosba. Az összeütközés következtében a vágányok annyira megrongálódtak, hogy a forgalmat csak reggelre tudják majd helyreállítani.

Az összeütközésről tudósítónk a következőket jelenti:

Az első hírek.

Este háromnegyed tíz óra tájban erős detonáció ébresztette fel Ujpesten már-már pihenmi tért lakosságát. A robbanás hallatának nyomán nagy pánik keletkezett és kocsin, villamoson, valamint gyalogszerrel sokan rohantak ki a Rákospalota-Ujpest vasútállomására. Az első percekben mindenki nagy vasuti katasztrófáról beszélt és mire a hír a fővárosba elkerült, számos halottról is szó esett. A helyszínen azonban gyorsan meggyőződhetek az emberek, hogy ezuttal a jó szerencse, mely az utóbbi vasuti katasztrófiáknál közrejátszott, most se hagyta el a Máv-ot.

Az összeütközés.

A rákospalota-ujpesti állomás átjárójánál a 218. számú gyorsított bécsi tehervonat beleszaladt a Rákos felé tartó 227. számú tehervonatba. Wagner György, a bécsi tehervonat mozdonyvezetője a szemafor jelzése alapján átvezette a vonatot ugyanazon a sínpárnán, mely a Rákos felé tartó vonat sínpárait 10—15° alatt keresztezi. A szemafor aljánál álló munkás lámpajelzéssel igyekezett jelezni, hogy a pályatest nem szabad. Ezt a jelzést Wagner az utolsó pillanatban észrevette és vészsip jelzése kíséretében ellengőzt adott.

Már későn.

A bécsi gyorsított tehervonat 55 km.-nyi sebességgel belérohant a Rákos felé menő vonatba, melyet derékon ketté szel. Ez utóbbi a mozdony után következő ötven kocsival tovább rohogott, míg a többi huszonöt a bécsi tehervonat lokomotívjába szaladt. A kocsik egymásra torlódtak, hat kocsi felborult és alkatrészeikkel az ég felé meredtek.

Az összeütközés pillanatában a bécsi vonaton lévő személyzet, nevezetesen a gépész és a fűtő a szerkocsiba kapaszkodtak. Ennek köszönhetőek életüket. Az összeütközés oly vehemens volt, hogy a vonaton lévő többi alkalmazottat messzire kivetette a kocsiból. A bécsi tehervonat postakocsiját oly erővel érte a karambol, hogy nagyot zökkenve, a benne ülőket áthajtotta a vasút mellett lévő sorompón. Kertész István mozgóposta-áltiszt rögtön talpra ugrott és rémülten szaladt el a katasztrófa helyéről.

A mozdonyvezető elbeszélése.

Wagner György, a 218. számú bécsi gyorsított tehervonat vezetője, a következőképen adja elő az összeütközést.

— Este fél tíz óra tájban a 218-as gyorsított bécsi tehervonattal a Rákospalota-Ujpest állomás felé közeledtem. Már alig lehettem száz-százötven méterre az állomástól, amikor észrevettem, hogy a szemafor nincs kivilágítva. Ebben a pillanatban vettem észre azt is, hogy a vasuti ór a lámpásával intetet; azonnal ellengőzt adtam és meghúztam egyúttal a vészsipot, de hiába volt minden erőlködésem. A karambol már nem tudtam megakadályozni. Mozdonyom éppen a derékon szelte ketté a Rákospalota felé rohogó 227-as számú vonatot. Ez utóbbi het-

venőt kocsiival, áruval megrakottan tartott Rákospalota felé.

A huszonöt kocsi, melyet az én mozdonyom elszakított a 227-es vonattól, teljes sebességével nekirohant a 218-as mozdonynak, míg az előtte levő ötven kocsi a mozdony tovább vonta magával.

A pályatest nagyon megrongálódtott.

A sebesültek.

A szerencsétlen karambolnak egyetlen emberélet sem esett áldozatul s eddigi értesüléseink szerint a sebesülések sem életveszélyesek.

Hegedűs József, a 218-as vasut mozdonyvezető gyakornoka a lábán szenvedett jelentéktelenebb sérülést, míg Kertész István ugyanannak a vasutnak mozgóposta-áltisztje a jobb kezén kapott könnyebb természetű sérülést. Mind a két sebesültet a mentők vették ápolás alá. Bekötözés után a Károlyi-kórházba szállították őket, ahol konstataáltak, hogy a sebesülések semmi súlyosabb komplikációt sem fogtak maguk után vonni.

A forgalom megakadt.

Az összeütközés helyén a pályatest teljesen megrongálódtott. A sínek elgörbültek s a föld jó területen felvetődött. Hat kocsi szilánkokra törve állja el a forgalmat, melyet holnapig bajosan lehet újra megindítani.

A pénteki expresszvonatnak, mely háromnegyed tizenkét órakor érkezett a Rákospalota-Ujpesti állomáshoz, már jóelőre jelezték az elháríthatatlan forgalmi akadályt. Az expresszvonat megállt, az utasok kiszálltak és részint fiakkal, részint pedig villamossal jöttek be a fővárosba.

Az összeütközés előtt néhány percczel egy személyvonatot indítottak el a keleti pályaudvarról, mely természetesen az összeütközés színhelyén kénytelen volt megállni és utasait ott hagyni.

A rendőrség jelentése.

A rendőri sajtóiroda a katasztrófáról 10 óra 30 perccor a következőket jelenti: Ma este 9 óra 40 perccor Budapestről elindult a 218. számú bécsi gyorsított tehervonat 55 km-nyi sebességgel. Ugyanakkor elindult Rákospalota-Ujpest állomásról a 227. számú tehervonat. A két vonat hibás jelzés következtében Palota-Ujfalú mellett összeütközött és pedig a bécsi tehervonat derékon szelte a 227. számú Palotáról jövő tehervonatot. Hat kocsi teljesen megrongálódtott. Emberéletben nem esett kár. Mindössze ketten sebesültek meg jelentéktelenül. És pedig Hegedűs József, a 218. számú vonat mozdonyvezetőgyakornoka lábán. A másik sebesült Kertész István, szintén a 218. sz. vonatról mozgóposta-áltiszt, ki könnyen sérült a jobbkezén. A sebesülteket az upesti gróf Károlyi-kórházba szállították.

Hogy az összeütközés hogy jött létre, azt még pozitíve nem tudják megállapítani. Többféle verzió forog fenn. Az ügy tisztázva természetesen még nincs. A vizsgálatot megindították.

TÁVIRATOK.

Witte reaktiválása.

Pétervár, szeptember 25. (Sajtó tudósítónktól.) Makacsul tartja magát az a hír, hogy Witte reaktiválása befejezett dolog. Nem lehet tudni, vajon a volt miniszterelnök barátai, vagy ellenségei terjesztik-e ezt a híresztelést.

Izvolzki és Tittoni.

Róma, szeptember 25. A Stefani-ügynökség jelenti: Izvolzki orosz külügyminiszter nejevel e hó 28-án érkezik Desioba. Kíséretében lesz Muraviev római orosz nagykövet. Izvolzki és Tittoni politikai konferenciája 29-én délelőtt lesz. Ugyanaznap délután Tittoni villájában került ünnepélyt rendez, másnap a két miniszter Raconigibe megy, ahol Izvolzki audiencián jelenik meg Viktor Emánuel királynál.

A viborgi kiáltvány.

Pétervár, szeptember 25. A félhivatalos Rosszija jelentése szerint azok a moszkvai egyetemi tanárok és tanárségedek, akiket a viborgi kiáltvány miatt elítéltek, aláírták azt a kormány által követelt reverzálist, amely szerint nem lépnek be kormányellenes pártba.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.		szept. 25.	szept. 24.
Buza	locobuza	109 ¹ / ₈	—
	szeptemberre	110 ⁹ / ₈	110 ⁹ / ₈
Tengeri	decemberre	111 ⁶ / ₈	110 ⁷ / ₈
	szeptemberre	85 ¹ / ₈	—
Csikagó.	decemberre	77 ⁸ / ₈	85 ¹ / ₈
	Buza	szeptemberre	100 ³ / ₄
Tengeri	decemberre	101 ¹ / ₂	101 ⁵ / ₈
	szeptemberre	79 ³ / ₄	78 ⁷ / ₈

New-York, szept. 25. Gyapot New-Yorkban helyben 9.40 (9.40 tegnap), gyapot októberre 9.03 (8.98), gyapot decemberre 8.78 (8.73), gyapot New-Orleansban helyb. 9¹/₁₆ (9¹/₁₆), petroleum stand white Filadelfiában 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, szeptember 25. (Zárlat.) Zsir szeptem. 10.17 (tegn. 10.17), zsír októberre 10.17 (tegnap 10.17), szalonna short clear, 10.37 (tegnap 10.37), sertéshus októberre 15.25 (tegnap 15.25).

Előfizetési felhívás.

Negyvenharmadik évfolyamát futja az „Egyetértés”, a magyar közönség legkedveltebb, legnagyobb napilapja. Csaknem félszázad éve szolgálja a magyar kultúra, a magyar nemzeti eszmények és a magyar függetlenség ügyét.

Az a hosszú ut, melyet a függetlenségi és negyvennyolczas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelen programja és a jövő zsinórmértéke. S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatilag sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatilag sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hírszolgálatát elsősorban, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetése révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Cikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveket és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Az Egyetértés mind e kiválóságai folytán a magyar olvasó-közönség legkedveltebb lapja s ezt a szeretetet a jövőben fokozott mértékben fogja kiérdemelni.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre. . .	28 kor. — fill.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szombat, szeptember 25. — Róm. kat.: Ciprián p. vt. — Prot.: Jusztina. — Görög-ország: szept. 18. B. Kornél. — Zsidó: Tisri 1. Bes Hasonah. — A nap két reggel 5 óra 54 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 49 perczkor. — A hold két reggel 6 óra 21 perczkor, nyugszik d. u. 6 óra 30 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — A képviselőház ülése d. e. 10 órakor. — Lóverseny d. u. egynegyed 3 órakor.

A Nemzeti Szalon őszi tárlata nyitva. Belépő-díj 1 kor. — Egyházművészeti kiállítás a Múcsarnokban nyitva. Belépődíj 40 fill. — A Józsa-kiállítás bemutatása a sajtó előtt a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva. Belépődíj 20 fillér. — Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum zárva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva. — A nyilvános könyvtárak nyitva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

Személyi hírek. Gróf Apponyi Albert valóság- és közoktatásügyi miniszter sógorával, gróf Mensdorff-Pouilly-Dietrichstein londoni osztrák-magyar nagykövettel Eberhardra utazott, ahonnan hét-főn ismét visszatér a fővárosba. — Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma délben utazott Zólyomon át a Tátrába. — Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter ma délután utazott Zólyomon át zólyombrezói vadászterületére, Szarvasbőgőre. — Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy ma családjával együtt Bécsbe érkezett. — Báró Rauch Pál horvát bán és Crnkovic osztrályfőnök ma Zágrábba érkeztek.

A bolgár fejedelem Szombathelyen. Ferdinánd bolgár fejedelem ma reggel fél tíz órakor kíséretével együtt kivonult a huszárlaktanyába, ahol szemlét tartott a huszárezred felett. Ebből az alkalomból a huszárezred tisztikara és legénysége lovasjátékokat mutatott be a fejedelemnek, aki legfelsőbb megelégedését fejezte ki a látottak felett, majd megszemlélte a huszárezredet, amely elvonult előtte. Utána a fejedelem beszédet intézett előbb a tisztikarhoz, majd magához rendelte a legénységet és hosszabb beszédben buzdította az ezred régi jó szellemének ápolására. A fejedelem ezután előbb lóháton, majd állva a tisztikarral együtt a kaszárnya udvarán lefénnyképezte magát, majd megtekintette a laktanyát és ezután bevonult a püspöki palotába, ahol tiszteletére a püspök fényes reggelit adott, amelyen a többek között a polgári hatóságok fejei is résztvettek. A fejedelem köszönetet mondott a magyaros vendégszeretetért, amelyben a ház gazdjára részesítette és poharát a magyar püspöki karra emelte. István Vilmos megyés püspök válaszolt és azt mondotta, hogy ma a szent misén imádkozott a fenség jóvoltáért és népe üdvéért. Arra kérte a fejedelmet, hogy ha újból Szombathelyre jő, legyen ismét az ő vendége. A dejeuner után délután fél három órakor Ferdinánd fejedelem kihajtatott a vasuti állomásra, ahol Miukowics kapitány vezetésével diszszázad állott fel. A fejedelem ellépett a diszszázad előtt, azután a főispán és a tisztikar kíséretében bement a vasuti váróterembe. Amidőn a vonat berobogott, a fejedelem kezét fogott a buszúásra megjelent II. ezredbeli tisztekkel, üdvözölte az ugyancsak megjelent főispánt és polgármestert, majd beszállt kocsiába. Amikor a vonat elindult, többször kihajolt ablakából és búcsút intett. Ferdinánd fejedelem a városhoz és a vármegye közönségéhez intézett iratban köszönetét fejezi ki azért a lelkes, meleg fogadtatásért, amelyben részesítették és amely előtte örökre feledhetetlen lesz. A fejedelem, aki Szombathelyről Bécsbe utazott, szombathelyi tartózkodása alkalmából a következő kitüntetések adományozta: dr. István Vilmos megyés püspök a bolgár polgári érdemrend nagykeresztjét, Bezerédj István főispán és Illés Ferencz kanonok a szent Sándor-rend közpkeresztjét, Horvát István prépost és Herbst Géza alispán a polgári érdemrend közpkeresztjét, Kiskos István h. polgármester a polgári érdemrend negyedik osztályát kapta.

A király nem megy Gödöllőre. A király gödöllői utazása, amint az tervezve volt, elmarad. A király egész idejét munkának kívánja szentelni és ezért marad el a gödöllői ut. A király igen jól érzi magát, az utóbbi napok nagy fáradalmi mellett és valótlan egy bécsi lapnak ama költött híre, hogy gyöngékedik. Hétfőn délelőtt a király általános kihallgatást ad.

A német császár trónörökösünk vendége. Illetékes berlini helyről érkező hírek megerősítik azt a lapjelentést, hogy a császár megígérte, hogy részt vesz a Ferencz Ferdinánd főherczeg birtokain rendezendő vadászatokon. E látogatás azonban nem október végén, hanem november elején történik.

Bécsből jelentik: Ferdinánd bolgár fejedelem este hat órakor Szombathelyről odaérkezett.

A bolgár fejedelem Bécsben. Bécsből jelentik: Eleonóra bolgár fejedelemné tegnap este hét órakor Budapestre ideérkezett és a Sielerstatten levő Kóburg-palotában szállt meg.

Vilma királynő állapota. Vilma, Németalföld fiatal királynője, a környezetéből kiszivárgott hírek szerint, még csak e napokban tudta meg, hogy nemrégiben az egész világot bejárta az állítólagos betegségének mendemondája, melyet európszerte általános részvétellel fogadtak. A királynőt legelőször férje figyelmeztette e kőszá hirre. A királynőt nagyon meglepte a hír, de az a tudat, hogy egész Európában olyan melegen érdeklődnek iránta, kellemesen érintette. A királynő egészségi állapota teljesen kielégítő, ami azonban nem zárja ki azt, hogy minden óvatossági rendszabályt alkalmazzanak, nehogy a régebbi bajok ismétlődjenek. Ez okból kezelő orvosai tanácsára minden nagyobb megerőltetéssel és fáradalmakkal járó udvari szertartásoktól távol kell tartania magát. Ezenkívül jövő hónapban több külföldi nőgyógyászt hívnak meg konzultációra, köztük több jeles német nőgyógyászt is, akik iránt különösen nagy bizalommal viseltetik a királynő. Az idegen kapacitásoknak a kezelő orvosok kimerítő jelentést tesznek a királynő állapotáról és azután valamenynyien behatóan megbeszéli a teendőket és a tanácskozás eredményéhez képest, esetleg valamelyik külföldi jeles nőgyógyászsal szaporítják a királynő környezetében tartózkodó orvosok számát. Az a hír, hogy már most meghívták az udvarhoz egy nagy-hírű berlini német professzort, nem felel meg a valóságnak. Ezidőszerint a királynő éppenséggel nem áll orvosi kezelés alatt.

Ferenczy Ida beteg. Megboldogult Erzsébet királynénk egykori felolvasónője, mint részvétellel értesülünk, beteg.

Uj osztálytanácsos. A király La'dik Gusztávot, az országos törvénytar szerkesztőjét, a belügyminisztériumhoz osztálytanácsossá nevezte ki.

A szerb király utazása. A kereskedelmi szerződés életbeléptetésével hire járt, hogy Péter király látogatásokat fog tenni a bécsi és a pétervári udvaroknál. Teljesen beavatott forrásból értesülünk, hogy ezen látogatások ezidőszerint nem fognak megtörténni, e látogatások különben sincsenek semmiféle összeköttetésben a kereskedelmi szerződések dolgával.

A katonaság köréből. Pécsről jelentik: Egyes lapok azt írták, hogy báró Albori Jenő tábornagy csapatfelügyelő nyugalomba vonul. Beavatott helyről értesülünk, hogy Albori továbbra is megtartja csapatfelügyelői állását. A király rendelkezése mintegy ötven vezérkari tiszt és tábornok, köztük Lipót Szalvátor tüzérségi felügyelő Albori tábornagygyal Hajmáskéren időznek, ahol folytatják a lövőgyakorlatokat, amelyek holnap nyerneke befejezést. Lipót Szalvátor főherczeg és Albori tábornagy báró Hornig veszprémi püspök vendégei.

Képviselők az aradi gyászünnepe. A képviselőház tagjait meghívták az aradi vértanúk emlékeztetőre október 6-án rendezendő gyászünnepe. A képviselőház küldöttségét az elnökség kérésére Thaly Kálmán fogja Aradra vezetni.

Merénylet egy miniszter ellen. Calvet de Magahaes portugál közmunkügyi miniszter ellen Cascaes vasuti állomáson merényletet követtek el. Egy fiatalember kövel bezúta a miniszter kocsiának ablakát. Egy üvegszilánk a minisztert fülén könnyen megsebesítette.

— Anarchisták utban Magyarország felé.

Mialatt Budapesten mindenfelé készülődnek a spanyol királyi pár fogadtatására, azalatt — ugy látszik — az anarchisták is minden előkészületet megtesznek, hogy merényletet kövessenek el a spanyol király ellen. A biarritzi rendőrbiztos — így közli ezt egy Berlinből érkezett távirat — P a u b a n letartóztatott egy C a m a t r a g a F e r n a n d o nevű spanyol embert, aki királygyilkosságra való izgatással van vádolva. Camatragát egy asszonyt rá akart bérni, hogy lépjen be az anarchisták szövetkezetébe s hogy Alfonso királyt jövő szombaton, amikor Biarritzon keresztül fog utazni, gyilkolja meg. Camatragát, akinél revolvert és tört találtak, Baybonnebe szállították. Valószínűleg még több embert is le fognak tartóztatni. — Baranyamegye hatóságai is táviratot kaptak a berlini rendőrségtől, hogy legyenek résen, mert utban vannak az anarchisták Baranyában ugyanis előkészületek folynak most Frigyes főherceg birtokán, ahol a spanyol királyi itt-tartózkodása alatt nagyszabású vadászatok lesznek, amelyeken Alfonso király is részt vesz. Andrassy Gyula belügyminiszter a legszigorubb intézkedéseket tette a Berlinből utra kelt anarchisták ellen, akiknek a névsora ez: Tripolitán Tódor, Giovanelli Nello, Grovan Antal, Péter Miklós, Hendrikus Miklós, Onstein Vilmos, Geritsen Hermann, Hermesen Kornél Vilmos, Burgerhof Miklós, Rijevegh Kornéliusz, Seimandl Guiseppe, Ziegler Ferencz, Roversi Romerdino és Katz Ábrahám József. Az elszánt emberek csaknem valamennyien Spanyolországból kiltott anarchisták, de egy győrmegyei magyar is van közöttük, aki már régóta tagja a Berlinben székelő anarchista-szövetségnek.

— Carnegie újabb millió alapítványa. Carnegie newyorki milliárdos újabban ismét négy millió font alapítványt tett olyan emberek számára, akik mint betegápolók, vasuti alkalmazottak és partvédők szerencsétlenül járnak. Ezek az emberek addig kapnak támogatást, amíg újra munkába tudnak állani. Haláluk esetében özvegyük és gyermekük kapják meg a segítséget. Carnegie alapítványai most már huszonöt millió fontot tesznek.

— Tolsztoj, a kiátkozott. Mialatt Tolsztoj Leót az egész művelt világon ünneplik s üdvözlő táviratok özönét lapja mindenfelől, addig Oroszországban az ortodox butaság üldözi. A szent szinódus megrovó nyilatkozatáról már tettünk említést. Most pedig Hergomenes saratowi püspök pártját rákötő förmérvényben állítja ki Tolsztojt. Az átkozódó püspök így ordít:

— Oh, te elátkozott és megvetett orosz Judás! Lelkedből kiált mindent, ami szent, ami nemes, erkölcsös. Mint egy öngyilkos, akasztottad föl kárhózzott lelkedet a te hiu szellemre és talentumodra. Utolsó porczikádig erkölcsileg züllött vagy és a te filozófiai tanításaid, melyek elhangzottak büns ajkadon, megméltelyezték hazánk értelmiségét. Anatómát mondd rád, te aljas, te hitvány eretnek, aki a te szenvedélyes és romlott eszeddel ezer meg ezer ártatlan lelket tönkretettél és az örök romlásba kergetted! Átok reád!

— A levegő meghódítása. La Mansban Wilburne Wright újabb, igen nagy rekordot ért el repülőgéppel. Tegnap délután négy órakor szállt föl. Repülőgépe a legnagyobb szabályossággal működött s állandóan tizenkét méter magasságban volt. Az első tíz kilométert 13 perc és 39 másodperc alatt, azután 20 kilométert 26 perc és 50 másodperc alatt, 30 kilométert 40 perc és 25 másodperc alatt és 38 kilométert, azt a távolságot, amelyet a coupe Michelin elnyerése végett meg kellett tennie, 51 perc és 40 másodperc alatt tette meg.

— Eulenburg herceg otthon. Eulenburg herceg tegnap délután érkezett Liebenbergbe. Hozzá tartozói és cselédjei eléje siettek és melegen üdvözölték. A kastélyra zászlót tűztek ki. A hercegnek nem ártott az utazás.

— Százú ember a vízbe fullt. Rettenetes hajókatasztrófia hírért hozza Winnipegből egy szikszavú távirat. Az alaszka part közelében elsüllyedt a „Star of Bengal” nevű hajó. A hajón százú ember volt, husz fehér és kilenczven indiánus. Valamennyi a vízbe fullt. A szerencsétlenség a Koronázia szigetnél történt. Részleteket a nagy katasztrófáról nem tartalmaz a távirati tudósítás.

— Lasker—Tarrasch mérkőzése. A világbajnokságért folyó mérkőzés 14-ik játszmányának állása ma határozottan kedvező volt dr. Tarraschra nézve és ő teljes erejéből igyekezett is ezt az előnyös állását kihasználni. Azonban az amerikai világbajnok feláldozta futárját és kényszerítette a gyalogosok teljes kicserélését. Ő toronnyal állott szemben ellenfelének toronyfutárjával. Ebben az állásban hat órai munka és 94 lépés után félbeszakították a játékot, melyet holnap folytatnak. A verseny állása: Lasker 7, Tarrasch 3, remis 3.

— A berlini sajtókongresszus. A sajtókongresszus tagjainak tiszteletére Berlinben a zoológiai kertben rendezett banket igen jó hangulatban folyt le. A beszédek sorát Schweitzer kongresszusi alelnök kezdte meg, aki Vilmos császárra és a képviselt államokra üritette poharát. Erre Rheinbaben pénzügyminiszter emelkedett szólásra s a következőket mondotta:

— Tolmácsolom kell önöknek a birodalmi kancellár üdvözlését, aki különösen a külföldi újságíróknak kívánja hazautazásuk előtt még egyszer kifejezni legmelegebb rokonszenvét. A legutóbbi évek története a legszorosabb kapcsolatban volt az egymással folytatott élénk érintkezésnek. Habár az érintkezés a népeket mind közelebb hozza egymáshoz, azt a látszólagos ellentmondást észlelhetjük, hogy az egyes nemzetek jobban, mint valaha, hangzótták sajtóságaikat és törekednek ezek megőrzésére. Ezért bizonyára külföldi vendégeink meg fogják érteni, ha a német nemzet büszke a maga nemzeti sajtóságaira. A sajtónak az a gyönyörű feladata, hogy a mi haladást a kultúra és a humanitás terén elértek, közvetítse a népek mindazt, ami nagyot a tudós, az író és a művész alkot, népszerűen feldolgozza és terjeszti. E nagy feladatnál az a régi szabály szolgálhat irányadóul, hogy embertársainkról csak jót mondjunk és a rágalmazást kerüljük. A miniszter azzal a kívánsággal zárta beszédét, hogy a külföldi vendégek kielégítve az osztrájlírszűkre jutott fogadástól, nem azzal búcsúznak, hogy először és utoljára, hanem először és viszontlátásra.

Ezután Vollrath és Taunay, valamint Singer Vilmos kongresszusi elnök szóoltak. A külföldiek nevében Hebrard, a „Temps” igazgatója beszélt, aki a többi között kifejtette, hogy a sajtó minden nehézség ellenére nagyhatalommá fejlődött és a legkülönbözőbb népeket a közös kulturális cél felé vezeti. Különös elégtétellel mondhatja, hogy most Franciaország és Angolország között javult a viszony. A német viszonyokat is Franciaországban szenvedelem nélkül és nyugodtan, valamint azzal a jóakarattal itéli meg, amelyet a modern fejlődés nagy kulturálisjai, valamint a gyakorlati politika követelményei föltételeznek. Schütze (Berlin) zárta be a szónokok sorát.

— Elhunyt újságíró. A fiatal magyar újságírógárdának szerény, bár nagy reményekre jogosult tagja halt meg hosszú szenvedés után. Marton Istvánt, az alig huszonhat éves fiatal embert a tüdővész szakította el fölünk. Rövid ideig volt újságíró, de e rövid idő alatt is lelkiismeretességével és szorgalmával megnyerte becsülését és tiszteletét azoknak, akik ismerték. A Magyar Színház igazgatósága most fogadta el első darabját és egy kötet novellája a napokban került ki a sajtó alól.

— A nemzetközi egyetemi konferencia utolsó napja. A legutolsó tanácskozás után a kiküldöttek testületileg megtekintették az Ulói-uton levő „Egyetemek Körházát”, amelyről konstataáltak, hogy az ifjúság jótékony intézményei között szinte páratlanul áll. Ezután a „Diakotthon”-ban cigányzene mellett, fesztelen hangulatban reggel öt óráig voltak együtt. A konferencia tagjainak nagy része a tegnapi nap folyamán távozott s Magyarországra határáról meleghangú táviratokban köszönték meg a magyarok leleithetetlen vendéglátását. Az egyes államok képviselői még itt maradtak, hogy a többi kiküldöttek egyhangú megállapodásaihoz képest maguk részéről a központ s az elnökséggel egyetértve, a szövetség közel jövőbeni teendői részleteit megbeszéljék.

— Az önkéntesi vizsgálatok. A budapesti helyőrség összes ezredjeinél a héten kezdődtek az egyéves önkéntesek tisztí vizsgálatai, amelyek október másodikán érnek véget. Eisein kezdődik az új katonai esztendő, amikor az idei egyéves önkénteseknek szolgálatra be kell vonulniok.

— A tűzértség újjászervezése. Bécsi híradás szerint a hadvezetőség a veszprémi hadgyakorlanál próbaképpen megszüntette a hadtest-tüzérezredeket s két részre osztva, a hadosztályokhoz osztotta be. A voltaképpeni hadtest-tüzérezredeket a hadvezetőség már tavasszal feloszlatta s helyébe hadtest-tarackezredeket szervezett. A tarack-ezred a hadtestparancsnok tűzértségi tartalékát alkotta s eddig vagy már az ütközet előtt az egyik hadosztályhoz osztották be, vagy az ütközet alatt tartalékállásból veszélyeztetett pontokra küldötték. De mivel tapasztalták, hogy a hadtestparancsnok csak a legtrikább esetben használhatja fel ezélszerűen a tűzértségi tartalékot s vagy tulkorán vezényelte a harcra s ily módon csak elkésve kezdte meg a tüzelést s épp a döntő pillanatban nem volt helyén; elhatározták, hogy a hadtest-tüzérezredeket az ősszel két részre osztva, mindegyik ezredből két önálló tarackosztályt szerveznek. Ily módon a tizennégy fennálló tarackezredből huszonnyolcz önálló két üteges tarack-osztályt szerveznek s a hadosztály-tüzérezreddel együtt a hadosztályparancsnok alá rendelik. Azonkívül elhatározták, hogy az osztrák honvédeknél is felállítanak nyolcz önálló tarackosztályt. Ily módon összesen harminczhat új tarack-osztályt szerveznek s mindegyik közös hadseregbeli és osztrák honvéd-hadosztályhoz egy tábornok parancsnoksága alatt négy ütegből álló ágyuzeret és két ütegből álló tarackosztályt osztanak be. A magyar honvéd-tüzérség felállításakor ennek keretén belül még hat magyar tarackosztályt is szerveznek a magyar honvéd-hadosztályok részére.

— Lánzy Ilka árvája. Lánzy Ilka, a nagy színművésznő árvája javára Márkus Emilia és Paulay Erzsébet megkezdte a gyűjtést. Az árva egészen vagyontalanul maradt.

— Öngyilkos tábornok. Bukarestből jelentik, hogy Dercean Aurél tábornok, a második hadtest parancsnoka, lakásán szolgálati revolverével föbelőtte magát. Azt beszélik, hogy a hadtestparancsnok gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkos.

— Sarasate örökösai. Sarasate három millió frank vagyont hagyott hátra. Örökösai testvérei. A párisi és a madridi zeneakadémiáknak egyenkint százezer frankot adományozott. Végrendeletében alapítványt tett a saját nevére, amelyből kiváló zenészek fognak díjakat kapni.

— Tüz a párisi Opera Comiqueban. Tegnap a párisi Opera Comique földalati helyiségében tűz ütött ki. A színházban a „Carmen”-t adták s még nem jutottak el egészen a végéhez, amikor a kulisszák mögött észrevették, hogy a pinczehelyiségből sűrű füst tör elő. Azonnal a tűzoltóságért telefonoztak, de mielőtt ezek még megérkeztek, a személyzet a raktárhelyiségben levő tárgyakat eltávolította és minden nagyobb bajnak elejét vette. Az Opera Comiqueban néhány héttel ezelőtt szintén történt a mostanihoz hasonló tüzeset, amelyről a közönség semmit sem tudott, mert idejekorán eloltották. De sokkal veszedelmesebb tüzeset volt az Opera Comiqueban 15 évvel ezelőtt, mert akkor a színház porrá égett.

— A laibachi zavargások epilógusai. Laibachi lakossága még mindig a véres tüntetések hatása alatt áll. Tegnap utazott el a városból Meyer hadnagy, aki a tüntetőkre lövetett. Bár elutazásának idejét titokban tartották, a perronn és a pályaudvar körül mégis nagy tömeg gyűlt össze. Nagyszámmal vonult ki a csendőrség is. Kevéssel a vonat elindulása előtt megjelent Meyer hadnagy több bajtársával. Amikor a vonat elindult, a tömeg tombolva kiáltozta: Püj! Többen ezt kiáltották be a kocsiba: Gyilkos! Haramia! A hadnagyot kísérő katonatisztek odaállottak a vasuti kocsi mellé, hogy Meyer hadnagyot a tömeg esetleges bántalmazásától megóvják. Amikor aztán a vonat elindult, a tömeg dühe a katonatisztek ellen fordult. Szitokkal halmozták el a tiszteket, akik azonban egyetlen szóval sem válaszoltak, hanem csendesesen eltávoztak. Egyébként tegnap nem volt a városban rendezavarás. Az utóbbi napokban rendkívül igénybevett csapatok pihentetése céljából a klagenfurti 17. gyalogezred négy századát rendelték ide. — Sturesics Iván képviselő levélben kéri a hadügyminisztert, hogy a 27. gyalogezred vizsgálódásának megvizsgálása végett tisztekből és polgáremberekből álló bizottságot küldjön ki.

— **Luard tábornok drámája.** Annak idején mi is hirt adtunk Luard Charles Edward öngyilkosságáról. Azóta négy hét múlt el és az angol rendőrség még most se tudott világosságot gyujtani a rejtélyes eset sötéttségébe. Az öngyilkosságot megelőző borzalmas esetről ujabban a következő részletek érkeztek: A hetvenéves Luard tábornok nyugalomba vonulása óta a Kent grófsághoz tartozó Sevenvaksban lakott nejevel, Igham falu közelében. Augusztus 24-én délután félhárom órakor távozott a tábornok nejevel hazulról. Az öreg házaspár keresztül sétált a falu közelében levő ugynevezett Halász-erdőn, elhaladt az ezen erdőben levő majorság mellett és az iskolaépülettől száz lépésnyi távolságban elválva, külön folytatták sétájukat. Negyedórával később egy kertész felesége és egy erdei munkás három lövést hallottak, anélkül azonban, hogy ennek különleges jelentőséget tulajdonítottak volna. Ez időtájtban, 3 óra 20 perczkor a sevenvaksi serfözde üzletvezetője látta Luard tábornokot a majorságtól egy mértföldnyire lévő dombtetőről a goddengreeni golfjáték területe felé menni. A tábornok tíz percz múlva odaért, félőtkor pedig Ighamban volt, ahol nejevel az államiügyész feleségénél teára volt hiva. Minthogy a tábornok még mindig késett, eléje mentek és Luard az erdei pavillon előtt megtalálta neje holttestét. Arczsal a földre borulva feküdt, a feje vértócsában. Két, revolver által okozott seb tátongott a fején. Az egyik golyó a balfülén hatolt be és ez okozta azonnali halálát. A halott jobbjáról le volt huzva a keztyű és csupaszon maradt ujjairól három gyűrűt oly erőszakkal huztak le, hogy ujjai csaknem eltörttek. Egy óra múlva már helyszínére érkezett a rendőrség, sőt már reggelre ott voltak a legügyesebb londoni detektívek, hogy átvegyék a rejtélyes bűnügy nyomozását. Ki hát a gyilkos? Semmi nyom, semmi bűnjel. Csak a három golyó, amelyet megtaláltak és amelyeket láthatólag egy nagy kaliberű revolverből lőttek ki. De semmi ujjlenyomat, semmi lábnyom. Legvalószínűbbnek látszott, hogy csavargók követték el a rablógyilkosságot. Amde abban az időtájtban senki sem látott csavargókat az erdőben. Luard tábornok, akinek magas, délczég tartását a nagy csapás csak kevésbé görnyesztette meg, elmondta, hogy nem bírja kitalálni az őt ért csapás okát. Nejének ellenségei nem voltak és senki sincs, aki ellene boszút forralt volna és a boszuállásnak ezt a kegyetlen formáját választhatta. Ujabb négyheti kutatás sem vezetett világosságot a titokra. Egy angol hetilap kiadója 10.000 márkát tűzött ki, de hiába. Egyszer csak szenzációs nyilatkozat jelent meg a lapokban. Warde ezredes, a kenti rendőrség főnöke, a lapok útján kijelentette, hogy nyomában van a tettesnek és hogy igéri, hogy két héten belül kézrekeríti azt az egyént, aki ezért a gyilkosságért felelősségre vonható. A tizenégy nap elmúlt. És Luard tábornok, aki eddig a férfias nyugalom ritka példáját mutatta, csaknem démonikus nyugtalanság lett urrá. Eladta falusi házáat, amelyben csak nappal tartózkodott, míg az éjszakákat barátainál töltötte. Legutóbb Warde ezredesnél volt. Ott több levelet megírt és reggel szó nélkül eltávozott. Egy óra múlva a londoni gyorsvonat elgázolt egy embert, aki öngyilkos szándékkal ugrott a sínekre. Luard tábornok volt. Hátrahagyott leveleiből kiderült, hogy nem bírta elviselni azokat a lappangó gyanúsításokat, amelyek az ő személyét neje meggyilkoltatásával kapcsolatba hozták. Warde ezredesnek azt írta, hogy főleg azért hátrázta el magát az öngyilkosságra, mert az igazságtalan és méltatlan gyanu súlya alatt nem bír találni fiával, Luard kapitánnyal, aki hazatérőben van Afrikából. Luard kapitány csak hazaérkezve értesült a szüleit ért iszonyatos tragédiáról.

— **Rendőrségünk szervezete.** Paul Maurice francia képviselő Budapestre érkezett, ahol a francia kormánytól eredő megbízatás alapján tanulmányozni óhajta a magyar rendőrség szervezetét. A francia képviselő ma Fontenay vicomte francia főkonzul társaságában megjelent dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknel, akinél több mint egy óra hosszát volt kihallgatáson. A francia képviselő el volt ragadtatva az előzékeny fogadtatástól. Majd Boda Dezső főkapitánynál tett látogatást, aki készségesen állott rendelkezésére a székesfehérvári rendőrség intézményeinek ismertetése körül.

— **Október 6. A Kurucz Ifjak Asztaltársaságának ülése elhatározta,** hogy október 6-án nagy ünnepély keretében fog megemlékezni a nemzet vértanúiról és ennek az ünnepségnek előkészítésére bizottságot küldött ki. Az ülésen bővítették ki a tisztikart is és másodelnökké egyhangú lelkesedéssel dr. Nagy Józsefet választották meg. A háznagyi tisztelt Szenes Akost, a titkári ügyek végzésével Komlósi Bélát bízták meg.

— **Az aquincumi muzeum új tárgyai.** Az aquincumi muzeumban most helyezték el azokat az értékes tárgyakat, melyeket az 1906-ik évben végzett ásatások hoztak napfényre. 1906-ban a Dunaparton a Finály-féle jégverem mellett emelkedő domb tetőjén egy agyagégető kemenczét ástak ki, amely mellett egy halomban a fazekasműhely készítményeire bukkantak. Ezek a muzeumban helyet nyert új tárgyak. Csésze-minták, tál-minták, vigiátekai álarczok, lepénysütő-minták, mécesek és korsók, mind értékes maradványai a római életnek. A muzeum tárgyaitól és a földből kiásott római város maradványairól dr. Kuzsinszky Bálint tollából most bővítilten, magyar és német nyelven új katalógus jelent meg, amelyet hatvan fillérért árúsítanak a helyszínen. A muzeum a téli és nyári hónapok alatt egyformán egész nap nyitva áll.

— **A kórházak igazgatóinak országos értekezlete.** A vidéki kórházak igazgatói Budapesten országos értekezletet tartottak, amelyen a kórházakra vonatkozó fontos ügyek kerültek szőnyegre. Az értekezleten, melyen az ország minden vidékéről számos kórházi igazgató vett részt, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter képviselőjében dr. Hajós Béla közegészségi főfelügyelő, a belügyminiszterium kórházi ügyosztályának vezetője, jelent meg és mindvégig résztvett a tanácskozásokon. Igen élénk vita tárgya volt az értekezlet kezdeményezőjének, dr. Pécz Lajos győri kórházi igazgatójának javaslata, melyet az egyetemről kikerült fiatal orvosok kötelező egyévi kórházi gyakorlatának újabb rendezése tárgyában előterjesztett. A kórházaknak gyógyszerrel való ellátásáról tartott előadást dr. Lipscher Mór komáromi kórházi igazgató. Végül dr. Róna Dezső bajai kórházi igazgató nyújtotta be az apólii személynét kiképzésére vonatkozó javaslatát. A jövő évi értekezlet tárgysorozatának megállapítására az értekezlet végrehajtó-bizottságot küldött ki, melynek tagjai Pécz, Lipscher, Róna, Fráter, Kállay és Ujfalussy kórházi igazgatók.

— **Kitiltott szerb újságok.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a Belgrádban megjelenő „Stampa” című szerb lapról a magyar állam ellen irányuló célzatos ferdítéseket tartalmazó közlemények miatt a magyar szent korona országai területén a postai szállítást jogát megvonta. A belügyminiszter egyúttal megkereste a kereskedelemügyi minisztert és a pénzügyminisztert a posta, illetve a vámhivatalok megfelelő utasítása végett.

— **Letartóztatott márkí.** Triesztben ma reggel család és szédelgés miatt letartóztatták Illa Marina Róbert márkí, Margit olasz királyné egyik udvarhölgyének a fiát. A márkínak egy barátját is letartóztatták, továbbá egy pénzügynököt, akinek a segítségével a márkí csalárd uton 30.000 korona kölcsönt szerzett.

— **Testvérgyilkosság.** A Temesvár melletti Markovecz községben embertelen kegyetlenséggel gyilkolta meg Csiklován János huszonkétéves legény mostohaöccsét, Bogszán Józsefet. Csiklován János már két évig élt vadházasságban Bogszán nővérével, de ez végre is megunt a brutális ember kegyetlenkedéseit és otthagya. Boszuval fenyegetőzött erre Csiklován, amelyet, ha másképp nem lehet, elvált kedvese családjának bármelyik tagján végre fog hajtani. Igéretét szerdán este váltotta be, amikor is egy szalmakazal mögé bujt és az arramenő Bogszánt úgy sújtotta fejbe, hogy az élet nélkül rogyott össze. Azután a holttestet a kazal tövébe vonszolta és szalmával betakarta. A gyilkosságot másnap reggel atyja, Csiklován Simon fedezte fel. Lába megbotlott arra haladtában a holttestben, melyben rémülve látta a fiát, Bogszán Józsefet. A gyanu mindjárt a tulajdonképpen gyilkos felé terelődött, mert az áldozat édesanyja emlékezve Csiklován János fenyegetéseire, azt mondta, hogy ő a gyilkos. Mire ez haragosan rávallt mostohaanyjára:

— Ha nem hallgatsz azonnal, te vén bestia, te is mindjárt a fiad mellé kerülés!

A csendőrök előtt azonban állhatatosan tagadott, de amikor ruháján vércseppeket mutattak neki, eszméletét veszítve összeesett. Amikor újra eszméltre tért, mindent töredelmesen bevallott. A csendőrök aztán a fehértemplomi törvényszékhez szállították, hol a vizsgálóbíró azonnal vizsgálati fogságba helyezte.

— **A flumel pestis-eset.** Fiume város közegészségügyi bizottsága tegnap este ülést tartott, amelyen Blazics tisztí főorvos jelentést tett a „Franz Ferdinand” hajón történt pestises haláleset kapcsán fogantatott óvintézkedésekről. Az illető óvárosi éjjeli mulatóbeli leányt, akivel az elhalt Sponza hajókor-mányos mulatott, a járványkórházban megvizsgálták és egészségesnek találták. Tauffer Emil, a révhivatal főorvosa vérpróbát ejtett a leányon, amelynek alapján egész határozottsággal konstatálta, hogy pestises baktériumok nincsenek jelen. A hajóval és a mulatóval összeköttetésben volt egyének vizsgálatát befejezték. A haj továbbterjedését úgy látszik, teljesen sikerült megakadályozniok.

— **Örületben.** Szörnyű tragédia játszódott le Sibin pozsegamegyei községben. Obsil János nevű odaváló ember nekiesett hajnalban a feleségének és gyermekének, egy nagy késsel szeszurta őket, aztán az asszonyt kezénél-lábánál az ágyhoz szegezte. Obsil, mint közveszélyes örültet a zágrábi kórházban ápolták, ahonnan négy hónappal ezelőtt megszökött, ott honn aztán a maga házában lakott. A vérengzés után megszökött.

— **Feldölt kazán.** Ma reggel Leptner János lakatosnak az Asztalos Sándor-utca 16. száma alatt lévő redőgyárában baleset történt. A gyárban egy nagy kazánt akartak a helyére állítani, de a kazán feldölt és több munkásra ráesett. A munkások közül Pirger Vilmos lakatossegéd sérült meg a legsúlyosabban: eltört a lába. Kelemen Pál napszámos, Róth József ácssegéd és Szöllösi Márton kömvesszegéd könnyebb sérülést szenvedtek. A sebesültekhez a mentőket hívták, akik a kórházba vitték őket.

— **Vadállatias asszonyok.** Georgiának Towersville városkájában, a népitéletnek vérlázító esete történt. Az említett városban egy négert azzal gyanúsították, hogy erkölcsstelen merényletet követett el egy kereskedő 12 éves leánykaja ellen. A hír hihetetlen gyorsasággal járta be a városkát és mindenütt óriási felháborodást keltett. A hír hatása alatt huszonöt revolverrel fölfegyverkezett asszony gyűlt a megbecstelenített leányka szüleinek háza elé és a leányka anyjának vezetésével valóságos hajtóvadászatot rendeztek a néger után. Az asszonyok csapata egyre növekedett s néhány férfi is csatlakozott hozzájuk, de ezek mintegy ösztönszerűleg csak nézői maradtak a népitéletnek és a cselekvő szerepet átengedték a feldühödött asszonyoknak. A feketét hosszas hajszá után egy gyapotültetvény közelében találták meg egy kunyhóban elrejtőzve. Az asszonyok kiránczigálták a szerencsétlen embert a kunyhóból és azután valóságos golyózápot zúdítottak fejére. A több sebből vérző néger kétségbeesetten könyörgött életéért, de az asszonyok nem éreztek iránnyában egy szikrányi könyörületet sem. Ekkor a kis leány anyja megparancsolta a többi asszonynak, hogy vonuljanak hátrább néhány lépéssel, ő maga pedig odalépett a szerencsétlen néger mellé, revolverét annak fejéhez szorította s valamennyi golyóját belélejtette. A városka néger lakossága azt állítja, hogy a szerencsétlen néger tényleg ártatlan volt s hogy minden ártatlansága daczára is volt oka menekülni és elrejtőzni a dühtől elvadult asszonysereg elől. A tények is amellet szólnak, hogy az asszonyok egy ártatlan embert lincseltek meg, mert a kis leány, akinek vallomása nyomán a borzalmas népitéletet végrehajtották, később többszörös ellentmondásba keveredett.

— **A revolver.** Hódmezővásárhelyt a Szentesi-utcai patika előtt a színházból hazajövet Kocsis János lakatos revolverét mutatta Dencsi István barátjának. A revolver elsült és szeme alatt vesztélyesen megsebesítette Dencsit, akit Kocsis azonnal orvoshoz vitt. A rendőrség megindította az eljárást.

— **Elrejtett dinamit.** Paulis aradmegyei községben a községháza alatti pinczében dobozokban dinamitot találtak. A csendőrök kiderítették, hogy a bányamunkások a régi jegyző ellen terveztek merényletet, amely a dinamit felfedezésével meghiúsult.

— **Házasságok.** Roth Gergely törvényszéki elnök és neje, szül. pancsovai Graff Paula Etelka leányát eljegyezte dr. Franz József kir. aljárásbíró Nagyikindán.

Farkasasszói és nagykállói Kállay András nyugalmazott főispán és neje, cördögfalvi Csuhá Vilma fia, Kállay Emil e hónap 26-án tartja esküvőjét gencsi és érmihályfalvai özv. Gencsy Bélával, szül. báji Patay Margit leányával, Ellával Balkányban.

Dénes Ede eljegyezte Hegedűs Leona székesfehérvári polgári iskolai tanárnőt.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műőrás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I em. szerezhetők be. Nagy képek album-árjegyzék bérmentve küldet.

— Oroszországban kilölték a nőket az egyetemről. A Berliner Tageblatt pétervári tudósítója jelenti, hogy ma jutott nyilvánosságra az új egyetemi szabályzat, amely felfüggeszti a két év óta fennálló autonómiát, feloszlatja a diákegyesületeket s elrendeli az előadások szigorú ellenőrzését. A rendelet eltiltja a nőket az egyetemek látogatásától.

— Nagy orkán. A Reuter-ügynökség jelentése szerint e hó 13-án és 14-én óriási orkán pusztított a nyugatindiai szigeteken. Az orkán a házak kilencz tízedrészét elpusztította. Számos ember is életét vesztette. A kormány az inséges lakosság részére élelmiszereket és ruhákat küldött. A kormányzó beutazta az elpusztított helyiségeket.

— Megszökött a tébolydából. Illnitsky Szergej József, állítólagos mérnök, ma éjjel, mint Bécsből jelentik, megszökött az alsó-ausztriai tartományi tébolydából és a hatóság megtett minden intézkedést kézrekerítése végett. Illnitsky annak idején házasságszédelgessel foglalkozott és megszökött Ausztriából. Svájcba ment, hol 1904-ben feltűnést keltő revolvermerényletet követett el az orosz követ ellen, akit súlyosan megsebesített. Letartóztatása után kételyek merültek fel elméjének az épségét illetőleg és miután több elmeorvossal megvizsgáltatták, beszűntették ellene az eljárást. Valószínű, hogy Illnitsky szökéséi a tébolydából valamelyik ápoló segítette elő, aki nyitva hagyta éjjelre az ablakát és az előírás ellenére éjjelre ruhát is a cellában hagyta.

— Betörő bosnyákok. Mitterndoriban két bosnyák munkás a múlt éjszaka behatolt a polgármester lakásába. Az álmából felriadt polgármester az egyik betörőt agyonlőtte, a másik elmenekült. A lelőtt bosnyák munkást Tomasivcnek hívják.

— Három ember a vonat alatt. Atkár község közelében, mint Gyöngyösről jelentik, a nyitva maradt vasúti sorompó nagy szerencsétlenséget okozott. A szeptember huszonkettődikére virradó éjjelen a vámosgyörk—horti vonalon Atkár községi átjárónál a vasúti korlát nem működött és nyitva maradt. Három orosz parasztember abban a perczben haladt át kocsival az átjárón, amikor az éjjeli személynovat arra rohogott. A kocsit utasul a vonat alá kerültek, amely mindhármukat agyongázolta.

— Fogadásból agyonlőtte a fiát. Zsuzseszka Juon keszinczi földműves huszonhárom éves fia a minap került haza a katonaságtól. A fiu tegnap azon vitakozott az apjával, hogy melyikük tud jobban lőni. Hogy a fogadást eldöntsék, először az apa, aki nem volt katona, vette kezébe a vadászpuskát és célba akart lőni, hogy ügyességét bebizonyítsa. A golyó azonban célát tévesztette és a fiatal Zsuzseszka szívébe irodott, aki holtan esett össze. Zsuzseszka Juont a csendőrök letartóztatták.

— Korai havazás. A Kárpátok között a hideg idő meghozta az első havazást. Máramarosszigetről táviratozzák, hogy Kőrösmezőn és a határszéli havasokon az éjjel hat centiméteres hó esett.

— A touloni robbanás. Toulonban a robbanás áldozatainak temetésén Ferrero egyesült szociáldemokrata-párti képviselő beszédet mondott, melyben célzást tett a jövő államára, melynek sem flottája, sem hadserege nem lesz. Thomson tengerészeti miniszter erre előlött beszédétől, mindössze annyit mondván: Kiáltok: Eljen Franciaország!

— Csendélet az Aréna-úton. Késő éjszaka bevittek a főkapitányságra Tibiássy József 39 éves gázgyári tisztviselőt, akit azzal gyanúsítottak, hogy a Büchler-féle kávéház előtt egy társaságra revolvert emelt és felfővessel fenyegette meg a társaság tagjait. Tibiássy előadta, hogy a kávéházból nagy lármázva vonult ki Cseke Imre cipészsegéd, Józsa János szobafestő-segéd és Schudik Károly asztalos. Az ittas emberek megtámadták s botokat emeltek rá. Erre ő önvédelemből vette elő revolverét, hogy elriassza a kötekedőket. A rendőrség jegyzőkönyvbe vette a vallomást, azután Tibiássyt elbocsátotta.

Angol, francia és amerikai rendezési KÉSZPENZÉRT félárban: ruházható minden ember finoman és elegánsan az ország-elsőrangú Zélinger Samu urj-gyárában!

— Életuntból életmentő. Berlini híradás szerint Treptovban a Felső-Spree partján tragikomikus eset történt. Egy fiatal leány a hajóhidról a vízbe akart ugrani, de tervének kivételében megakadályozta egy kereskedő, aki több barátjával visszatartotta a vízbeugrástól. A leánynak heves küzdelme volt a férfiakal s dulakodás közben a kereskedő beleesett a vízbe. A leány erre hirtelen felhagyott öngyilkossági tervével és kiváló életmentőnek bizonyult. Gyorsan egy közeli csónakra ugrott s a kereskedő segítségére sietett. Ki is mentette a Speeből, azután elsietett, mielőtt kilétét meg lehetett volna állapítani.

— Részeg betörő. A múlt éjszaka az államvasutak igazgatóságának az Andrássy-ut 88. száma alatt lévő házában többeknek feltűnt, hogy a pinczében világosság van, azonkívül pedig valami furcsa zörejt is hallászik. Utána néztek a dolognak s akkor meglepő felfedezést tettek. Hat pincze ajtajáról le volt verve a lakat, a hetedik pinczébe pedig egy toprongyos emberre bukkantak, aki csendesen iddógált azokból a boros-palackokból, amelyeket a pinczébe talált Már félig-meddig mámoros is volt az italtól, amikor ráakadtak. Nyomban bevitték a főkapitányságra. Ott kiderült, hogy az illető Kis József huszonkét éves munkátalan lakatossegéd. A rendőrtisztviselő előtt tagadta, hogy betörést akart elkövetni. Azt mondta, hogy már régóta jár dologtalanul a fővárosban, nagy nyomoruságba jutott s csak azért surrant be a pinczébe még kapuzárás előtt, hogy lőrtönbe kerüljön, mert ott legalább gondoskodnak róla. A munkátalan lakatossegédet letartóztatták.

— Halálozások. A borsodmezei Belpátfalván imecsfalvi Imecs Domokos földbirtokos, nyugalmazott főszolgabíró életének nyolcvankettedik évében meghalt. Az elhunyt tevékeny részt vett a szabadságharcban s a viész erdélyi veressipkás 11-ik honvédszázalójában huszonnyolcz csatát küzdött végig. Halálát Béla fián kívül, aki ismert erdészeti és vadászati író, kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Ghymes és gácsi gróf Forgách Zelin életének ötvenhatodik évében elhunyt.

— Rendőri hírek. A megvadult bika: Ma reggel a Fehérvári-úton megvadult és elszabadult egy bika. A 106. számú ház előtt nekiment Czakó István munkásnak és felöklelte. Czakót, aki súlyosan megsérült, a Rókus-kórházba vitték. — A gyorsforraló: A Rákóczi-ut 69. számú házában ma Kovács Erzsébet huszonnyolcz éves cselédeleány véletlenül magára rántotta a gyorsforralót. Az égő szesztől lángba borult a ruhája s mire eloltották, a leány súlyos égési sebeket szenvedett. A mentők bevitték a Rókus-kórházba.

— Igylek naponta ebéd előtt dr. Hommel-féle Haematogént. Étvágya fokozódik, idegrendszere erősödik és rögtön helyreáll közérzése. Kérjen azonban kifejezetten dr. Hommel-féle Haematogént és utasítson vissza minden utánzatot.

— Edson mozgókép-vállalat az utaztatás elsőnek készült el az aktuálitással: az ősi király-hadgyakorlatok felvételével. A szenzációs sikerű kép az egész hadgyakorlat lefolyását, a felségét vezérekarával, a fenségét a trónörökös és Frigyes főherceget, a külföldi katonai attasékat stb. mutatja be páratlanul érdekes jelenetekben.

— Jelének Ede és társa egyenruházati intézetére (Kigyó-tér 1. királyi bérpalota) felhívjuk az olvasóközönség figyelmét. A cég önkénteseket jutányosan szerel fel, a hadsereg tisztjei is szeretettel keresik fel a külföldi katonai attasékat stb. mutatja be páratlanul érdekes jelenetekben.

— Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— Zászlók, címerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

Nyilt-tér

rovatlan költőketek nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

Kitünő csemegeszőlőt

tokaj szerint vagy vegyesen szállít postakó saranként 2 korona 50 fillérért

Lengyel Zoltán gazdasága Krasna Szilágy-megye.

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raklárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítek: finom öltönyt... 21 fillért nagyon finom prima öltönyt 26

Dr. KALLAY ZOLTAN
jogi szeminárium
Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

WATTONI FELE
GIESSHÜBLER
legisztább égvíz
SAVANYUVÍZ

Dr. HARMAT GYULA
tüdőbajosok rendelő-intézete
Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellhajok, tüdővész, tuberkulózis, vérképez, tüdőcsucsuhur-
kifűnő eredménytel gyogyítanak inhalációkál és szérum-
altásokkal! Rendel 11-12 óráig.

Eredeti francia és angol
CSILLÁROK
átköltözés miatt
önköltségi áron kaphatók
Andor és Futtaky-nál
Koronaherceg-utca 11.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A társadalom támaszai.

— Ibsen-reprise a Nemzeti Színházban. —

Tizennyolcz esztendő nagy idő. Tizennyolcz esztendő előtt mutatták be Ibsen hatalmas művét, „A társadalom támaszait” a Nemzeti Színházban. Aki egyszer látta, vagy olvasta, soha el nem felejt. De azóta fölserdült egy új generáció, mely talán nem ismerte eddig a darabot. S talán ezért, vagy annál fogva, hogy ünnepet jelent az, ha Ibsen Henrik megszólal Nemzeti Színházunkban, még akkor is, ha már valamikor színrehozott darabját elevenítik föl, méltán premiere-számba ment a mai előadás.

Ugy sejtjük, a Nemzeti Színház új regimije is át volt hatva ennek a tudatától. A kiállításra sok gondot fordított; a rendezés is körültekintő volt. Sokáig készültek a reprise-re; szóval, igyekeztek arra, hogy tiszteletüket kifejezzék a nagy norvég íránt azzal, hogy hílen interpretálják.

Nem mindenben sikerült. Némely jelenetét minden igyekezet dacára meglhamisították. Hogy csak egy faktumra mutassak rá: az első felvonás egyik jelenetét, amely kifejezője volt Ibsen szatirájának, komikai mozzanatokkal tömtek tele. Komikai hatást akartak elérni vele. Ezt a célt nem érték el; senki sem nevetett, de annál többen boszankodtak, akik Ibsen művének szellemébe behatoltak. A színház a komikum és a szatíra közt lévő finom megkülönböztetéséről ebben a jelenetben megfeledkezett. A nemzis sarkában járt. Mert semmiféle hatása a jelenetnek nem volt.

A játék későbbi menetében a hatás már erősebb lett. A nagy és hatalmas szatíra, melylyel Ibsen a társadalomnak ugynevezett oszlopait ostorozta, mind erősebb kifejezésre jutott. Nem csoda, mert olyan előkelő és nagy jellemű, mint amilyen Gál Gyula, vitte az egyik főszerepet. Gál Gyula talentumának minden hatalmát és hódító erejét vitte ütközetbe. A

Mag an Felhő vagy Töltskabát 21-26 frt Budapest, IV., (Belváros) Magyar-utca 6. az emeleti te. m. k. k. Múzeum-körut és Kossuth Lajos-utca sarok mellett

Berincz konzul szerepét ábrázolta. A külsőleg kifogástalan, jó hírnevére kényes, mindig a becsületet hangoztató, de belül romlott és erkölcselen férfiut minden vonatkozásában remekül tárta elénk. Egyetlen mozzanatot sem hagyott kiaknázatlanul. A gonoszság energiája, a romlott lélek gyávasága, később megtértsége mind kifejezésre jutott játékában.

De kitünő volt Csillag Teréz is a Lona szerepében. Ez a szerep pompásan illik művészi egyéniségéhez. Szinte gyűjtött minden jelenetében. Már Odry kevésbé tudta érdekelni játékával a publikumot. Pedig az ő szerepe valamennyi közt a legérdekesebb. Lehet, hogy a színpad dimenziói is hozzájárultak ahhoz, hogy játékának csekélyebb hatása volt. Ma jobban éreztük, mint máskor, hogy a finom árnyalatok, a halk párbeszédok szubtilis mozzanatai félig-meddig elvesznek ezen a színpadon. Némely szereplőnek még a suttogása is érvényesül; másoké teljesen hatástalan marad. Ez utóbbiak közé tartozik Odry is, akinek csak hangos kifejezései jutottak érvényre.

Sajnos, Cs. Alszegehy Irma némely kifejezése is erre a sorsra jutott. Oly szép és megható volt játéka, amikor minden szavát megérthettük. De éppen az volt a baj, hogy nem minden szavát érthettük. A leghalkabb és legfinomabb árnyalatokat elnyelte az öblös színpad és tönkretette a rossz akusztika.

Fáy Szerénának szerencsés estéje volt. Az igazi nő, aki ábrázolt, játékában és mozdulataiban erős érvényre jutott. Kitünő alakítást nyújtott Hajdu, a félszörnyű, de mindenképpen karakterisztikus Hilmar szerepében. Ez a fiatal színész egyre jobban emelkedik a közönség kegyében. Minden egyes szerepében talentumának új bizonyítékát szolgáltatja.

Még két szereplőről kell megemlékeznünk: Váradi Arankáról és Pethesről. Mindkettő abban a szerencsés helyzetben van, hogy orgánuma a színház új hajlékában érvényesül. Váradi Aranka tiszta, ezüstös orgánuma ezt érthetővé teszi. Annál meglepőbb Pethes játékának minden nuance-ában való érvényesülése. Mert Pethesnek különben tompa orgánuma van. S mégis érthetővé válik minden szava.

Nem volt telt a nézőtér. Nagyon sok padsor üresen maradt. A páholyok is tátongtak az ürességtől. De akik ott voltak, gyönyörködtek Ibsen hatalmas szatirájában s ez kárpótolta azt is, hogy az előadás néhány érdekes mozzanata nem jutott teljesen kifejezésre.

F. Sz.

(*) Donizetti levelei. Rovito, nápolyi író szerencsés véletlenből Donizetti néhány érdekes levelére bukkant. Rovito ugyanis egy házaló könyv-árutól néhány centiméter egy ócska könyvet vásárolt, melyben lapozva, sárgult, régi leveleket talált. Nagy volt a meglepetése, midőn a leveleket átolvasva, megtudta, hogy azokat Donizetti 1839. novemberében, Párisból egyik barátjának írta. Az akkor még sanyaru anyagi körülmények között élő komponista, a „Lammermoori Lucia” fényes sikeréről számol be. Elmondja a többek közt, hogy a Théâtre de la Renaissance „paczcer-bandáját” sikerült sok próba után tisztességesen éneklő művészekké átdománia s hogy a bemutató óta egyik ajánlatot a másik után kapja, úgy, hogy alapos reménye van, hogy nyomasztó adósságait nemsokára kifizetheti.

(*) Halbe Miksa új darabja. A berlini Neues Schauspielhaus igazgatósága előadásra elfogadta Halbe Miksa „Kék hegyek” című négy felvonásos új darabját, mely még e szezonban színre fog kerülni.

(*) Magyar könyvtár Newyorkban. Newyork nyilvános könyvtárának száma egygyel ismét szaporodott. Ez a szaporodás bennünket közelről érdekel annyiban, hogy az új, East Housen Streeten létesített új könyvtár egy magyar osztályt foglal magában, ahol az összes magyar remekírók, disz-művek, szakmunkák és az ezután megjelenő összes új könyvek találhatóak lesznek. A könyvtár magyar osztályának létesítése az amerikai magyar szervezet

buzgólkodásának köszönhető és használata teljesen díjtalan.

(*) A Vígyszínházban holnap szombaton, a „Diákélet”, Meyer-Förster Vilmos énekes színműve kerül színre; M. Harmat Hedvig hosszú pihenő után ez alkalommal lép fel először ebben a szezonban. A Vígyszínház legközelebbi ujdonsága Caillavet G. A. és Flers Róbert „Virraszt a szerelem” (L'amour veille) című négyfelvonásos vígjátéka lesz, amelynek bemutatóját a jövő hét végére tüzték ki.

(*) Királysínház hírek. A Király-színházban vasárnap délután felújítják Martos Ferencz „100 év múlva” című revüjét. Ez az előadás is olcsó hely-áru lesz. Este a mindennap nagy sikerrel színre kerülő „Hollandi lány” című operettet adják ugyanabban a szereposztásban, amelyben a bemutatón színre került.

(*) Két előadás. A Magyar Színház vasárnapján két nagyszerű darab előadása tölti ki. Délután Földes Imre szenzációs sikerű drámája, a „Császár katonái” kerül színre Csontos, Törzs, Rátkay, Körmeny, Z. Molnár, Vágó, Garas és Réthei közreműködésével a főszerepekben. Este Drégely Gábor szatirikus komédiájának, a „Szerencse fiá”-nak előadását ismétlik meg. A „Császár katonái” előadását olcsó helyárukkal tartják meg.

(*) Szilányi-kiállítás a Műcsarnokban. Szilányi Lajos szolnoki festőművész gyűjteményes kiállítása a jövő hét folyamán nyílik meg a városi Műcsarnokban. A kiállítás hatalmas anyaga Szolnokról már megérkezett a fővárosba s máris hozzákezdtek a munka elrendezéséhez.

(*) Szerződöttes. Anday Terka énekes-naiva színésznőt dr. Janovics Jenő, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója szerződöttes.

(*) A képzőművészek Pállik Béla özvegyéhez. A Magyar Képzőművészek Egyesülete a napokban megtartott ülésén vett hivatalosan tudomást Pállik Béla haláláról s a nagy művész özvegyéhez meleg-hangú részvétirátot intézett.

(*) Lift a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színház új helyiségében, a volt Népszínházban a közeli napokban elkészülnek a vasfüggöny-járás átalakításával, ami abban áll, hogy a vasfüggönnyet víznyomású géppel fogják ezentúl felhuzni és lebecsajtani. Egyszermind felvonó-gépet építenek a színpadi rész jobb oldalán, hogy a harmadik emeleti öltözőkből a szereplők gyorsabban juthassanak le. A lift a jövő héten készül el.

(*) Beiratások. Somogyi Mór zongoraművész kitünő vezetése alatt álló Conservatóriumban, ahol ez idén is rendkívüli nagy számban jelentkeztek a növendékek, a tanítás az összes tanszakokon már szeptember elején megkezdődik, azonban növendékeket még mindig felvesznek és a beiratások naponta 9-6-ig eszközölhetők az intézet titkári hivatalában, Erzsébet-körút 44. A növendékek nagy száma miatt a tanári kar néhány kiváló tanerével gyarapodott, így az ének-tanszakon Rotter Gizella operatőrnővel, a hegedű-tanszakon Silving Berthold elsőrendű bécsi hegedűművészszel, Gál Nándor operaházi taggal és Csikor Elemér és Laschdorfer Nándor államilag képesített tanárokkal, végül a drámai tanszakon Szirmai Imrél. Az intézetet, mely immár tizenötödik évfolyamába lép, a főváros legelőkelőbb családjai keresik fel.

(*) Izraelita Családi Naptár az 1908-9. évre. VI. évfolyam. Szerkesztő Ötvös Károly. Rokonszenyvel kísérjük e vállalatnak fejlődését, mert a maga elé tűzött feladatot, hogy t. i. lehetőleg végkép kiszorítsa az eddigi németnyelvű naptárakat a magyar zsidó családok köréből, évről-évre fokozottabb mértékben igyekszik megvalósítani. E mellett külsejének csinosasága, kifogástalan tiszta illusztrációi, mindvégig irodalmi színvonalon álló változatos tartalma és pedáns nyomdai kiállítása ezt a naptárt szinte egyik legszebb termékévé avatják naptári irodalmunknak. Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a szerkesztő-kiadónál: VIII. Rákóczi-ut 9. Ára 1 korona 50 fillér.

(*) A gyorsírás elmélete. Irta Gondos Miksa. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium támogatásával jelent meg e mű, mely elsősorban a gyorsírás-tanárjelölteknek és tanárjelölteknek van szánva, tekintet nélkül a rendszerre, de érdekelheti a nyomdászokat, lithografikusokat, könyvészeket és mindazokat, akik írással foglalkoznak. Az első fejezetben a gyorsírás rendszertanát adja, melylyel mindeddig még nem foglalkoztak. Épp olyan új a második fejezet is: a graphika, mely az írás s olvasás elméletét és fejlődéstörténetét s egyúttal a gyorsírás fejlődéstörténetét mutatja be, abból az elvből indulván ki, hogy ha valakinek, a gyorsírás tanárának kell ismernie az írás fejlődését és elágazásait. A harmadik

fejezet foglalkozik az írás esztétikájával, a gyorsírásra alkalmazva. A negyedik és legterjedelmesebb fejezet feltárja nekünk az ismertebb rendszerek rövidítési elveit, tudva, hogy csak a történet és a versengő rendszerek ismerete óvhat meg bennünket az egyoldalúságtól és más rendszerek lenézésétől.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-30.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
— Rendelés d. e. 3-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
degfájdalmak, Idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelőszorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vészeségység, Bőrbajok. Bőrvizketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság.)
Aranyeres csomók.

FŐVÁROS.

A husdrágaság.

— A pénzügyi bizottság üléséről. —

Budapest, szeptember 25.

Budapest egyéb híressége mellett arról is híres, hogy közéletmezése a legdrágább talán egész Európában. Így például mi is több ízben utaltunk arra, hogy a hus ára nincsen arányban az élő állat árával s hogy a marhavásáron hiába olcsó az élő állat, a húst nem lehet megfizetni.

A pénzügyi bizottság mai ülésén Schuber Sándor, a mézárás-ipartestület volt elnöke rámutatott a husdrágaság okára. Rámutatott arra, hogy a husdrágaság okozói az ugynevezett husnagykereskedők, akiknek nagy része külföldről vándorolt be s egy-két év alatt nagy vagyont szerezték. Mind-egyik nagy vagyont szerző, a közönség pedig nem tudja megfizetni a húst. És a legnagyobb baj, hogy a hatóság tudja a bajt, de nem akar rajta segíteni, mert félti a vásárcsarnok jövedelmezőségét. A központi vásárcsarnokban megint el akarnak helyezni néhány husnagykereskedőt s a csarnok átalakítására huszonháromezer koronát kér az ügyszótály.

Schuber Sándor konstatálja, hogy a világon mindenütt a termelőhelyen van a husvásár. Ez természetes. A központi vásárcsarnokban a hűtők olyan gyalázatosak, hogy a hus megromlik és súlyából 18-20 százalékot veszít. Budapestnek körülbelül 1200 mézárása van és csak 250 vág, a többi úgy vásárolja a húst. A közéletmezés érdeke megköveteli, hogy a kismézáros minél olcsóbban jusson a hushoz, mert akkor a konkurrenzia rákényszeríti, hogy olcsón is adja. Megállapítja, hogy a központi vásárcsarnokban a kínálat és kereslet ma nem tud szabadon megmérkőzni, mert a huskereskedő nagyon kevés húst szállít be a csarnokba, a hus nagy részét kocsin tartja ki, vagy üzleti helyiségébe raktározza. Ez az oka, hogy a hus ára mesterségesen nagy s hogy amíg a mézárás nagy húsárak mellett is elvált, a Galicziából bevándorolt huskereskedők rövid idő alatt nagy vagyont szereztek, természetesen a közéletmezés rovására. Mint szakember biztosítja a főváros közönségét, hogy ha a husvásárt a közbághidon rendezik be, a fogyasztásra kerülő hus azonnal jobb és olcsóbb lesz.

Melly Béla tanácsos a vásárcsarnok vasúti peronjának a kibővítését feltétlenül szükségesnek tartja. Hogy hol helyezték el a husnagyvásárt, még nem döntötték el, mert a közbághidon sem lehet a

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az életről gyomrot
3-8 óra alatt tel.
Jelen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér

husvásárt centralizálni. Elismeri, hogy a közbü-
hídi hűtőberendezés a mászásoknak jobb, mert ott
jéggel hűtenek. Vidékről is több húst hoznak s ha a
közbühidon rendezik be a nagyvásárt, a közönség
nem jutna hozzá. Tudja, hogy a husnagvásárt fej-
leszteni kell s a mostani kibővítés is egy lépés lesz
előre.

Heltai Ferencz megállapítja, hogy a tanácsos
nem gyengítette meg Schubert Sándor érveit. Két-
ségtelen, hogy igazi husnagvásár nálunk nincsen
s hogy a husnak a közbühidról a vásárcsarnokba
való szállítása megrontja a minőséget és megrágtatja
az árat. A közönségnek legfeljebb egy százaléka vá-
sárol öt kilogrammnál nagyobb mennyiségben. Meg-
döbbenő, hogy a vásárcsarnok hűtőiben a hus 15—18
százalékot veszít három százalék helyett. Ezeket az
állapotokat tovább tünni nem szabad s végre be kell
már vallanunk, hogy a vásárcsarnok megrágtatja
a közlelémezést. A huszónháromezer koronát meg-
szavazza, de indítványt tesz, hogy a közgyűlés uta-
sítsa a tanácsot, hogy a husnagvásár létesítésére
sürgősen tegyen előterjesztést.

Kurfürst Miksa felszólalása után a bizottság
egyhangulag elfogadta Heltai Ferencz indítványát.

(A bolgár fejedelem a főváros szegényeinek.
Ferdinánd bolgár fejedelem budapesti tartózkodá-
sának megemlékezéséül ma tizezer frankot küld-
ött Bárczy István polgármesternek, hogy ossza
szét a főváros szegényei között.

(Uj magyarok. Homolacz József dohány-
gyári tisztviselő és Schleinert János kereskedő
ma letették az állampolgári esküt Rózsavölgyi
Gyula helyettes polgármester előtt.

(A budai új körút. A főváros középítési bizott-
sága ma délután Rózsavölgyi Gyula alpolgár-
mester elnöklésével ülést tartott; előadók: Buzáth
János tanácsjegyző és Schmellegger Árpád fogal-
mazó voltak. Az elnök alpolgármester a napirend
előtt szívélyesen üdvözölte a bizottság tagjait a
nyári szünet elmúltával s erőt és kitartást kívánt
munkásságukhoz. Ezután bemutatta az elnök a tan-
ács határozatát az Árok-utca vonalában létesítendő
új budai körútra vonatkozólag. A tanács a tervek-
hez hozzájárult, de azt óhajtja, hogy előbb egy ve-
gyes bizottság tárgyalja azokat. Ebbe a vegyes bi-
zottságba a tanács a maga részéről Rózsavöl-
gyi alpolgármestert, Kun Gyula tanácsnokot,
Márkus Imre előjárót és Heuffel Adolf köz-
építési igazgatót küldte ki. A közmunkák tanácsa sa-
ját kebeléből Hauszmann Alajost, dr. Némethy
Károlyt, Zsák Hugót, Garancsy Mihályt és
Bakos Jánost nevezte meg küldötték gyanánt. Mai
üléséből a középítési bizottság is megválasztotta
azt az öt tagot, akik a vegyes bizottságban képvisel-
ni fogják. Ezek: Willinger József, Stein-
hardt Antal, Kozma Gyula, Szabó József és
Ripka Ferencz. A vegyes bizottság jegyzője dr.
Raisz Rezső tanácsjegyző lesz. Az ülés további
során kisebb jelentőségű kisajátítási és csatornázási
ügyeket intéztek el.

(A főváros a rendőrség államosításáról. Kolozsvár
városa a törvényhatóságokhoz kóriratot intéz-
zett, kérve őket, hogy pártoló felirattal támogassák
a törvényhatósági városok rendőrségének államosítá-
sa érdekében a képviselőházhoz intézett feliratát.
A tanács azt a javaslatot terjeszti a szerdai közgyű-
lés elé, hogy ámbár a feliratban foglalt kérelem a
fővárost közvetlenül nem érdekli, mert itt már régóta
állami rendőrség működik, mindazonáltal ne zárko-
zzék el a társtörvényhatóságok közérdekű jogos ki-
vánalmai elől. Ezért azzal az előterjesztéssel járul
a közgyűlés elé, hogy Kolozsvár sz. kir. város fel-
íratát hasonló szellemű felirattal támogassa.

(Drága telek. A külső Váci-uton a főváros
kisajátította a szabályozásra szükséges területet. A
pénzügyi bizottságnak ma tartott ülésén azt a ja-
vaslatot tették, hogy a főváros a szabályozásra
szükséges területért négyezsgölenként 360 koronát
fizessen. Heltai Ferencz a legnagyobb képtelenség-
nek mondja, hogy a főváros a külső Váci-uton 360
koronát fizessen a szabályozásra szükséges telekért,
a mikor a szabályozásból első sorban a nagy ingat-

lan tulajdonosának van haszna. A bizottság nem is
szavazta meg a költséget, hanem visszaadta az
ügyet a telekeladó bizottságnak.

(Száz ezer adós a fővárosban. Augusztus hó-
nap 25-én jelent meg a hivatalos lapban az új végrehaj-
tási eljárásról szóló 1908. évi XLI. törvényzikk,
amely — mint ismeretes — sok lényeges változást
jelent az eddigi végrehajtási eljárásban. A törvény-
nek harmincznegyedik szakasza azonban arról in-
tézkedik, hogy a törvény kihirdetéséig már lejárt
követelések egy éven belül a régi végrehajtási el-
járás szerint végrehajthatók, ha a hitelező az alpe-
res lakóhelyének illetékes járásbiróságánál a kihir-
detéstől számított harmincz nap alatt bejelenti, hogy
lejáró és bejelentésben megjelölt követelése van és
e bejelentés után a hitelező a törvény kihirdetésétől
számított egy éven belül előterjesztett végrehajtási
kérvényben igazolja, hogy követelése a törvény ki-
hirdetése előtt járt le s hogy a bejelentést kellő
időben megtette. Ez a harmincz napos terminus teg-
nap, szeptember 24-én járt le és pedig a járás-
biróságoknál szokásos beadási határidő szerint, déli
egy óraker. A kikötött határidőn belül naponként tö-
mérdek bejelentést nyújtottak be a hitelezők, az
utolsó két napon pedig — túlzás nélkül szólva —
egy-egy járásbiróságok majdnem mázsaszámra kapták
a bejelentéseket. Érdekes, hogy a bejelentések száma
a legkisebb a IV. és V. kerületekben, ahol a főváros
legvagyonosabb polgársága lakik. Ami a bejelentő-
ket illeti, legnagyobb számban szerepelnek a hitel-
szövetkezetek. Ezek egy-egy bejelentésben 3—4—
5—6, sőt ennél több adóst is bejelentettek, mert
egy-egy kölcsönnél ennyi ember szerepel. Sőt a VII.
ker. kir. járásbiróságánál láttunk egy bejelentést, a
melyben a Fővárosi Kölcsönös Segélyező-Egyet m.
sz. kétszáznyolcvan adóst jelent be egy követel-
lésre. Ugy hogy ezt a tömeges alperes bejelentést
tekintve, tulajdonképpen nem 41,537 adós szerepel,
hanem egy-egy bejelentésre átlag két és fél adóst
vehetünk, ami végeredményében összesen körülbe-
lül száz ezer bejelentett adósnak felel meg. Megje-
gyezzük, hogy még ma is százsámra érkeznek az
elkészt bejelentések. Ami a követelések összegét
illeti, a középszámot, körülbelül 400 koronát véve,
az összes bejelentett követelések összege a fővá-
rosban körülbelül tizenhat millió hatszázötvennégy-
ezernyolczszáz koronát tesz ki. E pillanatban még
hozzávetőleges számítás szerint sem lehet megállapí-
tani, hogy az egész ország területén működő já-
rásbiróságokhoz hány száz ezer bejelentést nyujtot-
tak be s hány milliót tesz ki a bejelentett követel-
ések összege.

(Kilakoltatott plébánia. A Rókus-kórház épü-
letéből kilakoltatták a plébániát, mert szükség volt
a helyre. Az ügyosztály azt a javaslatot tette,
hogy a plébánosnak a lakásért 3600 korona lakás-
pénzt adjanak, ezenkívül 200 koronát fűtésre és két-
százat világításra. A pénzügyi bizottság Bódy Ti-
vadar tanácsos elnöklésével ma tartott ülésén tilta-
kozott az összegek nagysága ellen s a plébánosnak
a lakásért évi háromezer korona kártérítést szava-
zott meg.

(A városi épületek tűzbiztosítása. A főváros
évenként nagy összeget fizet a városi épületeknek
tűz ellen való biztosításáért. A mérnöki hivatal ma
előterjesztést tett, hogy a főváros maga biztosítsa
az épületeit, mert az iskolákban és templomokban
a legritkábban van tűz. Kimutatja a mérnöki hivatal,
hogy az utolsó tíz évben a főváros jelentékenyen
többet fizetett a biztosító intézeteknek, mint a meny-
nyi kárt a tűz okozott.

(A lóvágóhíd jubileuma. Ma, szeptember hó
25-én van három esztendeje annak, hogy Budapesten
az első lovat levágták élelmezési czélokra. 1905.
szeptember 25-én kísérleteztek az első lóval és
ugyanaz év október elsején már át is adták a ló-
vágóhidat a közforgalomnak. Azóta fokozatosan
olyan lendületet vett a lóhusforgalom, hogy az el-
múlt három év alatt a mai napig a lóvágóhíd igaz-
gatóságának jelentése szerint összesen 12,625 lovat

fogyasztottak el a fővárosban. A lóvágóhídnak ma
már akkora a forgalma, hogy a főváros 12 virágzó
lómészárszéket tart fenn.

(Állami zálogház Budán. A m. kir. állami
zálogháznak eddig csak két intézete volt. A ferenczi
városi főépületben és a belvárosi fiókban. Most a
kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy Budán ál-
lami zálogházat nyit, úgy hogy a zálogházra szoru-
lók Budán nem lesznek a közvetítőkre utalva. Az új
állami zálogház november elsején nyílik meg Mar-
git-körút 7. szám alatt.

(Iparcikkárosok kiteleptése. A vásárcsarnoki
iparcikkárosokat tudvalevően ki akarták telepíteni
a központi vásárcsarnokból. Ez a szándék a vá-
sárcsarnoki iparcikkárosok között nagy megdöbbe-
nést keltett, mert a kihelyezés egy sereg kisember
fosztana meg a mindennapi kenyerétől. A vásárcsarnok-
csarnokra felügyelő bizottság dr. Melly Béla taná-
csos elnöklésével foglalkozott a dologgal s Vázsonyi
Vilmos ajánlatára úgy oldotta meg a kérdést, hogy
kitelepíti ugyan az iparcikkárosokat a vásárcsar-
nokból, de megengedi nekik, hogy a vásárcsar-
nok mellett levő csirkepiaczon üssék fel sátorfájukat.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Nemzetközi jogi kongresszus. A Nemzetközi
Jogi Egyesületnek ma délelőtt tartott ülésén minde-
nek előtt hitelesítették a jegyzőkönyvet. Ezután Mr.
Phyllimore javaslatára dr. Berger Miksa,
dr. Polner Ödön és dr. Vámbéry Ruzssem, az
egyesület új tagjaiul megválasztották. Dr. Govare
javaslatára továbbá a következő évre megválasztot-
ták a kongresszus tiszteletbeli elnökéül lord Justice
Kenedy, tiszteletbeli alelnökéül dr. Günther
Antal magyar királyi igazságügyminisztert, alelnö-
kéül dr. Töry Gusztáv államtitkárt, dr. Nagy Fe-
renczet, dr. Brüll Ignácot, dr. Jitta Józsefet
(Hollandia) és a végrehajtó-bizottság tagjaiul dr.
Baumgarten Nándort, dr. Berger Miksát, dr.
Král Miklóst, dr. Szladits Károlyt, dr. Vámbé-
ry Ruzssemet, dr. Wittmann Ernőt, mr.
Charterist (Glasgow) és dr. Sichermann
Bernátot (Kassa). Mr. Phyllimore elnök tisz-
viselőtársai nevében is köszönetet mond az e két év
alatt beléjük helyezett bizalomért; éppoly bizalom-
mal adja át az ügyvezetést a megválasztott kitűnő
új tisztikarnak. A jövő konferencia helyére nézve a
végrehajtó-bizottság előtt két javaslat merült föl,
még pedig Londoné és Párisé. Végleges határozatot
még nem hozhattak. Bejelentette továbbá az elnök,
hogy a konferencia ünnepélyes záró-ülése dr.
Günther Antal igazságügyminiszter jelenlétében
ma délután három óraker lesz. Végül bejelentette,
hogy a király holnap, szombaton este nyolcz óra-
kor a budai királyi várpalotában fogadni fogja a kon-
ferencia tagjait. Ezután Barbey ügyvéd (Páris)
folytatta előadását a sztrájkklauzúráról, hozzászóltak:
Temperley ügyvéd, Schofield hajó-
tulajdonos, Dömjén Géza ügyvéd. Dr. Baum-
garten Nándor egyetemi magántanár, előadó, le-
írja a különböző balesettörvények intézkedéseit és
kimutatja, hogy ebből milyen kérdések állhatnak elő
a nemzetközi jog szempontjából. A másik előadó dr.
Pap Géza, a m. kir. munkásbiztosító hivatal bírása
kifejti, hogy a munkásoknak baleset esetére való
biztosítása kérdésében számos nehézség ered onnan,
hogy egyes törvényhozások az állam területén mű-
ködő üzemek és munkások között különbséget tesz-
nek ezeknek belföldi, vagy külföldi voltához képest.
A kongresszus tagjai közül mintegy 25-en megláto-
gatták ma a negyedik kerületi kapitányságot, illető-
leg annak a gyermekekkel foglalkozó osztályát. A
főkapitány nevében dr. Pekáry Ferenc főkapitányi
helyettes fogadta és üdvözölte a vendégeket, akik-
nek megmutatta az első magyar gyermekbiróság
egész szervezetét. Rottenbiller törvényszék
bíró, Karsay Sándor, a gyermekvédő liga igazga-
tója és Szilágyi Arthur ügyvéd, mint a gyermek-
ügyvel leginkább foglalkozók, szolgáltak szakszerű
magyarázatokkal a külföldi vendégeknél és a kisé-
retükben levő hazai előkelőségeknek, akik majdnem
két órai ott tartózkodás után megelégedésüket és el-
ismerésüket fejezve ki, elhagyták a dunai kapitány-
ságot. A nemzetközi jogi konferencia tagjai ma dél-
után, az utolsó ülés befejezte után a Folyam- és Ten-
gerhajózási Részvénytársaságnak az összes külföldi
állagok lobogójával földiszitett különhajóján séta-

HETI MUSOR.

Szeptember	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Főv. nyári színház
27 Vasárnap d. u. este	Liliomfi társadalom támaszai	Tosca	A tanítónő Csókon szerzett vőlegény.	100 év múlva A hollandi lány	A csaszai katonák A szerepcsó fia	—	Csókibírály A kornevillói há rangok

101. Az ügynökök most — közös megbeszélés alapján — cselhez folyamodtak. Midőn látták, hogy minden fáradságuk hiábavaló, egy blanco-ívet irattak alá a kiszemelt áldozattal, azzal az indoklással, hogy a jövőre meglegyik ily módon a czimeiket. A paraszt gyanútlanul aláírta az ívet és egy hét múltán értesítést kap, hogy a vasuti raktárban fekszik a „megrendelt” gép. Ily módon Árva megyébe egy hét leforgása alatt harmincz gépet szállított a budapesti varrógéplételek. A rózsahelyi ügyészség most kinyomozta a vakmerő és ravasz ügynököket, kik azonban oly ravaszul védekeztek — tanu az üzletkötésnél nem lévén — hogy az eljárást be kellett ellenük szüntetni. Itt az ideje, hogy a kormány a sok jóléti törvény és intézkedés között módot találjon az ilyen ravasz visszaélések megszüntetésére is, amire különben az új végrehajtási törvény — a lefoglalható dolgok megszorítása folytán — némiképpen módot fog nyújtani.

A román kölcsön. Berlii hírek szerint egy német konzorcium, melynek élén a Diskontotársaság és a Bleichröder bankház áll, megkötötte a román pénzügyminiszterrel a 70 millió frankos kölcsönt. A 4%-os amortizációs járadékot legközelebb emíszionálják. A kölcsönösszeget a románok két módfelett produktív célra fordítják: a román vasutak további kiépítésére, a konstanzi kikötő fejlesztésére.

A mezőgazdasági helyzet. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gabonaáriegyző irodájához szeptember 24-iki kelettel a következő jelentések érkeztek:

Arad. Az őszi vetési munkálatok és a kukorica törése folyamatban vannak. A kukoricatermészel a gazdák általában meg vannak elégedve, ugyisint a dohánnyerméssel. A legtöbb gondot az állatok teletetése okozza a gazdáknak, mert a takarmánytermés az egész megyében igen gyenge volt. Az időjárás száraz természetű, hűvös éjszakákkal. — **Baja.** Nappal száraz, meleg idők járnak, az éjjelek hidegek, de edig der vagy fagy nem volt. Nagyban folyik a tengeritörés és a vetés. — **Debreczen.** Szőlő szépen érik, bő és minőségileg jó termést ígér. Az időjárás a szántás-vetésre elég jó. — **Győr.** Az időjárás száraz, már két hét óta nem volt eső, ami a szántást és vetést késlelteti és nehezíti. A kukoricázatorés folyamatban van, az eredmény változatos, de általában a tavalyihoz hasonlítva, fele sincs. A szőlő szép és általában igen jó termés várható. — **Nagybecskerek.** Az időjárás az egész héten száraz volt, derűs napokkal és hideg éjjelekkel. A kukoricázatorés folyik. — **Miskolcz.** Kellemes őszi napok vannak. A kukorica szebbnek és jobbnak ígérkezik. Takarmány is lesz, ha sok nem is. — **Nagykanizsa.** A vetések legnagyobb részben folytathatók a jelenlegi szép időben. Azonban esőre már szükség volna. A szüret megkezdődött; elég jó eredmény mutatkozik, csak az árak alacsonyak. — **Nyíregyháza.** Egész héten állandóan száraz, igen szeles idő, egyszer csekély, jelentéktelen hajnali dérről. Gazdasági munkák a burgonya és kukorica betakarítására szorítottak. Szőlő szépen érik, kitűnő minőséget ígér. — **Nyitra.** Az időjárás szép őszi, napközben jó meleg van, de a reggelek és éjjelek igen hidegek. A cukorrépa kisedése folyamatban van. Szőlőtermés kielégítő, csak a szőlő czukortartalma igen kevés. — **Pancsova.** A tengeritörés némely helyen megkezdődött, jó minőség mellett 15 q-t ad holdanként. — **Sopron.** Az időjárás nagyon kedvező, de esőre nagy szükségünk volna. A szőlő bő termést ígér, cukorrépa közepesen alóli. — **Szatmár.** A tengeritörés határszerte folyamatban van, későbbi vetések azonban helyenként éretlenek, a hozam jó közepesnek ígérkezik. Az őszi vetemények, gyümölcs és szőlő jól állanak. — **Versecz.** A kukoricázatorés a jövő hét folyamán be lesz fejezve, az őszi szántást és ugarolást megkezdették. A szőlőszüret javában folyik, de új borra vevő nincsen. — **Zalaegerszeg.** Az időjárás állandóan derült és száraz, a vetési munkálatok javában folynak. A talaj a vetések befogadására még elég kedvező, azonban esőre okvetlenül szükség volna. A mult heti der a kései takarmányokban némi kárt tett.

A kisbirtokosok és a mezőgazdasági kamarák. A magyar kisbirtokosokat és kisgazdákat is élénken foglalkoztatja Darányi miniszter által a mezőgazdasági kamarákról előterjesztett törvényjavaslat. A Magyarországi Kisbirtokos-Szövetség Békésen, Szt. gálon, Mezőturon, Karczagon megtartott nyilvános népgyűlésein foglalkozott e kérdéssel, mely gyűléseinek határozatát az O. M. G. E. elnökségéhez juttatta, álláspontját pedig bő memorandumban is kifejti, melynek a képviselőház elé juttatásával Szabó István (nagyatádi) kisgazda, országgyűlési képviselőt fogja megbízni. A kisbirtokos szövetség elfoglalt ál-

lápontja e kérdésben az, hogy feltétlenül követeli a mezőgazdasági kamarák akként való létesítését, amint azt Bernát és Rubinek kidolgozták, mert ezen javaslatot, ha tökéletesnek nem is ismeri el, de a mezőgazdasági érdekképviselet kifejlődésére alkalmas kiinduló pontnak tartja. Három kifogást hangoztat azonban a memorandum és pedig, hogy: 1. Az országos kamarában kisgazdák is helyet foglaljanak. 2. hogy korlátoztassék a törvényjavaslat azon intézkedése, mely szerint egyetlenegy nagybirtokos az összes kamarai voksok felét bírhasza, akként, hogy egy birtokos szavazatainak száma legfeljebb 20 legyen, 3. végül inkompatibilitást kér statuálni arra, hogy a létesítendő kamarai vezérferfiak, titkárok, igazgatók, semmiféle oly nyereszkesedési vállalat vezetői ne lehessenek, mely a kamarákkal lesz vonatkozásban. Memorandumát Szabó István orsz. képviselő útján a kormány elé is eljuttatja és megküldi az összes országgyűlési képviselőknek s az országgyűléshez minden szervezete útján külön is felirattal fordul, javaslatát támogatása érdekében.

A berlini nemzetközi sörárpa- és komló-kiállításra újabb jelentéseket az O. M. G. E. többé el nem fogad. Erre a kiállításra az árpa- és komlóminták legnagyobb része már elküldetett és ugyancsak elküldetett a komlótermelésre vonatkozó tudományos kiállítási anyag is. A sörárpa vonatkozó tudományos kiállítási anyag néhány megkésztetett jelentkező mintáival egyetemben a napokban indítatik utnak. A magyar bizottság részéről oly sok és szép minta és oly nagy értékű tudományos kiállítási anyag küldetett és fog részben kiküldetni még Berlinbe, hogy ez biztos garanciát nyújt arra, hogy Berlinben a nemzetközi versenyben Magyarország csoportja fényesen meg fogja állni a helyét. Ez annyival inkább kívánatos, mert legnagyobb vásárlási piacunkon. Németországban sörárpa- és komló-termelésünk felől nincsenek megfelelően tájékozva. A berlini nemzetközi sörárpa- és komló-kiállításra, mely október hó 10-én kezdődik és 18-ikáig tart, a kiállítást rendező O. M. G. E. megbízásából dr. Rodiczky Jenő akadémiai igazgató és Krolopp Hugó O. M. G. E. titkár küldetnek ki.

Az osztrák államvasutársaság közgyűlése. Bécsből jelentik, hogy az osztrák-magyar államvasutársaság október hó 29-én tartja rendkívüli közgyűlését, melynek egyetlen tárgya lesz az osztrák kormány és a vasutársaság között létrejött államosítási egyezmény fölötti határozathozatal.

Németország részvénytársaságai 1907-ben. A német birodalmi statisztikai hivatal kimutatása szerint 1907-ben 5147 különféle részvénytársaság volt s ezeknek alaptőkéje 14,218,329,000 márkára rugott. A részvénytársaságok közül 302 emelte az alaptőkét 488 millió márkával. Berlinben 61 millió márká új befektetés történt s a legtöbb új alapítás az élelmiszer és élvezeti cikkek gyártására esik, ezután következnek a gépiparszerek és készülékek.

A háziipar fejlesztése. Az Országos Magyar Háziipar Egyesület gróf Batthyány Lajosné elnökle alatt vasárnap délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését Pestvármegye dísztermében. Szterényi József államtitkár, aki a társadalmi egyesület alapításában is közreműködött, az alakuló közgyűlésen nyilatkozni fog a háziipar helyzetéről és azokról a teendőkről, amelyeket a háziipar meghonosítása és fejlesztése érdekében a társadalomnak kell elvégeznie.

Az angol mezőgazdasági szakírók tegnap délután az állami kertészeti tanintézetet nézték meg. Angyal Dezső kir. tanácsos, intézeti igazgató kaulauzolta az ujságírókat s szolgált fölvilágosítással. Az angoloknak a mintaszerű intézmény igen tetszett s kijelentették, hogy az Angliában is számot tenne. Különösen köszönték Molnár István min. tanácsosnak figyelmét s gratuláltak a meglepő haladásnak, melyet a gyümölcskultúra terén Magyarország elfoglalt. Ezután megtekintették a budafoki állami pinceszemesteri iskolát, a modern pinceszemészeti intézményt a fejlett kiváló szakiskoláját. Itt Dobokay Lajos min. tanácsosnak köszönte meg a társaság elnöke Macdonald, hogy ismereteiket gyarapíthatták. Az angol társaság Wekerle miniszterelnöknél, Kosuth kereskedelmi miniszternél adta le névjegyeit a tegnapi nap folyamán.

Uj aranybánya Szatmár vármegyében. A nagybányai járásban levő Iloba községben egy fővárosi pénzügyintézet két hónap óta bányászati kutatásokat és furatásokat végeztet. Iloba község már régebben is nevezetes bányaközség volt. Arany ércben gazdag határában egész 1848-ig élénk bányáélet volt. Ekkor a bányakincstár a bányászatot beszüntette. A mostani kutatási munkálatokat Fazék Gyula bányamér-

nök, a selmeczbányai bányászati akadémia asszisztense vezeti.

Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 23-án ez volt: Bankjegyforgalom 1,901.614,000 (—20.334,000) korona, érczkészlet 1,537.952,000 (—996,000) korona, leszámítolási tárcza 512.862,000 (+682,000) korona, lombardkölcsonök 68.967,000 (—863,000) korona, adómentes bankjegytartalék 36.338,000 (+19.338,000) korona.

Székelyföld kisiparának fejlesztése. Ha meg akarjuk menteni Magyarországot a magyaroknak, első feladat az, hogy a magyar nép anyagi boldogulását minden tekintetben előmozdítsuk, gazdasági jólétét fokozzuk. Különösen fontos és életbevágó ily irányu mozgalom a határszéleken, ahol csakis úgy menthetjük meg a magyarság előőrszeit a végpusztulástól, ha existenciájukat annyira megszilárdítjuk, hogy daczolhassanak a nemzetiségi tengerrel, mely már-már elnyeléssel fenyeget. A kereskedelmi miniszterium is átlátta a cselekvés parancsoló szükségét és most a Székelyföld kisiparának fejlesztése céljából újabb tíz kisipari mintaműhelyt, létesít szakmájukban kiváló előmenetelt tanúsító és egyénileg teljesen megbízható olyan ifju székely iparosok részére, kik a Székelyföldön végleg letelepedni és iparukat önállóan üzni szándékoznak. A mintaműhely felszerelése öt éven át az állam tulajdonát képezi s csak azután, ha az illető iparos a feltételeknek mindenben megfelelt, megvélegesen tulajdonába. A pályázati kérvények a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez czimzendők és a marosvásárhelyi állami Székelyföldi Iparmúzeum igazgatóságához folyó évi december hó 31-ig küldendők.

A német birodalmi bank állása szeptember 23-án. Aktívák: Érczkészlet árfolyamképes német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben, fontját 1392 márkával számítva 1,144.476,000 (+18.428,000), birodalmi pénztárjegyek 66.095,000 (+970,000), más bankjegyek 30.284,000 (+5.352,000), váltótárcza 933.026,000 (+15.277,000), lombard követelések 62.932,000 (—8.991,000), értékpapírok 179.413,000 (+6.677,000), egyéb aktívák 156.803,000 (—21.021,000). Passzívák: Alaptőke 180.000,000 változatlan, tartalékalapok 64.814,000 változatlan, bankjegyforgalom 1,466.534,000 (+16.470,000), napról-napra esedékes kötelezettségek 810.543,000 (—909,000), egyéb passzívák 51.138,000 (+1.131,000).

Az egyetemi ifjuság a magyar iparért. A „Sorompó” ifjusági egyesület, mely a magyar ipar védelmét és a nemzeti eszme terjesztését tűzte ki célul maga elé, az iskolai év kezdetén lelkes hangú kiáltványban szólítja föl az egyetemi polgárokat az egyesületbe való belépésre. Egyben felhívja az ifjuságot, hogy kövessen el minden lehető a hazai ipar védelmére és szükségleteit magyar iparosok műhelyeiből szerezze be. Belépésre jelentkezni lehet a „Sorompó” József-körút 8. szám alatti helyiségében. A „Sorompó” legújabbán már 20 fillerre szállította le a tagsági díjat, amely összeg tisztára csak adminisztrációs költségekre megy föl. Ezzel szemben az ifjuságra az az erkölcsi kötelezettség hárul, hogy tömeges belépéssel az iparpártoló fogadalom letételével diadalra vigye az egyesülés nemes eszméit.

A luxusb vásár forgalmi eredménye. A budapesti Tattersall r.-t. telephén f. hó 20-tól 23-ig megtartott luxusb vásár eredményei a következők: Bejelentett 455 drb. felhajtott 393 drb és eladott 148 drb (34%) 1253 korona átlagáron. Az eladási árak 450—2750 korona között ingadoztak. A vásáron számos németországi, osztrák és oláhországi vevő vett részt, akik főleg a jobb minőségű lovakat vásárolták igen jó áron.

Kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa vasárnapi munkaszünetért. Nagy napra virradnak vasárnap a kereskedelmi alkalmazottak. Nehéz munka és küzdelmes agitáció eredménye a vasárnapi országos kongresszus létrejövetele. Eleinte a főnökök nem tulajdonítottak az akciónak nagyobb jelentőséget, de midőn hírül ment, hogy a kormány hivatalosan fogja magát képviseltetni a kongresszuson, a főnöki testületek is megmozdultak és részint magánértekezleteken, részint az iparkamarák útján szintén állást foglalnak az alkalmazottak követelése tárgyában. A megtartandó kongresszus az ipartörvény-tervezetnek a kereskedelmi alkalmazottakat érintő intézkedéseit lesz hivatva megvitatni. A kiemelkedő pont — amely tulajdonképpen a kongresszus összehívását eredményezte — a vasárnapi munkaidő kérdése. Ennél a kérdésnél — úgy értesülünk — a kereskedelmi alkalmazottak a legmervebb

Álláspontot foglalják el és semmi körülmények közt nem lesznek hajlandók engedni a vasárnapi 36 órás munkaszünet követelésükből. A főnökök igen nagy része, amint azt a bizottsághoz beérkezett előleges jelentések mutatják, szintén elfogadta az eszmét, csak a konzervatívok ragaszkodnak a szünet megszorításához, sőt ezek még az elvont vasárnapot helyettesítő hétköznapi munkaszünet megvalósítását is ellenzik. E csoporthoz tartoznak a temesvári összes kiskereskedők, kik semmi méltányosságot nem ismerve, teljes erejükkel agítálnak a csak délutáni munkaszünet mellett, a hétköznapi szabadidő elvonásával. Ezzel szemben a teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglaltak állást a kassai kereskedők és a kassai kereskedelmi és iparkamara, az aradi kereskedők és a kamara, továbbá a verseczi kereskedők. Nem érdektelen megemlíteni azt, hogy szeptember 8-án a szombatot tartó magyar zsidó nagy- és kiskereskedők, gyárosok és kisiparosok folyó hó 8-án Budapesten országos értekezletet tartottak, melyen az ország részeiből az érdekeltség kiküldöttjei nagyszámban voltak képviselve. Az értekezlet egyedüli tárgyát az ipari munkának vasárnapi és ünnepnap szüneteléséről szóló törvényjavaslat képezte. Erre vonatkozólag az értekezlet egyhangu határozatot hozott, melyeket feliratban a kereskedelemügyi minisztériumhoz fog juttatni, melyben a 36 órás szünet mellett foglalják állást, míg a nyitrai és más város kereskedői a vasárnap délelőtt 10 órai zárlat mellett vannak. A kongresszus iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyereményeket sorsolták ki:

- 25.000 koronát nyert: 118615.
- 15.000 koronát nyert: 49287.
- 10.000 koronát nyertek: 7397 40912 47199 50947 73080 92002.
- 5000 koronát nyertek: 1345 6906 17667 21232 67514 121397.
- 2000 koronát nyertek: 5281 16739 18127 22520 23893 25279 39627 41154 42957 52275 56685 63601 68746 68281 76444 76952 76246 78106 85047 88110 93124 95401 102106 105924 113982 114282 121054 121358.
- 1000 koronát nyertek: 4590 4757 7616 7134 10100 11544 11526 13252 13430 14868 16707 20191 29375 33307 35428 35189 40912 40533 41666 44612 46469 48006 51368 54645 56247 59561 62909 62966 64263 65388 67663 72081 73267 74818 76516 77389 77372 82961 83084 85048 87907 90492 91239 92954 96834 98710 101803 102268 107820 109557 110384 112628 113892 115572 115162 115946 124461.
- 500 koronát nyertek: 068 1473 4639 6011 6872 9899 10485 10812 11118 13059 15105 16837 16249 17212 19300 23241 24632 27462 27389 32708 33690 36062 38906 38910 38938 42888 44515 44422 45169 45471 47493 48021 48685 49148 50471 51221 53260 54956 55789 57081 58822 60043 60315 61731 63475 65849 65907 68027 70827 71232 72775 72577 72712 72540 73594 74857 76552 77154 77351 79429 80279 81603 86100 86516 90412 90415 90407 94284 94336 98679 101674 101775 104029 104103 105571 108098 112459 116742 116954 118023 118150 119281 119607 120413 124415.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek. Az osztálysorsjáték mai húzásán a Hecht-bankház r.-t. szerencsés ügyfelei az 1345 számú sorsjeggyel, mely 1/4 lett eladva, 5000 koronát nyertek. A Dörge-bankház vásárlóira ma kétszer is kisütött a szerencse napja. A 49287. sz. sorsjegy 15.000 koronát, a 47199. sz. sorsjegy pedig 10.000 koronát nyert. Mindkét szerencsés sorsjegy a Dörge bankházából (IV., Kossuth Lajos-utca) került ki.

A végrehajtási novella hatása Nagyváradon. Nagyvárad hírek szerint a járásbíróshoz óriási mennyiségű — 6669 — bejelentés érkezett, az utolsó határnapra tisztán 5000 esik. A bejelentett követelések körülbelül két millió korona értéket képviselnek. A bankok — az apróbb intézetek kivételével — nem jelentették be a nem szilárd követeléseket. Személyi hitel alapján adott kölcsön esetén, ha volt ingatlan, arra kebelezték be a követelést, ha nem volt ingatlan, felszólították az adóst a váltó beváltására s ha nem tudta, hát minden bejelentés nélkül perelték. Hozzávetőlegesen ötmillió korona erejéig kellett, hogy biztosítsák követeléseiket a nagyvárad hitelezők.

A londoni magyar kiállítás leszerelése. A londoni magyar kiállítást a jövő hónap harmadikán zárják be és nyomban hozzálátanak a leszereléshez. A kiállított tárgyak átvételére és a szállítási munkálatok ellenőrzésére a kultuszminisztérium Radics Jenő min. tanácsost, az Iparművészeti Múzeum igazgatóját, a kereskedelmi minisztérium Faragó

Ödön iparművészeti iskolai tanárt, a földművelésügyi minisztérium Krolopp Aliréd gazdasági intézeti tanárt és a székesfehérváros Ágotay Lajos iparrajziskolai igazgatót küldte ki. A műtárgyakat Londonból hajón szállítják haza, még pedig a fiúmei kikötőbe.

Kivonat a hivatalos lapból.

Szeptember 25.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Kiss János abrudbányai, Wanka Dezső mezőcsáti és Peteri Ferencz szentlőrinci járásbírói telegkönyvvezetőket, jelenlegi alkalmazásuk helyén, a IX. fizetési osztályba telegkönyvvezetőkké, Molnár János gyulafehérvári törvényszéki irodaigazgatót jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztályba irodaigazgatóvá, Timár József marosvásárhelyi ügyészségi irnokot a balázsfalvi járásbíróshoz irnokká; a belügyminiszter dr. Székfü Gyula és dr. Lutter János végzett joghallgatókat az országos levéltárhoz díjtalan fogalmazógyakornokká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Sumonja Demeter ogulini díjtalan pénzügyi számgyakornokot, állomáshelyén való meghagyással, segélydíjazás pénzügyi számgyakornokká ideiglenes minőségben; végül a fiúmei és magyar-horvát tengerparti kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke Colan Márián fűtőt révszolgárává nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Forró Ferencz nagybecskereki törvényszéki és ifj. Csebzán Lázár segesvári járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Feigelstok Miksa budapesti lakos Faludira, Vlkolinszki (Vlkolinszky) János budapesti lakos, valamint Sándor, Erzsébet, János, Aranka, Ilonka, Gyula és Mária nevű kiskoru gyermekei Véseire, Katz Farkas marosillyei lakos Budaira, Szrulovics Mayer (Miksa) ungvári lakos, valamint Margit nevű kiskoru gyermeke Szegőre, kiskoru Blum Emil nagykárolyi lakos Böszörményre, kiskoru Voroszlásák János, István és Jeremiás (Imre) ujléai lakosok Józszára, Cservenka Győző sasvári lakos Cserhalimra, kiskoru Fink Gyula nyitrai lakos Fenyőre, Csavár Albert budapesti lakos Szücsre, Kohn Nándor győri lakos Kardosra, Klein Sándor salgótarjáni lakos Rózsahegyire, Hegráth (Hegrád) József székesfehérvári lakos Hegedűsre, kiskoru Müller Rezső budapesti lakos Mihályra és kiskoru Tyrmann István és Pál budapesti lakosok Timára kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A nagyvárad posta- és távirtdaigazgatóságához a biharvármegyei Kocsuba községben betöltendő postai ügynöki állásra október hó 9-ig; a kassai posta- és távirtdaigazgatóságához az Aulai-torna vármegyében Felsőolcsváron betöltendő postai ügynöki állásra október hó 9-ig; az alsókubini pénzügyigazgatóságához adóhivatali gyakornoki állásra két hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

GYÓGYITHATÓ A SÉRVE?

A kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárminek díjtalanul zárt borítékban megküldi.

POLLITZER SÉRVAUSULATORIUM

székesfehérvári orvosi rendelő-intézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., félemlék
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

VIZÁLLÁS.

m é t e r		m é t e r	
szep. 24. szept. 25.		szep. 4. szept. 26.	
Ióna	Ehfrding 1,58 1,13 Passau 2,30 2,19 Linz 0,32 0,44 Bécs 0,35 0,40 Pozsony 1,58 1,89 Komárom 2,68 2,47 Budapest 2,14 1,98 Paks 1,80 1,64 Mohács 0,95 0,77 Tombos 3,40 3,11 Hévíz 2,70 2,62 Pancsova 1,72 1,76 Órsova 0,25 0,28 Moryvalu 0,18 0,16 Tyrnau 0,18 0,14 Szorod 0,45 0,44 Szt. Góthárd 0,11 0,10 Győr 0,19 0,10 Vasvár 1,08 1,04 Zákány 0,44 0,46 Bács 0,01 0,01 Eszék 1,04 0,97 M. Scordán 0,48 0,48 Zágráb 0,14 0,16 Szelek 0,91 0,84 Mihovicsa 0,69 0,67 Dőce 0,44 0,48 Szt. Már 0,07 0,05 Kraszná N.-Mallóny 0,42 0,43 Latorca Munkács 0,8 0,08 Lahorca Homonna 0,10 0,08 Ung Percoseny 0,05 0,04	Győr	M.-Salgot 0,25 0,20 Tókeháza 0,85 0,28 V.-Námény 0,27 0,40 Tokaj 0,02 0,02 Tiszaliréd 0,06 0,14 Szőlök 0,02 0,08 Csongrád 0,65 0,68 Szeged 0,14 0,17 T.-Bece 0,41 0,43 Tibai 2,17 2,14 Hód 1,16 1,18 Bárta 0,8 0,30 Ladócz 0,34 0,20 Safó 1,17 1,17 Hornád H.-Németh 0,03 0,08 Berettyó 0,23 0,31 B.-Ulfalu 0,24 0,28 Cuncsa 0,81 0,84 N.-Várd 0,18 0,18 Balfonyos 0,6 0,36 Fenke 0,36 0,36 Gurshone 0,62 0,62 Borosstenő 0,50 0,52 Bákcs 0,50 0,51 Gyoma 0,48 0,54 Gy.-Fehérvár 0,84 0,40 Branyicska 0,11 0,11 Soborsó 0,11 0,11 Ard 1,81 1,06 Makó 0,40 0,40 K.-Kostély 0,20 0,28 Kiszótó 0,48 0,40 Temesvár 1,11 1,11 Becskerek 0,91 0,90

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkötő Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 25.

Aránylag mérsékelt volt a kínálat, ellenben a kereslet a malmok részéről élénkebb volt és a forgalomba került 48.000 mm. 10 fillérrel drágábban került el. Rozs és tengeri változatlan, zab tartott. Ma Amerika 1 1/2 ct. emelkedést jelentett, mely kivételesen teljesen érvényre jutott nálunk, mert az üzlet hangulata különben is elég szilárd, melyhez még tetemes fedezések is járulnak; kissé későn, de valahára mégis csak belátiák a kontremínörök, hogy a mostani terminusban aligha terem részünkre babér és az e helyen oly sokszor hangoztatott hiány, mely felmondási anyagban észlelhető, még igen sok kellemtelenséget fog előidézni. A malmok már előre számítottak ezen eshetőséggel és igyekeztek minél nagyobb készletekre szert tenni, ez azonban a termelőknek és a kereskedőknek eddig csak részben sikerült és így nem áll nagy készlet rendelkezésünkre. Ez okból indokolt azon számítás, hogy a malmok majd a terminusban felmondás alá kerülő buza mennyiségét fogják átvenni annál is inkább, mert a felmondandó és az effektív-buza közti árviszony a malmoknak most is hasznára van. A hangulat tehát szilárd és későbbre még élénkebbnek ígérkezik; a többi czikkekben egyelőre semmiféle emelkedés nem mutatkozik s csak tengeri emelkedett mérsékelt arányban.

Vidéki piacok gabonaárjegyzései.

Az O. M. G. E. jelentése szerint a vidéki gabonaárak szeptember 24-ikén a következők voltak:

	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri
Arad	22.—	17.—	14.20	14.20	12.—
Baja	22.40	17.80	14.—	14.80	16.40
Debreczen	21.—	16.80	14.40	15.20	18.—
Eszék	21.—	17.—	15.20	14.60	16.—
Győr	22.70	18.70	16.20	16.20	17.40
Kassa	20.50	17.—	16.—	14.—	19.—
Léva	21.40	18.30	16.60	16.—	16.40
Losonc	21.80	17.60	16.80	16.40	17.40
Miskolcz	21.40	18.—	14.80	16.—	16.—
N.-Becskerek	21.60	17.80	13.40	13.80	16.—
N.-Kanizsa	21.80	17.90	16.20	16.10	16.60
N.-Sz.-Miklós	21.80	16.—	14.—	14.60	16.40
Nagyvárad	21.40	16.60	14.60	13.60	16.40
Nyitra	21.80	18.—	16.80	16.—	17.20
Pancsova	22.—	—	14.—	14.40	18.—
S.-A.-Ujhely	20.50	18.—	14.90	13.60	16.50
Sopron	22.—	18.—	16.50	16.60	—
Szátmár	20.—	18.—	13.60	12.80	17.—
Szőlök	21.40	14.—	14.10	14.20	16.80
Temesvár	22.—	18.—	14.80	15.—	16.30
Ujarad	22.—	17.—	14.40	14.20	12.—
Versecz	23.—	18.—	14.—	14.50	16.—
Zalaegerszeg	21.60	17.60	16.—	15.40	18.—
Zenta	22.—	19.—	14.—	14.60	15.30

A készáru piacon elkeit:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 82 kg. 24.30 korona, 350 mm. 81 kg. 24.30 korona, okt. száll. 300 mm. 81 kg. 24.10 korona, okt. száll., 200 mm. 80 kg. 24.10 korona, okt. száll., 250 mm. 80 kg. 24.10 korona, okt. száll., 1200 mm. 79.5 kg. 24.10 korona, okt. száll., 200 mm. 79.7 kg. 24.10 korona, okt. száll., 300 mm. 79 kg. 24.19 korona, okt. száll., 100 mm 81 kg. 24.— korona, 2000 mm. 80 kg. 24.10 korona, 3000 mm. 80 kg. 24.10 korona, 300 mm. 80 kg. 24.— korona, 100 mm. 80 kg. 23.80 korona, 100 mm. 78 kg. 23.80 korona, 200 mm. 79.5 kg. 23.80 korona, felső, 400 mm. 79.5 kg. 23.80 korona, 100 mm 79 kg. 23.60 korona, felső, 950 mm. 79 kg. 23.60 korona, felső, 300 mm. 79 kg. 23.40 korona, felső, üszkös, 100 mm. 77 kg. 22.60 korona, nyirkos, 300 mm. 77 kg. 23.40 korona, felső, 100 mm. 76.8 kg. 21.80 korona, felső, sárga.

Pestvidéki: 600 mm. 80 kg. 23.70 korona, 200 mm. 79 kg. 23.55 korona, 100 mm. 79 kg. 22.80 korona, hibás, 200 mm. 79 kg. 22.50 korona, üszkös, 300 mm. 78.5 kg. 23.40 korona, sárga, 300 mm. 78 kg. 23.40 korona, 200 mm. 78 kg. 22.80 korona, üszkös, 100 mm. 77.5 kg. 23.20 korona, 300 mm. 77.5 kg. 23.10 korona, 200 mm. 77.5 kg. 22.80 korona, sárga, 200 mm. 77 kg. 23.— korona, 200 mm. 77 kg. 23.— korona, 600 mm. 77 kg. 23.40 korona, 100 mm. 77 kg. 23.10 korona, 100 mm. 77 kg. 23.10 korona, 180 mm. 74 kg. 20.50 kor.

Bánsági: 800 mm. 78.8 kg. 23.80 korona, 5400 mm. 78.5 kg. 23.65 korona.

Bácskai: 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 200 mm. 79.5 kg. 23.80 korona, 100 mm. 80 kg. 23.80 korona,

Szombat, szeptember 26.
100 mm. 78.8 korona, 100 mm. Pancsova 77.5 kg. Ókanizsa Dunai: Zentai: Felsőma Erdélyi: Szeréms Rozs: 100 mm. Zab: 100 mm. Arpa: 200 mm. 14. hibás, 100 mm. Tengeri: Az árak A határ Előford Buza 1908. c. Buza 1909. c. Rozs 1908. c. Zab 1908. c. Tengeri 1908. c. 1908. 1909. 1908. 1908. 1909. 1908. sz. Kevés magasabb helyi és Délm. fejlődés vonalon Danubius 8 ment vissza ronáról 451 Forgalo 485.50 korona 564.25 korona koronán, K 122.50—123

100 mm. 78.5 kg. 23.60 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.40 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23.40 korona.
 Pancsovai: 3033 mm. 78 kg. 23.25 korona, 3070 mm. 77.5 kg. 23.40 korona.
 Ókanizsai: 4500 mm. 76.8 kg. 23.60 korona.
 Dunai: 5034 mm. 76.5 kg. 23.15 korona.
 Zentai: 5000 mm. 77.5 kg. 23.75 korona.
 Felsőmagyarországi: 500 mm. 77 kg. 22.70 kor.
 Erdélyi: 100 mm. 76.5 kg. 22.50 korona.
 Szarvasi: 400 mm. 75.7 kg. 22.— korona.
 Rozs: 100 mm. 18.70 korona, kpf.
 Arpa: 200 mm. 15.40 korona, kpf., kocstra.
 Zab: 100 mm. 16.50 korona, 750 mm. 16.— korona, 100 mm. 16.30 korona, 100 mm. 16.40 korona, 100 mm. 14.60 korona, hibás, 100 mm. 14.80 korona, hibás, 100 mm. 15.70 korona, kpf.
 Tengeri: 100 mm. 16.90 korona, kpf.
 Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.43, 11.44, 11.42, 11.51, 1909. áprilisra 11.73, 11.74, 11.72, 11.81.
 Rozs 1908. októberre 9.35, 9.36, 9.34, 9.37, 9.33.
 Zab 1908. októberre 8.06, 8.—.
 Tengeri 1909 májusra 7.34, 7.38.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1908. októberi buza	11.55—11.56
1909. áprilisi buza	11.84—11.85
1908. októberi rozs	9.36—9.37
1908. októberi zab	8.02—8.03
1909. májusi tengeri	7.38—7.39

Budapesti gabonaforgalom.

1908. szeptember 23-tól szeptember 24-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	31184	—
Rozs	7324	—
Arpa	11878	453
Zab	15014	3574
Tengeri	2407	503
Liszt	225	13628
Korpa	—	3067

Értéktőzsde.

Kevés vételkedvvel, a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel nyílt az előtőzsde, mérsékelt irányzattal. Az irányzat később lanyhult, majd helyi és Déli vasuti részvényekben élénkebb forgalom fejlődött ki. Zárlat fele az irányzat az egész vonalon lanyhult, a járadékok is mérsékeltelen estek. Danubius 8 koronával, Közuti harmadfél koronával ment vissza, Drasche papirost favorizáltak 442 koronáról 451 koronára emelkedett.
 Forgalmomba került továbbá: Leszámitoló bank 485.50 koronán, Jelzalog 437.75 koronán, Rima 564.25 koronán, Városi villamos vasut 269—268.50 koronán, Közuti 552—549.50 koronán, Déli vasut 122.50—123 koronán, Salgó 595.50 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
 Kötötték: Osztrák hitelrészvény 645.50—645.75—645.50, Magyar hitelrészvény 749.—749.50—749.25, Osztrák-magyar államvasut 696.50, Leszámitolóbank 485.50, Rimamurányi 565.50—564.75—565, Városi villamosvasut 269.—, Közuti vaspálya 531.50—562.—

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárd.
 Kötötték: Osztrák hitelrészvény 645.50—645.25, Magyar hitelrészvény 748.75, Osztrák-magyar államvasut 696.50, Leszámitolóbank 485.50, Jelzalogbank 437.75, Rimamurányi vasmű 564.25, Városi villamos vasut 268.50, Közuti vaspálya 550.—549.50, Déli vasut 122.50—123.—.
 Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitel részvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. szeptember hó végére 26—28 K.

Utőtőzsde.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 645.—, Magyar hitelrészvény 744.50, Allamvasut 696.—, Rimamurányi 664.56, Jelzalogbank 436.75, Leszámitolóbank 485.50, Közuti villamos 550.50, Városi villamos 278.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, szeptember 25. (Saját tudósítónk jelentése.)
 Az északamerikai piacok élénk tevékenység mellett lényeges áremelkedéseket jelentettek, viszont a párisi tőzsde még valamivel bágyadtabb irányzatot követett. Budapesten készárúknak és határidőkre az árfolyamok valamivel javultak s egybehangzóan ezzel az itteni irányzat is annyiban szilárdult, hogy buza ismét 5 fillérel emelkedett, de csak kisebb kötések fordultak elő a vidéki malmok részéről, a konzum ellenben a legszigorubbban tartózkodott a vásárlástól. Még csendesebb volt a forgalom rozsban, amely czikk a javult irányzatban nem részesedett. Tengeri 5 fillérel drágult, mert az ausztriai vidéki kereslet növekedett, zab ára változatlan. Árpában némi export jelentkezett s eladásra került 5000 métermáza tótfelvidéki urasági áru 10.30 koronán Nagytapolcsányra, egyébként a vidéki malátagyárosok is vásároltak, de nem jelentékeny tételeket. Az irányzat szilárd és tartólt.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 12.20—12.60 korona, marosi 11.95—12.35 kor., bánáti 11.95—12.35 korona, tótfelvidéki 11.50—11.95 korona, mosoni 11.70—12.05 korona, új déli vasuti 11.70—12.05, marchfeldi 11.35—11.85 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.60—9.80 korona, csepeli 9.55—9.75 kor., pestmegyei 9.75—9.90, déli vasuti 9.55—9.80 korona, különféle magyar 9.55—9.80 kor., osztrák 9.60—9.80 korona.

Arpa: morvaországi 9.20—10.60 kor., marchfeldi 8.70—7.90 kor., bécsvidéki —.— kor., tótfelvidéki 7.90—10.— kor., csepeli 7.80—8.70, győri —.— kor., déli vasuti 8.40—9.65 kor., tiszavidéki 7.30—8.50 kor., északmagyarországi 7.40—9.65 kor., középdunai állomások 8.30—9.— korona.

Magyar tengeri: régi 8.85—9.—, új —.— kor., cinquantin 9.70—10.—, új —.— korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.25—8.85 kor., közepes —.— kor., elsőrendű —.— kor., válogatott 8.75—9.15 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.45—8.55 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, szeptember 25. A prágai tartománygyűlésen felmerült obstrukció és a belpolitikai zavarok a mai előtőzsdén akadályozták a forgalom fejlődését, az irányzatot azonban nem fosztották meg szilárd jellegétől, mert Newyorkkal ismét magasabb jegyzések érkeztek és a német vaspaczról is jobb jelentések érkeztek. Ez utóbbiak az alpesi bányarészvények és rimamurányi részvények árfolyamait emelték. A hitel- és államvasuti részvényeket elhanyagolták. A déli tőzsde kezdetén déli vasuti részvények berlini arbitrás-vételekre javultak. A piac nyugodt volt és ezt a jellegét később is megtartotta.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 645.50, Magyar hitel. 747.—, Länderbank —.—, Allamvasut 696.75 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 120.50 —.—, Alpesi bányatársulat 673.—, Rimamurányi —.—, Májusi járadék 96.25, Magyar koronájár. 92.75, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 185.—, Német márka 117.42.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 645.—, Magyar hitel 747.—, Länderbank 440.—, Unio-bank 551.—, Allamvasut 696.50, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 123.50, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 672.75, Májusi járadék 96.25, Magyar koronajáradék 92.75, Török sorsjegy 185.—, Német márka 117.42, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 565.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, szeptember 25. (Osztrák értékek zárlata.)
 4*2 százalékos papír-járadék 96.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.70, 1860-as sorsjegy 152.—, Osztrák hitelsorsjegy 472.50, Angol osztrák bankrészvény 291.50, Bécsi Bankverein 518.50, Osztrák-magyar bank 1750.—, Déli vasut 121.75, Dunagőzhajózási társ. 1004.—, Dohány rész. 394.—, Cs. k. arany (vert) 11.32 Német bankv. 117.40 Osztr. Lloyd 433.—, 4.2 száz. eztst. jár 96.05—99.15, Osztr. koronajáradék 96.25, 1864-es sorsjegy 261.25, Osztrák hitelintézeti részvény 644.—, Union-Bank 551.—, Osztrák Länderbank 441.—, Osztrák-magyar államvasut 696.—, Elbavölgyi vasut 450.—, Alpesi részvény 671.—, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 239.42, Lipótkohó 431.—, Töröksorsjegy 184.95, Tartózkodó.

Bécs, szeptember 25. (Magyar értékek zárlata.)
 4 százalékos arany-járadék 111.—, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 144.40, Magyar hitelbank részvény 746.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 482.—, Rimamurányi 564.50, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 402.50, Magyar koronajáradék 92.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 185.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelzalogbank 435.—, Magyar keresk. bank 33.70.

4.30 korona, 300 mm. 81 kg. 24.10 korona, okt. száll. 200 mm. 79 kg. 4.— korona, 80 kg. 24.10 mm. 80 kg. na, 200 mm. 5 kg. 23.80 ső, 950 mm. g. 23.40 ko. 2.60 korona, ső, 100 mm. korona, 200 2.80 korona, ső, 300 mm. 8 kg. 23.40 ső, 100 mm. 3.10 korona, mm. 77 kg. na, 600 mm. korona, 100 20.50 kor. rona, 5400 na, 200 mm. 3.80 korona,

BRÁTAY
SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB

Nélkülözhetetlen háziszser!

■■■

KAPHATÓ MINDENÜTT

■■■

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

ASOK

ak mellett elég...
vezetesebb for...
valamivel ja...
edvesen érkező...
minőség felkül...
még csak szór...
nég nem indult...
szintén vad jó...
ező árakon he...
makói hagy...

lődi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.
Zöldszőlők: Burgonya (vagonáru) sárga 6.50-8.- K. rózsas ujj 6.-7.- K. fehér 5.-
6.- K. kifli 8.-10.- K. sárgarépa 8.-10.- K. petrezselyem 8.-16.- K. vöröshagyma makói 15.-18.- K. közönséges hazai 10.-12.- K. fokhagyma 30.-32.- K. káposzta 5.-7.- K. 100 kg.-ként. Burgonya, új -.-.-, K. kalarábé -.-.- fill, spárga solo K, közép -.-.- K, leves - f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes -.-.- K, kifejtett -.-.- K, zöldborsó hüvelyes -.-.- K, kifejtett -.-.- K. Paradicsom 12.-14.- K 100 kg.-ként. Uborka salátának 8.-10.- K, ecetbe 1.-1.40, savanyítani 1.20-1.60 K 100 darabonként.
Gyümölcsfélék: Szőlő - .20-40 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, jonathán, Törökbálint, batul stb.) -.- K, másodrendű 30-40 K., harmadrendű apró áru 10-20 K. Körte elsőrendű - .60-1.- K, másodrendű 40-60 K, dió I. 40-60 K, II. 30-40 K. Vegyesáruk: Méz -70.-94.- K, gyümölcslé -.-.- K, gomba friss -.-.- kilogrammonként.
Továs: bácskai 90-92 K, erdélyi apróbb áru 88-90 K.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, szeptember 25. Felhajtott: 892 drb élő borju (közte 63 rugott), - drb leölt borju, - drb növendékmarha, - drb élő bárány, - drb leölt bárány.
Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 86-94 fillér, kivételesen 96-194 fillér; középminőségű élő borjúkért 74-84 fillér; leölt borjúkért -.- fillér; slány és rugott borjúkért 30-60 fillér, növendékmarháért -.- fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért -.- korona, leölt bárányokért -.- korona páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak változatlanok maradtak.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.
Budapest, szeptember 25. (Hivatalos tudósítás) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) 124-125 fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) -.- fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 124-125 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 125-126 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 126-128 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölüli sulyban) -.- fillér, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) -.- fillérig.
Sertéslétszám: 1908. évi szeptember 23. napján volt készlet 36901 drb., 1908. szeptember hó 24-én felhajtott 309 darab, 1908. szeptember 24-én elszállított 224 darab, 1908 szeptember 25. napjára maradt készletben 36986 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, szept. 25. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1020 darab sertés, 48 darab süldő, 2 darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 1295 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz, össze-

sen 2315 darab sertés, 48 darab süldő, 2 darab malacz. Eladatott 1267 darab sertés, 33 darab süldő, 2 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1048 drb sertés, 15 darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 96-100 fillér, ételsulylevonással -.- fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr-ig, 91-96 fillér, ételsulylevonással -.- fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül -.- fillér, ételsulylevonással 118-128 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kgr-ig -.- fillér, ételsulylevonással 118-130 fillérig, könnyű 220 kg.-ig -.- fillér, ételsulylevonással 120-130 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül -.- fill-ig, könnyű -.- kgr-ig. Belföldi süldő 110-112 fillérig, horvát süldő -.- fillérig. Malacz 110-112 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendőek. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. szeptember 25-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:
Hazánkban az idő megtartotta száraz jellegét és a hőmérsékletben sem történt lényeges változás; a maximum: Fiumében, Eszéken, meg Versezen 23 C° és a minimum: Sopronban 2 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:
Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható.

Állomás	Legnagyobb mín.	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szél irány és erője	Felhőzet	Hőmér-séklet	
					max.	mín.
A.-Szalóna	67.3	7.8	N	3	17	5
Ungvár	64.0	9.1	N	3	19	7
Kőszár	68.3	4.5	N	1	16	3
Losonez	65.6	7.0	E	1	19	4
Ógyalla	64.3	7.8	E	1	22	3
Budapest	65.4	10.0	N	1	20	9
Herény	64.8	5.7	N	0	19	5
Keszthely	64.7	10.0	N	0	19	4
Pécs	64.9	9.6	N	0	20	8
Zágráb	64.8	9.9	S	1	20	8
Pünye	69.7	15.0	N	1	23	13
Szeged	65.0	11.2	S	1	20	10
Temesvár	65.2	9.4	S	1	20	9
Nagyvárad	64.8	13.3	SE	1	21	9
Kolozsvár	67.5	7.9	E	1	18	5
Nagyvárad	66.3	6.2	S	1	18	4
Szalón	67.5	11.5	SSW	1	18	8
Eger	67.4	8.4	NW	1	21	6
Arvad	67.2	7.2	E	1	16	4
Selmeczbánya	67.0	9.0	E	1	17	6
Románó	67.4	8.9	E	1	19	7
Magyar-Óvár	67.3	5.3	W	1	20	2
Sopron	67.2	8.2	N	0	23	6
Debrecen	67.1	16.4	N	4	22	13
Kecskemét	67.0	10.1	N	4	21	6
Órosháza	66.9	8.8	NE	1	20	10
Arad	66.8	11.3	S	2	20	7
Zsombolya	66.7	13.2	SE	4	21	11
Versce	66.6	9.4	NE	2	23	15
Orsova	66.5	17.3	SW	3	19	11

EGYETERTÉS

politikai napilap.
Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

A törvény követelményeinek megfelelő

Alföldi fehérkeresztes

Sósborszesz

a legáltalánosabban kedvelt és nélkülözhetetlen háziszor, igen számos esetben kitűnő szolgálatot tesz, mert erősítő! üdítő! edző!

Barack-pálinka

közkedvelt ital.

Radial Elixir

kitűnő gyomorkeserű páratlan hatása!

Gyártja:

az Alföldi Cognacgyár r.-társaság

KECSKEMETEN.

Mindenütt kapható!

Tessék mindenütt csakis eredeti

Alföldi Cognacgyár Kecskemét gyártmányt kérni.

Pénz	Áru
298.-	302.-
385.-	395.-
259.50	260.-
320.-	330.-
3995.-	3000.-
284.-	294.-
216.-	220.-
564.50	565.-
420.-	424.-
415.-	420.-
515.-	520.-
375.-	380.-
305.-	310.-
330.-	330.-
780.-	820.-
5000.-	5200.-
410.-	430.-
475.-	485.-
2800.-	2800.-
1800.-	1850.-
340.-	350.-
340.-	345.-
1770.-	1780.-
371.-	373.-
399.-	399.-
625.-	635.-
945.-	1045.-
403.-	407.-
550.50	551.-
316.-	320.-
298.50	299.-
70.-	73.-
187.-	188.-
121.75	122.25
100.-	1010.-
356.-	360.-
295.-	300.-
401.-	405.-
696.-	696.50
415.-	420.-
20.-	22.-
21.-	23.-
492.-	502.-
190.-	200.-
7.80	8.30
10.-	12.-
10.-	12.-
23.-	25.-
27.-	29.-
51.-	55.-
475.-	485.-
197.-	207.-
11.35	11.40
11.27	11.30
19.08	19.14
19.08	19.14
23.47	23.55
17.35	17.60
95.275	95.57
95.30	95.60
2.52	2.53
94.75	95.60
30.325	30.75
7.85	11.65
95.80	95.90
95.275	95.57

ÉLŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN
BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körút 29.sz.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 PÉNZSEL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

KÜLÖNFÉLÉK.

Madár-mese . . .

Élt valahol egy cifra páva,
Fejét nagy büszkén hordta
S élt ott egy kis dalos madárka.
Ez dalait — csodák csodája:
A pávának dalolta . . .
Hasztalan szólt a csacska ének,
Nem értette a páva.
Dalos madárnak nincsen péuze
S amikor kérő jött eléje,
Csak arra volt egyetlen gondja:
Hogy ékes-e ruhája? —
Egy kis veréb is élt e tájon,
A pacsirtát szerette.
Virágos, lombos, árnyas ágon
Mindig csak dalait leste.
S hallott szerelmes édes szókat,
Miket egy pávának dalolnak . . .
A kis madárka egyszer éjjel,
Mikor a légben szerteszéjjel
Édes szerelem támad,
Amikor tánczot lejt a felhő
S szerelmesen az esti szellő
Czirógatja a fákat,
Reményét veszítve ült a lombra,
Ahol a kegyetlen pávának
Szerelmes dalait dalolta
A pacsirta.
S megnyílt a kis verébnek ajka:
— Tudom, hogy nem szeret a párod,
Tudom, hogy mégis jöttél várod,
Tudom, hogy néki szól az ének —
Hallgass meg mégis, arra kérlek.
Látod a szürke kis verébnek
Nem csendül ajkán pajzán ének,
Nincs cifra tolla, nincs ruhája,
Csak szíve van, csak — ezer álma!
Szeretek hiven s kinevetnek . . .
Eljöttem hozzád lombos ágra,
Kit szintén elhagyott a párja. —
Szeress hát. — Nem, csak szánj meg engem,
Akit szörnyen megvert az élet.
Ne üzz te is a szenvedésbe,
Azért, mivel szeretlek téged . . .
Az életben már ez az átok;
Hogy én a szerelmedre várok.

Enyhülést esdek, — rám nem hallgatsz,
Szerelmes dalra nyílik ajkad
S míg másra vársz — míg jöttöd'várom,
Téged is épp úgy kikacagnak . . .
Igy kell a fellegek közt szállni — —
Igy kell örökké folyton várni
És lassan tovaszáll az élet,
Pedig tudnék dalolni szépet.
Fogadd el, amit sirva adnak,
Mentsél meg engemet a dalnak! . . .

Tánczot lejtett fönt a sok felhő,
Szerelmesen szállott a szellő
Virágok közt a rónaságon,
Miként szerelmes balga álom:
S amint kiért virágos rétre,
Ráírta minden kis levélre,
Hogy páriát nem találja senki . . .
A kis veréb hiába hívta:
— Kaczagva szállt el a pacsirta . . .

Fodor Rezső.

(A betörőkirály laboratóriuma.) Az angol betörővilágban jól ismert Thomas Rice Reid, a betörőkirály, akit a napokban Glasgowban 14 évi kényszer-munkára ítétek, méltán viselte ezt a hangzatos címet, mert vállalkozásaiban nem elégedett meg a tucatzetörőkről évszázadok óta közhasználatnak örvendő, de a mai kor, illetve a mai betörések igényeinek már meg nem felelő primitív eszközökkel, hanem felhasználta a technika és a kémia összes vívmányait. Betöréseire saját automobilián járt el. Saját házában mintaszerűen felszerelt laboratóriumot rendezett be, amelyben gyakorlati irányban hidrogén-gázokkal kísérleteket végeztek, mert sok évi betörőmunkássága közben arra a tapasztalatra jutott, hogy a dinamitnak apróbb robbantásokra való alkalmazása részben veszélyes, részben pedig nem eléggé megbízható. A laboratóriumban egész sereg különféle tolvajlámát is találtak, továbbá külön berendezéseket, amelyek a hanghatások gyengítésére szolgáltak. Finom és drága műszerekből pedig egész műhelyre valót tartott a betörők e doyenje, mert betörési vállalatának és laboratóriumbeli kísérletezéseinek mindig a legkézzelérhetőbb, a legjobb és a legbiztosabb módszereket követte.

(A színes ing.) Körülbelül egy hónappal ezelőtt egy angol orvosi szaklap, a „The Lancet”, erősen kikelt a színes ingek ellen, mert egészségügyi szempontokból felette veszedelmesnek találta. Azt írta, hogy a színes ingeken kevésbé látszik meg a szeny,

amiért azután mindenki a rendesnél tovább viseli, és hogy ezalatt tömérdek bacillus ragad rá, amelyik felette veszélyezteti az ember egészségét. A „The Lancet” közleménye élénk vitatkozásokra szolgáltatott alkalmat és különösen az amerikai szaklapok keltek védelmére a színes ingnek. A Newyorkban megjelenő „Medical Times” joggal hangoztatja, hogy a színes ing sem veszedelmesebb, mint a fehér ing, hacsak a festékanyag nem tartalmaz káros anyagokat, mert ural ember a színes inget sem fogja tovább hordani, mint a fehérét. A „Lancelot” különben sokkal jobban tenné, hogyha egyáltalában nem avatkozna a divat és az esztétika dolgába, különösen akkor nem, ha úgy sem ért hozzá. Miután a „Lancelot”-t a „Medical Times” emigy letorkolta, a bacillusoktól rettegő emberiséget következőképpen nyugtatja meg: „A bacillusoktól való rettegés valóságos nevelésessé kezd válni. Minden ruhadarabon, minden használati tárgyon, pénzen, könyvön, újságon bacillusokat fedeznek fel. Hiszen ha ennek a sok veszedelemnek csak tizedrésze is igaz lenne, már régóta egyetlen egy ember sem élne a világon.”

(A japáni tanító.) Európai szabású fekete nadrág, fekete szalonkabát, fekete nyakkendő, európai bőrczipő, a fején kemény fekete kalap, vagy czilinder. Ez a tanító mindennapos öltözete, legyen bár a falu legutolsó néptanítója, avagy egyetemi tanár Tokióban. Az egyetemi s felsőiskolás hallgatók fekete egyenruhát viselnek, rövid kabátta, sárgaréz cse-resznyevirág gombbal. Katonák sapkájukon egy latin betű mutatja, hogy mit hallgatnak. Például M. (medicine) orvostanhallgatót jelent. A japáni tanító megartja tarka kimonóját, csupán a fölé köt magasan a mell alatt egy kemény szövetű lila vagy bíbor-színű szoknyát, mely kétoldalt a kötéstől lefelé a szoknya egy harmadáig nyitott. Európai czipőt visel és simára fésült fekete haját fonás nélkül egyetlen kontyba csavarja, melyet hajtával erősít meg. Szakasztott ily módon öltözködnek az összes iskolásleányok, akiknek egyetlen díszük a hajba kötött, vagy tűzött színes szalag. Aki a „Mikádó”-operettből ismeri a három kis iskolásleányt, az bizony családott arcot vágna ez iskolásleányok láttára. De azért ezek is végtelen kedvesek, amint az iskola felé tipegnek, persze folyton csvevege, akár európai testvérük, kezükben szorongatva kendőbe kötött könyveiket és lóbálva a selyem csipkezacskóban levő kis alumínium tartót, amelyben a szünet közben elköltendő reggeli van.

A FEKETE GYÉMÁNT

— REGÉNY. —

Irta: FRED. VILLER.

16

— Azt meg kell mondani, hogy ez példás jelentés, Monk ur; ezt mind az emlékezetében tartotta minden feljegyzés nélkül?
— Azt hiszem, nekem ebben a tekintetben különös képességem van, főkapitány ur; akkor zavarodom meg, ha többet jegyzek fel a leg-szükségesebbnél. Sokkal világosabban látom, ha az emlékezetemben dolgozok fel mindent.
— Igen, igen, mindenkinek megvan a maga bizonyos módszere. Az tény, hogy nagyon hasznos ez a tehetség egy detektívnél. De mondja meg nekem, hogyan tudja minden egyes alkalommal a pontos időt megmondani? Mert bizony nem mindig lehet megbizni a házi órákban.
— Véletlenül ebben az esetben több bizonyítékkal szolgálhatok: az öreg Frick pompás zseb-kronométer tulajdonosa, amelyre különben nagyon büszke, mert percnyi pontossággal jár. Éppen Jürgens eltávoztása előtt azt a megjegyzést tettem, hogy az elefánt fejében levő óra vajjon teljesen megbízható-e, — éppen a gyémánt felett levő polczon van a helye. — Azonban az óra percnyi pontossággal mutatott; az összehasonlításnál ez volt az eredmény. Ezzel tehát pontosan megkaptuk az időt. Továbbá Frick naponta hat órák kapja a délutáni teáját. A cseleedség ebben a tekintetben rendkívül pontos, mert az öreg módfelett szigorú. Végül Iversen megnézte az órát, mikor Hovell ur távozott, hogy lássa, vajjon idejében érzék-e a vonathoz. Hovell ur ekkor azt jegyezte meg, hogy hét óra már elmúlt tíz percczel és ekkor egyezett Iversen órája a Hovell ur órájával. Így tehát csak néhány percnyi tévedés lehet épp az időpontot illetőleg.
— Igen, látom . . . A zálogházakban és ék-

szerezéseknél való kutatás miféle eredménnyel járt?

— Sajnos, mindeddig semmi eredmény és én azt hiszem, nem is lesz.

A kapitány bólogatott a fejével. Egyikünk sem szólt egy szót sem; de mindketten megjegyeztünk abban, hogy a tolvaj, akinek számtalan más értékes és könnyen értékesíthető tárgy akadt a keze ügyébe, bizonyos okokból lopta el a teknősbékát, mert annak értékesítése könnyen a nyakát szeghette volna.

— Tudom, hogy a vizsgálatát még nem fejezte be, — szólt élénken a kapitány, — de igazán érdekes következtetéseket lehet vonni, vajjon ki lophatta el a gyémántot. Öreg családnak képelem magam, aki hallja a trombitát megharagolni, — igazán kedvem van a következtetésekhez. Az ön nézete szerint kinél lehet a gyémánt?

Láttam, hogy feljebbvalóm vágyat érez, hogy az ügyet fontolóra vegye és én sem tudtam megállni, hogy meg ne tegyem a magam észrevételeit, bár az ügy ilyen állásánál fogva még nagyon kevés kedvem van hozzá.

— Ahogyan a dolgot fontolgtatjuk, csak öt személy jöhet szóba, aki a gyémántot elvette, — szóltam én, — a kertész Iversen, Hovell ur, a komorna, a szakácsnő és szobaleány. Ezen személyeknek öt órától fél nyolcz óráig szabad bejárásuk volt a kertbe s e szerint a muzeumba is.

— Ön megfeleldezik két személyről, Monk ur!

A főkapitányra bámultam.

— Elfelejté az öreg Fricket és az unokahugát.

A kapitány mosolygott és én is igyekeztem mosolyogni, de a mosolygás szinte ráfagyott az arcomra és valami kellemetlen érzés vett erőt rajtam.

A főkapitány alkalmasint észrevette ezt, mert így szólt:

— Persze, én tisztán teoretikus szempontból beszélek. A rendőrtisztviselő ábcézéséhez tartozik, hogy mindaddig, míg a bűnöst meg nem találta, mindenkiben gyanakszik.

— Nem mindenkiben, főkapitány ur!

Éreztem, hogy nagyon komoly hangon be-

szélek, sokkal komolyabban, mintsem ez beleillene a tréfás hangulathoz, melyben feljebbvalóm az egész dolgot tárgyalta. De nem bírtam leküzdeni azt a rossz érzést, amit Sigrid nevének említése bennem előidézett.

— Talán igaza van, Monk ur. De mondja csak, mit tart ezen Hovell Reginald nevű urról?

A kapitány, úgy látszott, a beszédnek más fordulatot akart adni. Észrevehette, hogy bizonyos pontban réám nézve ez a tárgy kínos volt, így feleltem:

— Értem, kapitány ur, hogy a figyelmemet reá tereli. Öt órától hét óráig elég ideje volt, hogy a gyémántot magához vegye és ezzel együtt a házat elhagyja. Reá nézve nem járható veszélylyel a muzeumba való menés, még ha valamelyik szolgál észre is veszi, nem okozott volna feltűnést, mivel ő mintegy a Frick-családnak tartozónak lesz tekintve. Ez az érem egyik oldala. A másik oldal ez: Hovell ur minden tekintetben kifogástalan uriembernek látszik, aki a Frick-családdal szoros baráti viszonyban áll és végül vagyonilag olyan helyzetben, hogy nincs szüksége a gyémántot, vagy más hasonló tárgyat ellopni.

— Ezt egészen biztosan tudja?

— Saját adatai után itélek és az öreg Frick bemondatai után; különben ma reggel Vendel bankárnál voltam — annak idején én ajánlottam Hovell urnak ezt a tekintélyes bankár-czéget — és a főnököt bizalmasan megkérdeztem, miként áll Hovell számlája. Tudomásomra adta, hogy az illetőnek jelenleg 300—400 font Sterling tőkéje van még a bankban. Ez annak az összeg pénznek a maradványa, amit magával hozott és a bankárnál letétbe helyezett, azonkívül Hambro és fia cég Londonból azt az utasítást írta, hogy számlájukra Hovell urnak 2000 font Sterling hitelt nyújthatnak.

— Na, vélte a főkapitány, — szeretném, ha nekem volna ilyen hitelem a bankban. Ez legalább nagyon valószínűvé teszi, hogy az angol nem vette el a gyémántot.

(Folyt köv.)

S

Szor

Nemzeti

A társadalom

Számú 4. fejezet

Henrik, Fordító

Szem

Bernik, konzul

Bernik, a feleség

Olaf, a fiók

Mária, a konzul

Tönnescu Janos

Hossei Lóna

Tönnescu Vilmos

Rönd

Rummel

Tofi Dina

Krap

Rummel

Kezdet

II. Kir.

Sieg

Opera 3. felv.

Wagner

Siegfried

Mimo

A vándor (Wol)

Erd

Alberich

Fahner

Erdmülla

Erdi madár h

Kezdet

Magyar

A nag

Enekes vizitál

Calky Gergely

padra alkalm

tenjét szor

Sz

Szeregy gróf

Marta

Piroka

Báró Orkényi

Gróf Szeregy

Gr. Orkényi K

Kozla

Lanzó Szeregy

Tótoka Szilárd

Kezdet

Fővárosi m

Boc

Nagy operett

F. és Gené E.

Lajos, zenéje

F

Kezdet

Fov

WALDMAN

Zajos sike

Ab

Továbbá:

BA

vált

Jegyelvöl

A tőlkeribe

RÉM

József

Esterkint

Egy szính

vasora

kenyerr

IPJ.

VI. ke

A

Méréskelt

BEK

Ms. szomi

XXII. H

CH

Nagy kiáll

kuszban, k

The 3 St

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1908. szeptember 26-án

Nemzeti Színház

A társadalom támaszai. Színmű 4 felvonásban. Írta Ibsen. Fordította: Lázár Béla. Személyek: Bernik, konzul; Bernikné a felesége; Olai, a fiók; Mária, a konzulnő; Tónnescu Janos; Hossai Lóna; Tónnescu Vilmos; Rámond; Hummal; Toif Dina; Rummelné; Gál; Fal Sz.; Tompa n. n.; Cs. Alsözghi; Csillag T.; Hajdu; Pelhos; Bartos; Veradi A.; Gabányi; Helvey L.

Vilgszínház

Diákélet (Alt-Heidelberg). Színmű 5 felvonásban. Írta: Mayer-Förster Vilmos. A herceg; Haugh; Passarge; Jüttner; Lutz; Delev; Bilz; Ruderné; Dórfelné; Katicza; Schöllerman; Tanay; Balassa; Kaszáltsky; Szilágyi; Tihanyi; Fonyósy; Makrócsy; Rónaszéki I.; Harmat; Sarkadi.

II. Kir. Operaház

Siegfried. Opera 3 felvonásban. Írta Wagner Richard. Személyek: Siegfried; Mímó; A vándor (Wotan); Erda; Alberich; Fafner; Brünhilda; Erdel madár hangja; Payer M.

Királyszínház

Hollandi lány. Nagy operett 2 felvonásban. Szövegíró: Paul Rubens és Austen Hergen. Zeneíró: Paul Rubens. Fordította: Brody Miksa. Személyek: Paap Adrien; De Coop, hadnagy; Van Vuyt, karmester; Hook, pálinkagyáros; Saly, leánya; Fiedonokai; Snappz, gyárvezető; Mina, szakácsnő; Stinksz Simon; Szirmai; Dobos; Király; Hoross; Petráss S.; Kassai E.; Papir; Pálmay I.; Némot.

Magyar színház

A nagymama. Enekes vizitáció 3 felvonásban Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád zenéjét szerző: Máder Rezső. Személyek: Szeregy grófné; Mária; Piroška; Báró Orkényi; Gróf Szeregy; Br. Orkényi Kálmán; Kozta; Langó Szeráfina; Tótoka Szilárd; Blaha L.; Ötvös G.; Hornyik; Csizsér; Pap; Raskó; Körmendi; Marosi A.; Dobi.

Várszínház

Apolló - Projektográf. TELEFON 68-39. Szerelmi vallomás. - Féltekeny anyós. - Szerelem és kötelesség. Gyémánt-tolvajok. Az ördög hatalma. - Kerekkes korcsolyák. - Papucs-hős. - A felkelő nap gyermekei. - Páris és vidéke. - Biba után vagyon. - Hadihajók gyakorlata az olasz király jelenlétében. - Alpesi ünnepségek. - Világi a varietében.

Fővárosi nyári színház

Boccaccio. Nagy operetta 3 felv. Írták: Zell F. és Genée E. Fordította: Evva Lajos, zenéjét szerző: Suppé Ferencz.

Zárva

KEZDETE: 6 órákor

BUDAPESTI CABARET BONBONNIÉRE Teréz-körút 28.

Minden este 9 és 1 negyed órákor! A néma vadótt (szajos sikertű bohózat). BERTA PANAMAJA 100-ik jubileári előadása. (Színpadi paródia. Dr Szalay, mint Rott, Kóvári, mint Nagy Endre! - Mортévesztésig hű művészek imitációk). László Rózsi (4 u. cabaretszámmal). Kóvári Ilon, Antal Erzi, Csabai Zsófi, Sugár Edith, Rát-kay Márton a (Királyszínház tagja, mint vendég.) Kóváry Boross, Szalmáry, Kabók 3 kis darab - 20 új cabaret szám. Conférencier: Dr. Szalay József (Grünbaum-imitáció budapesti idegenvezető). Jegyek: 6, 5, 4 és 3 kor-ért Kontius tőzsdéjében, Andrássy-ut 29. Bárdnál (Kossuth a 109.-u. 4.) és a Cabaret pánztáránál.

GLADIS-KÁVÉHÁZ

Rottenbiller-utca 10. (Óvoda-utca sarkán.) Minden este Telefon 105-69. TATAI BUS FERI senekara hangversenyez. - Fényes amerikai berendezés. - Külön értékesített helyiségek. - Szolid árak. A szervezett munkások szövetségének körve, tisztolattal SZATMÁRI, kávé.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTH SANDOR. Budapest, Révai-utca 18. sz. Az előadás kezdete fél 9 órákor Ma! fél 10 órákor! Ujdonság! A műlövés. Behozat, írta: Tábori Emil. Rendező: Rott Sándor. Továbbá: Tú k Berta, Nanou, Zöldi Márton, Gerő József, ugyanint Trebitsch Sándor mint török náremór. Végül 11 órákor DER LUFTTURNER Nappali pénztár d. e. 9-1ig és d. u. 3-6-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú tánc attrakciók. - Kezdeke fél 12 órákor -

Kalap Király

A lelegezansabb ősi ujdonságok megérkeztek, a nagyérdemű közönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányu 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Nálunk vásárolt kalapok ingyen vasaltatnak. Különös gondot fordítunk műhelyünkben Hárs-ut 33. noi kalapok átalakítására. Bocsos pártfogásért esedezünk Osztermann és Stern kalapos mester Szigorúan szabott árak! Eskü-ut 6. (Klotild palota.)

BUTOR

legnagyobb választékban, a legmodernebb követelményeknek megfelelően, szigoruan szolid kivitelben, teljes polgári- és urasági lakás berendezések coulans feltételek mellett kaphatók: Sárkány J. butoriparosnál Budapest, Erzsébet-körút 28. (Zion-palota) raktár és műhely.

600.000 korona nyerhető

október hó 5-én 1 drb Pesti Hazai Tkp. sorsjeggyel. Kapható 40 havi 3 kor. 50 fillér részletfizetésre. Az első részlet beküldése ellenében kiadom a sorsjegyszorozat és számai tartat. azo részletivet azonnali játékkal. Az első 2 havi részletnek egyszerre való beküldése esetén a 3-ik részlet ingyen nyugtáztatik. Fleissig Sándor bank- és váltóüzlete Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.

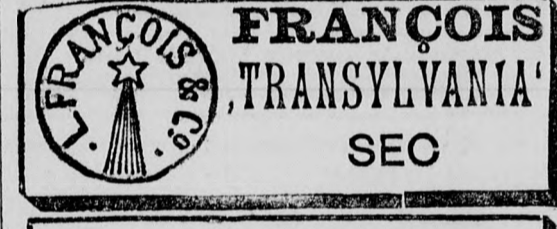
Ujabb óvás!

Balassa Ferencz urtói a »Jó étvágyat« gyomor-erősítő likőr készítőjétől a következő nyilatkozatot kaptuk: Tek. Zwack J. és társai cs. és kir. udvari szállító uraknak Budapest. Önök ellenem védjegybitorlás miatt feljelentést tettem, mert az Önök számára védjegyezett és az »UNICUM« gyomorerősítő-likőr palackján használt vöröskereszt védjegyhez hasonló vignetával hoztam az én áru-mat forgalomba. Miután az első bíróság engem elítélt, fellebbezésem elintézése előtt, Önök az én kérelmemre közismert és általam teljesen méltányolt előzetes engedéllyel a büntető eljárás folytatásától elállottak. Ezzel kijelentem, hogy a kifogásolt vignetát többé használni nem fogom s a már forgalomba levőket a legrovidebb időn belül a forgalomból kivonom. Budapest, 1908. szept. 21. Kiváló tisztelettel Balassa Ferencz s. k.

Ezt azzal a kéréssel adjuk a t. közönség tudomására, »UNICUM« vásárlásánál saját érdeké-hogy az »UNICUM«-ben a vörös kereszt véd-jegyre és arra különösen figyelemmel lenni szivesked-jék, hogy az Unikumot osakis mi gyártjuk. Zwack J. és társai cs. és kir. udvari szállítók BUDAPESTEN.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő és raketjavító. MACHER REZSO sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3. szám. (Az udvaron)

Női ruha divat-kelme eladás Oriasi készletünkben 120 cz. széles őszl angol kelmét méterenként 42 krtól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4 frtíg árusítunk. Rosenberg és Quitt női divat, szőnyeg és vászon árak nagy áruháza. Budapest, VI. Király-utca 32. Telefon 528. Alapított 1895

„LICEUM” Andrássy-ut 13. sz. alatt nyelv-, rajz- és táncoktatás.

- 1. Német nyelv egész évre 100 K. Fizethető félévi 50 K.-ás, v. havi 10 K.-as részletekben. Beiratási díj 1 K.
2. Angol nyelv egész évre 150 K. Fizethető félévi 70 K.-ás, v. havi 14 K.-as részletekben. Beiratási díj 1 K.
3. Francia nyelv egész évre 120 K. Fizethető félévi 60 K.-ás, vagy havi 12 K.-as részletekben. Beiratási díj 1 K.
4. Külön rajz egész évre 30 K. Fizethető félévi 15 K.-ás, vagy negyedévi 7-50 K.-as részletekben. Beiratási díj 1 K.
5. Külön svéd torna egész évre 100 K. Fizethető félévi 50 K.-ás, vagy havi 10 K.-as részletekben. Beiratási díj 1 K. (csak 5 és 14 év között.)
6. Tánc. Két kurzus: (okt. 15--jan. 1.) (Jan. 1.--márc. 15.) 30 K. Beiratási díj 1 K. (csak 5 és 14 év között.)
7. Zene prospektus szerint.
Atánokurzusra járók nagy számánál fogva kérésük mielőbb jelentkezni.

ÖNKÉNTÉSEK

felszerelését jutányos áron vállalja el, a jó hírnevéről ismert egyenruházati intézet JELINEK EDE ÉS TÁRSA BUDAPEST, IV., Kiggyó-tér 1. (Királyi bérpalota.) Árjegyzék ingyen és bementve. Vidékre szabásunkat saját költségünkön küldjük.

FŐVÁROSI ORFEUM WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Zajos siker! Ma és minden este Zajos siker A borsos darab (Das starke Stück) Továbbá: AALBACH mint budapesti idegenvezető. BAUMANN mint Seherloch Hochmetz és változatos varieté-műsor. Az előadás kezdete 8 órákor. Jegyelvétel 10-1 és 8-3 óráig a nappali pánztárnál. A téliertben reggeli 5 óráig VOROS ELEK szinganyzene-kara hangversenyez.

RÉMI KÁVÉHÁZ BÜFFÉ József-körút 4. (Nemzeti színházzal szemben.)

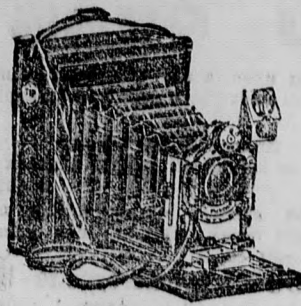
Estenkint nagy választék mindennemű hideg ételekben Egy színházi vacsora 50 fillér Kis palaok bor vagy sör 33 fillér.

IFJ. SCHULLER FERENCZ nagyvendéglője

VI. kerület, Andrássy-ut 39. szám. A szalmaövegyek legkedveltebb étterme. Mérsékelt árak! Kiváló kiszolgálás

BEKETOW CIRKUSZ Városliget Telefon 107-40

Ma, szombaton, szeptember 26-án este háromnegyed 8 órákor XXII. High-Life-Estély. Az Intelligencia találkozója. «HELGOLAND» Nagy kiállításos vízi némajáték 150 négyzetméter víz a cir-kuszban. Fényes kiállítás, újjáévek. 60 helyből álló bailet. The 3 Stags's hatásközös motorkerékpáron és az egész műsor.

**Fényképező-
gépek és
Látcsövek
részletfizetésre**

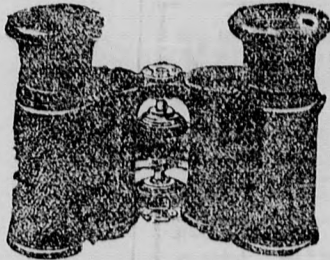
kaphatók

**Aufrecht és
Goldschmied**

optikai áruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

KÉZIMUNKA

beszerzése előtt 1840 rajzzal ellá-
hozassa meg a legújabb
munka árjegyzékét és körön minis-
kat és királyasági küldeményt.

TELEFON 109-36.

Bérczi D. Sándor

női kézimunka nagyiparos

Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. sz.

(Váci-körút sarokház mellett, villamos megálló)

saját áruházában.

Magyarország legnagyobb kézimunka üzlete.

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uráló eredeti angol
Helfcat Premier és The Champion

kerékpár ok a t dupla harang
csapágygyal és szabadonfutó-
val 3 évi totálissal, minden ar-
felemelés nélkül szorosan az
eredeti gyári áron havi 12 és 15
koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

össz világon létező összes kerékpárhoz, óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban

eredeti gyári 30% árleszállítással szállítunk vidékre s bárhol

Láng Jakab és Fia kerékpár és alkatrészek nagy kereskedők

Ausztria-Magyarország legnagyobb, legrégebb és legmegbízhatóbb kerékpár raktára.

Budapest, VIII., József-körút 41.

Fióküzlet Baross-tér 4. és Budán II., Margit-körút 6. — Díszárjegyzékünk 1000 koppel, kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve

958. sorozat Hon 028. szám

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű-és közlekedés
Budapest, VI., Erzsébet-körút 50. sz.
kötés ezen utólvány bekládos mellett
minden megrendelőnek 15% azaz tízötöd
százaléknyi árkedvezményt adni az eredeti

F. Bergerand fils

párisi kórházi orvosok
gyógyászati gyártmányából kimerítő ké-
pes árjegyzék díjmentesen zárt leveleiben
küldetik.

Kiváratott az „Égvető”-ből. 25705

Heveny vagy idült

bujakór-bántalma

egy görvéllykór, bőrbajok, rheuma, (izzag tekélyek stb.) a
a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint migrigydagau-
rheumatismus, a száj, gége gyengedései, daganatok,
onostosis, tenetatlanság és mindenféle szerzett vagy örökölt
bujakóros bántalmak esetében, a legmeggröztetebb s mindegy
gyógykezeléssel dacoló betegségekben biztos és gyökéres gyó-
gyulást nyújtanak

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia
által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül
vannak engedélyezve.

igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvo-
sok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szer és ma-
számos kitérítésben részestül.

Ása egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5,50 kor., egy nagy
doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospektus
rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszer-tára Budapest, Király utca 19. és Andrássy-ut 24.

Házasságokat

legmagasabb körökben
diszkrétén közvetít Adler
Rottenbiller-utca 9. Vá-
laszbélyeg. 29077

INGYEN

bérmentve és titoktartással

küldjük érdekes ábrás

GUMMI-

halhólyag stbről szóló ár-
jegyzékünket.

GUMMI-HALHÓLYAG

2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. totálja

NAKIRA valódi indiai

göngyöcsök töltetű 12 koroná.

Uterus-Spray

egyszer 100 kórházi orvosok 14 kor

PESSAR OCLUS

női szer 3-11 kor.

MINIA-GYÜJTEMÉNY

12 db legfinomabb óvszer 4 k.

IRRIGATOR 10 koronától

10 koronától.

INGYEN

küldjük

műlábak

műkezek

támgépek

sérvkötők

stbről szóló legújabb nagy

képes árjegyzékünket

universális

sérvkötők

páratlanok és onyhe nyo-
más polottával a legna-
gyobb egy is elszárható.

HASKOTOK, Gummiheris-
nyak stb.

mérték szerinti köztiteltnek.

MAGYAR ORVOSI MŰSZER-

Budapest, VII., Rákóczi-ut 23.

Pontos címre és a város
karszere átvesszük.

A főnyeremény titka!

Minél több sorsjegye van: annál valószínűbb, hogy megüti a főnyereményt. Rendeljen meg tehát nálunk havi lefizetésre:

- 1 drb Hazai takarékpénztári sorsjegyet
- 2 drb Erzsébet királyné szanatórium-sorsj.
- 1 drb Olasz-vöröskereszt-sorsjegyet
- 1 drb Bazilika-sorsjegyet
- 1 drb Józsviv-sorsjegyet.

Mind a hat sorsjegyet 7 koronát fizet 36 hónapon át összesen csak havi 36 és játszik

évente 14 huzáson

október 5, november 1, november 2, november 15, február 1, február 5, március 1, (2 huzas), május 1, május 15, június 5, július 1, aug. 1, szept. 1.

2 millió korona nyereményre.

Küldje meg postautalványon az első 7 koronás részletet és azonnal megkapja a sorsjegyek számaival ellátott részletlistát és így már az első részlet megfizetése után a sorsjegyekre eső minden nyeremény Önt illeti. Az utolsó részlet kifizetése után iszol-
gáltatjuk mind a hat eredeti sorsjegyet.

- 1. a 36 hónap alatt nem veszítheti el, mert;
- 2. 36 hónap elteltével hat sorsjegyet kap, melyet a napi áron kész-
pénzért eladhat, vagy
- 3. ha a sorsjegyeket megtartja, körülbelül 50 évig 600 huzás
számtalan nyereményre játszik és ezen idő alatt minden sorsjegy ok-
vetlenül nyer.

A további havi fizetésekhez postacsekkeket és minden egyes hu-
zás után sorsolási jegyzéket küldünk.

Központi Váltóüzlet Részvénytársaság

Budapest, V., Szabadság-tér 3. sz.

Alapítva 1886-ban a Magyar Országos Központi Takarékpénztár által.

Legközelebbi huzás: okt. 5-én

1 drb Hazai takarékpénztári sorsjegy 600.000
korona főnyereménnyel október hó 5-én.

Kapható: 11 havi 10 kor.,
18 havi 6.50 kor., vagy
22 havi 5.60 kor. részletfizetésre.

Megnyitás 1908 október hó 1-én

Zágráb-Zagreb

»PALACE HOTEL CROATIA«

2 percnyire a máv. pályaudvartól.

Legelőkelőbb család szálloda a város legzebb parkjaival szemben, fenséges
kültással a szálló minden szobájából Modern komort, villanyvilágítás, felszono
fürdők, kátfűző vendéglő. Díszterem lakodalmak baskettek és zarkórá mutat-
ságok számára. — Ezokak 2 koronától 16!obb. — Telefon 1874. Interurban.
Társasokcsik minden vonatnál.

Igazgató g: Nagel Testvérek.

UJ IDŐK

Szépirodalmi, műva-
szeti, társadalmi
képes hetilap.

Szerkeszti:
HERCEG FERENCZ.

Előfizetési ára negyedévre
4 korona — Az új evne-
gyed október 1-én kezdődik
Mutatvány kérésre ingyen

Kiadóhivatal Bpsten VI., Andrássy-ut 10. szám

Ezen specialista legjobban ajánlható szerleolt gazda
tapasztalati alapján, melyeket a kórház huzyszervi
és bujakóros osztályán való működése alatt számos
éven át szerzett.

Dr. FABINYI

speczialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

nemi betegséget

(hugyosófolást ebeket, syphillist stb.)
Impotentiát (férfiui gyengeség
megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszer
foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos siker folyán a honorarium utólag is fizethető.
Levelekre díjlatamul válasz. Kívánatra gyógyszerük.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapestben, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pannonia szállodával szemben.)
Áltáró ház. — Bejárati a léposonót. — Külön várószobák.

HARCZOM az igazságért

melyre ellenfeleim kényszerítettek, egyik megfeketést a másik után szüli. Mint emlékeztetés, nemrégiben felhívás jelent meg a sajtóban, mely vállalatom ellen fordult és mely végül valamennyi fényképészt arra hívott fel, hogy szerezzen ellenem adatokat. Egy fényképészszerkesztő szeropelt, mint a felhívás aláírója. Tekintettel a nagy kárra, mely ez ostromba támadás miatt engem ért, erőlyesen voltam kénytelen védekezni e

felháborító merénylet

ellen, így került ez ügy a bíróság elé. Itt azonban általános megfeketésre kijelentette a szerkesztő elnöke, hogy ő semmiféle olyan felhívást közzé nem tett és így hamisítás történt. Kiderült tehát, hogy ellenfeleim közt olyanok is vannak, kik nem merészelnek velem szemben nyíltan és becsületesen fellépni, hanem inkább orvul támadnak rám és nem riadnak vissza

rávasz hamisítástól,

oly eszközökkel élve tehát küzdelemükben, melyeknek igazi névvel való illetését nyugodtan bízhatom igazságosan érző emberre. Nem félek azonban a becsületes versenyfőt sem, bármily hatalmas is legyen. Éppen ezért nyilvánosan kijelentem, hogy azonnal lefizetek az itteni szegény-pénztárnál

3000 koronát készpénzben,

ha Ausztriában vagy Magyarországon vagy Németországban találkoznék valaki, a ki nagyított arcképeket éppen annyi önként küldött köszönő és elismerő levelet mutathat elő, mint én. A ki elfogadja ez ajánlatot, annak a lefolyt évből szabadon választott, de egymásra következő öt napról való leveleket kell előmutatnia másolatban. Ugyanezt fogom én is tenni. Felszólítom tehát a felsorolt államokban működő sok ezer fényképészt és műintézetet, hogy keljenek velem nyílt és

becsületes harcra,

hadd lássa a közönség, hogy az ellenem intézett sok támadást pusztán az üzleti irigység okozta. Kijelentem továbbá a velem versenyző cégeknek, hogy ezem ágában nincs az, hogy árnyait a közönség hátrányára emeljem. Éppen ellenkezőleg: most fogom csak mutatni, hogy senkitől sem fogadok el lecskét arról, hogy mit tegyek és mit ne és micsém törődöm azzal, hogy mit szólnak versenytársaim ahhoz, a mit teszek. Hogy tehát ellenfeleim lássák, mivel van dolguk, egyelőre hat héten át, esetleg ha jónak fogom tartani, továbbra is szállítok

Ingyen egy nagy képet

mindenkinek a ki e czézből beküldi nekem fényképét. Ez a kis fénykép után készült nagyított kép 38 cm. széles, és 48 cm. magas, tehát majdnem életnagyságu. Minden félreértés elkerülése végett, határozottan kijelentem, hogy nem szállítok ugynevezett fénykép-nagyításokat, mint a milyeneket fényképészek közönségesen készíteni és forgalomba hozni szoktak, hanem a képeket kartonmentesen, villamosság segítségével pozitív retoushe nélkül állítjuk elő, ugynevezett: »Solar Print«. Aki tehát képet szeretne önmagáról és övéiről, vagy a ki érdeklődik csupán az iránt, hogy vajjon komoly-e a fenti ajánlat, az bizvást küldje be nekem a fényképet pontos címrenek megjelölésével.

Pénzt nem kell

küldeni. Kísérő levél nem szükséges, csupán a cím és a fénykép. Kezeskedem érte, hogy hibátlanul küldöm vissza a képet. A ki nem kívánja, hogy saját zsebéből fizessem a portódíjat nagyított kép megküldésénél, valamint a kép visszaküldésénél, az hozzá tehet a képhez 60 fillért bélyegekből: De ismételt kijelentem, hogy nem föltétlenül szükséges. A nagyított képet époly pontosan és hőrmotve kapja meg akkor is, ha nem küldötte meg a szállítási díjat. Egyébként sem köteles senki sem előbb, sem utóbb bárminemű fizetésre, mert a képet valóban teljesen ingyen adom, az egyedüli, a mit kérni bátor volnék, az, a kik tölem képet kaptak, volnának szivesek czégenot alkalomadtán ismerősöknek ajánlani és nekik

őszintén megmondani,

hogy meg voltak-e elégedve. Éppenséggel nem kívánom tehát, hogy valaki meggyőződése ellenére dícsérje képeimet. Csupán az, a ki jó lelkiismerettel teheti, az ajánlja alkalomadtán czégenot barátai körében. A fenti ajánlat érvényessége alól ki vannak zárva konkurrens czégek tulajdonosai, valamint hozzátartozóik, alkalmazottaik és megbízottaik. Adott esetben kimélet nélkül megindíthatnám csálás miatt az eljárást.

**Ez válaszom
versenytársaimnak!**

MERTNER RÓBERT

Villamos Fényképészeti Műintézete

Bécs, posta 23. szám 10.

Füzletek: DREZDA, BERLIN.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C.

Házasságokat
közvetít a Házassulandók Ujságja. Budapest, Liliom-utca 54. Kérjen mutatóványszámot. 5646

Férjet keresek
a nővérem számára, aki 25 éves, szőke, csinos és szerénygényű leány, van hátezer korona készpénze és szép kelengyéje. Allami vagy városi hivatalnokok különösen vasutasok előnyben részesülnek, mert elsőrendűen kitűnő összeköttetésem révén ilyenek előléptetését soronkívül is nagy mértékben tudnám elősegíteni. Részletes ajánlatokat „Nagy protekció” jellege alatt kérek a lap kiadóhivatalába.

Gyümölcsfa
diszta stb. őszi árjegyzékkel ingyen szolgál, kertalkatásokat elvállal Weber faiskolája Békásmegyeren. (Budapest mellett.)

Házilag főzött
mézédes barack-levkvarnak kilóját 2 koronáért, csukorédes szilvalekváré 1 koronáért szállítja Gyümölcskivétel Cso ngrádról 2905.

Csemegezőlő,
chasselas remes fajok, postakosaranként 2 koronáért, mázsánként 28 korona, ezegekörte, csemegealma 3 kor., ezetbe, vagy vízbe való ugorka, paprika, paradicsom, csemegeiszilva kosaranként 140, ismételárusítóknak külön árjegyzék. Vasúti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabó Csóngrádról.

Muskotály,
passafutli és chasselas szőlőt postakosaranként 1 frt; ugorka, paprika, paradicsom, csemegeiszilva 80 kr.-ért; paradicsomnak mázsáját 6 frt; fenti szőlő mázsáját 14 frt; szegfűkörte, csemegealma postakosaranként 1 frt; mázsánként 12 frt. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivétel Csóngrádról.

Házilag készített tojásos tarhonyának
kilóját 80 fillér, édes rózsapaprikának dobozát 1 kor., mézédes baracklevkvarnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., főpörtös házi szappannak kilóját 120, kis-üstön főzött barackkonyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csóngrádról.

Villatekek
eladók Piliscsabán a főhercegi erdőből parcellázott Klotild villatelepen részletfizetésre. Telek négy-szögletű 1 koronától fölfele. Egyesületi kalauz a piliscsabai állomáson található.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítése összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma Epest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsá-u. 44.) Névévsze össze más hirdetéssel

Csemegezőlőt
nagysemű ropozós gyöngyszőlőt legnemesebb muskotályllyal keverten és finom zamatu őszi barackot 5 kilónként 2 koronáért, métermázsánként 30 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalason.

Gépészet
ezimű állandó rovata van a hetekint megjelent „Molnárak Lapja” szaklapnak (Budapest, V., Csáky-u. 18.) és művelvény-számok ingyen küldetnek azoknak, akik levelezőúton kéri. Minthogy ebben a rovatban a legújabb technikai újításokon kívül mindaz előfordul, amire gépészeknek, művésztöknak, elektrotechnikusoknak, motorkezelőknek, időnek, gépgyári munkásoknak az Uzsomer és azon kívül szük-ségük van, onnifogva valóságos olcsóságú nyilatkozatok erről a rovatról azok, akik megismer-ték. A hetilap ára egész évre 8 kor., félre 4 kor. 28967a

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatalember, aki az egryéves önkéntes-ségre képesítő vizsgálatot leteszi Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Pótvizsgákra,
Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnázium különbözőre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 7803

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szak-tanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át. 28944

Szaktanárok
vezetése alatt előkészíté-nek felelősséggel, legrovi-debb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis si-keres vizsga esetén, gyer-mekek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemű végeztek, polgári iskolai magánvizs-gákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanulók, javító vagy pótvizsgákra és mindenféle magánvizsgára. Felvilágo-sítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. L 3 ajtószám.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég el-vállal bizalmi, házassági örököségi és egyéb könyes ügyekben teendő kutató-sokat, személyek, laká-sok fizetek feltűnés nél-kül megfigyelését s el-tűnt egyének és névte-len levelek iróinak kil-nyomozását, bel és kül-földön. Barna Lóbor Já-nos, Budapest, Rákóczi-ut 6. L 16. Telefon 103-62. 28587

Zalogcédulákat,
brillánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brillánsokért többet fizet-ek, mint amennyit vették. SCHILLER IDIÓR, Sip-utca 8. 27139

Gépészeket
tesóplés idejére ugyintén gazdatisztelőket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelmet és jószansá-gá-ri teljes felelősséget vál-lalok a hely adó urak ré-szére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagyme-ző-u. 25. Telefon 94-87.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. I. em. ezelőtt Váci-körút 83. Ingyenes gépirásoktatás az összes írógéprendszerre. Díjta-lan és biztos állásközveti-tés. A „Stenográfia” orszá-gos Gabelsberger gyorsíró-és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyors-írási, gépirási, kereskedelmi szépírási és helyesírási szaktanfolyamok kezdőd-nek a legelőnyösebb felté-telek mellett. Levelező és vitairású kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsíró- és keres-ke-delmi iskolai rendes taná-rok vezetése alatt állanak. Soksorosító- és másoló-iroda. Beírások naponta az intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolával

szencziós könyv!
IRODALMI GEMEGE!
A nemi kérdés
és a társadalom.

Tartalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ó-korban. III. A keresztényiség ideje. IV. A mai kor állapota. V. A prostitú-ció világa. VI. A jövő iránya — Fényes László, a jeles ma-gyar publicista, ezt a kérdést egyenértelmű realizmussal tárgyalja meg, az igazságokat teljesen meg-kező őszinteséggel és bátorsá-gal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, izzó bizonyítéka az, mikép hirtelenlét gyorsan kelt el az első 81 kiadás 40,000 példányra. Ez már a hatodik kiadás. A 114 sörtn nyomatott oldal-as könyv ára bérmentesen küldésel csak 90 fillér. Helyegben is be-érkélhető. Kapható a „Molnárak Lapja” könyvnyomdájában Budapest, V., Csáky-utca 42.

BUTOROK
hála-, ebédli-, szalona-bendezések, továbbá ur-szoba, iroda berendezések rész- és mahogoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétel.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 203
Magincy-utca sarkán

Jogtudományi és
államtudományi szigorlatokra, alap- és államvizsgákra, a budapesti, kolozsvári egyetemre, ügyvédi vizsgára, államszámvevőtanai s az összes jogi szakvizs-gákra sikeres módszerrel előkészít a „Versatus” jogi vizsgákra előkészítő iskola Budapest, VI., Aradi-utca 41, II. 18. 28997

Kovácsszén,
koks, briket, antracit ju-tányosan kapható, Radnay Károlynál, Budapest. 29065

Rizikegomba
5 kilós postahordó 6 ko-ronáért. Meleghy Aladárné Kassa. 5644

MÉRNÖK-AKADÉMIA
gép- és elektro-techniku-sok, építő mérnökök és építészek részére. Felvétel 6 gym. osztályból vagy mas tanuló előképzettsé-g v. szakiskola elvégzése után. Bővebbet a pro-grammból Wismar a. d. Ostsee.

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örök-ségből származó egyenként és párom aron eladó. Közöt-lük Toplewer-kulcsu Lan-caster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezettű, modern Hammerles 35 forint, Grener-záru, Bücksflinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher 28 frt, Drilling, valódi Krupp acélcécsvek-kel 65 frt, Winchester 35 frt Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghamer-les, ugyanitt Götz Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, egy porza-szönyeg és egy motorke-rékpár nagyon olcsón azon-an eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. 40082

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedőt

készpénzbeni áron a leg-ujabb rendszerű
bankhitel
után kizárólag csakis Reményi nagy magyar bank-szerilepen.
Prospektus ár árjegyzék in-gyen.
Budapest, Király-u-58. szám.

Modern
FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Epest, Váci-utca 2.
Előtag teljes lakberende-zéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivi-telű butorokból, francia és angol szövetekből, Kétszervezés díjmentes

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi cea-lád Singer varró gép zárszekrény nyel 5 évi jótállás sal csakis SINGER A.
műgépésznél Budapest, Göz-let Akácia-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Ha köhög
vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillér-ért.

Jogtudományi
és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szemináriuma,
Budapest,
Wesselényi-utca 18 szám.

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok
Rézgy — — — 45.-.- frt
Vasgy matracozsal 8.50
Gyermekgy — — 11.50
Sodronygy-betét 3.50
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28048
WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 67-01.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utca sarkán

Vilamos
világítás
saját dynamóval, lakó-háznak, gazdaságok ré-szére. Telefon és villa-mos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránylat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elek-tromotornökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27835

Modern
urasági butorok
alkalmi vétele és eladása hála-, ebédli-, szalón-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri-tök, csillárok, vas- és réz-butorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-09.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
WUNDERWOOD
KATYÓ IRÁSI GÉP
Butor
részletre is
melyen teszállított árban kapható a
Butor-Udvarban
Budapest, VI., Eötvös-a. 17.
(Andrássy-ut sarkán.)
Arjegyzék ingyen.

Aludni
jótállással. Forduljon levelező-lappal hozzám. Pavel István Duna-Adony.

Tanligyben
vizsgálati ügyben felvilágo-sítást ad, tanulók elme-neteléről értesít, általános és orvosi felügyeletet gyakorol, korrepetálásról gondoskodik, tanszemélyzetet elhelyez: Magyar Tanügyi Intézet József-körút 10.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, ál-landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

BUTOR
részletfizetésre
vagy meghatározott időre-szóló árak és legkedvezőbb fi-zesi feltételek mellett.
Felvilágosításai szolgái

Liszt István
Epest, IV. Koronaherceg-u. 2
(Kisgyó-tér sarkán)
butorraktárában.
Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékkel bárkinél 60 fillér ellen franko elküldjük

NYEREN
DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FENYKÉP
NAGYJÁTÉK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT
DISZES PASZPARTYVAL
55-68 CMA. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA 3 SZINES
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA.
KÉPVISELŐK MINDENNYIT FELVÉTELYEN.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RÁFELLÉPÉSEK MŰKÖDÉSÉRE
BUDAPEST, VI. ROTTENBILÉ-0-60
KÍTÖNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI
NE-MEZZETKÖZI KIÁLLITÁSON
DISZKOLEVÉL; KERESZTELÉS
ARANY-ÉREMMEL.